

Különjelentés

A szén-dioxid-leválasztás és -tárolás, valamint az innovatív megújuló energiák kereskedelmi léptékű demonstrálása az Európai Unióban: a múlt évtizedben nem sikerült elérni a kívánt eredményeket

(az EUMSZ 287. cikke (4) bekezdésének második albekezdése alapján)

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

AZ ELLENŐRZŐ CSOPORT

Ellenőrzéseinek eredményeit a Számvevőszék különjelentésekben mutatja be, amelyek egy adott költségvetési területhez kapcsolódó uniós szakpolitikákkal és programokkal, illetve az irányítással kapcsolatos kérdésekkel foglalkoznak. Hogy ellenőrzési munkája maximális hatást érjen el, témái megválasztásakor és feladatai megtervezésekor a Számvevőszék tekintetbe veszi a teljesítmény-, illetve szabályszerűségi kockázatokat, az érintett bevétel vagy kiadás nagyságát, a várható fejleményeket, valamint a politika és a nagyközönség érdeklődését.

Ezt a teljesítmény-ellenőrzést a fenntartható természetierőforrás-gazdálkodásra szakosodott, Nikolaos Milionis számvevőszéki tag elnökölte I. Kamara végezte. Az ellenőrzést Samo Jereb számvevőszéki tag vezette Jerneja Vrabič kabinetfőnök, Helder Faria Viegas ügyvezető, Stefan Den Engelsen feladatfelelős és Oana Dumitrescu, Joachim Otto, Ernesto Roessing, Juan Antonio Vázquez Rivera és Anna Zalega számvevők támogatásával. Nyelvi támogatást nyújtott Zuzanna Filipski.

Balról jobbra: Ernesto Roessing, Jerneja Vrabič, Stefan Den Engelsen, Samo Jereb, Helder Faria Viegas, Oana Dumitrescu.

TARTALOM

	Bekezdés
Glosszárium	
Rövidítések	
Összefoglalás	I–X
Bevezetés	1–14
Demonstrációs projektek uniós támogatása az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiaágazatban	1–10
Európai energiaügyi gazdaságélénkítő program (EEGP)	4
NER300	5–8
Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energetikai demonstrációs projektek támogatására irányuló más uniós kezdeményezések	9–10
Továbbra is szükséges a tiszta energiával kapcsolatos innováció	11–14
Az ellenőrzés hatóköre és módszere	15–18
Észrevételek	19–107
Mind az EEGP, mind a NER300 nagyra törő célokat tűzött ki a szén-dioxid-leválasztás és-tárolás megvalósítása és az innovatív megújuló energiák tekintetében	19–36
Az EEGP nem valósította meg a szén-dioxid-leválasztásra és -tárolásra vonatkozó törekvéseit ...	20–22
... de előbbre vitte a tengeri szélenergia gyorsan fejlődő ágazatának ügyét	23–27
A NER300 keretében egyetlen sikeres szén-dioxid-leválasztási és -tárolási projekt sem valósult meg ...	28–30
... és a NER300 nincs megfelelő pályán ahhoz, hogy az innovatív megújuló energiák terén elérhesse a kívánt hatást	31–36
Az EEGP- és a NER300-projektek a kedvezőtlen beruházási feltételek is hátrányosan érintették	37–55
A demonstrációs projektek befektetési légkörét a szabályozási keretek és szakpolitikák bizonytalansága is hátrányosan érintette	41–48

A CLT-projektek esetében a fő akadályok közé tartozott a szén-dioxid-piaci árainak csökkenése, valamint az egyéb támogatások és bevételek hiánya	49–55
A NER300 kialakításából adódóan a Bizottság és a tagállamok korlátozottan tudtak reagálni a változó körülményekre	56–85
A NER300 választott finanszírozási modellje nem csökkentette számottevően a demonstrációs projektek kockázatát	57–65
A NER300 összetett projektkiválasztási és döntéshozatali eljárásokat alkalmazott	66–79
A NER300 kialakításának egyéb jellemzői lelassították a körülmények változására adott választ	80–85
A koordinációs és az elszámoltathatósági mechanizmusok javításra szorulnak	86–107
A kívántnál lassúbb haladás ellenére a SET-terv kiindulópontként szolgál a koordináció javításához Európában	87–93
A bizottsági részlegeknek javítaniuk kell a belső koordinációt és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású demonstrációs projektekhez nyújtott uniós támogatás koherenciáját	94–103
A NER300 elszámoltathatósági mechanizmusai nem kellően világosak	104–107
Következtetések és ajánlások	108–127
I. melléklet – A főbb politikai és gazdasági események időszora, az ellenőrzés hatókörébe tartozó egyes elemek viszonylatában	
II. melléklet – A NER300 helyzetének áttekintése, 2018. március	
III. melléklet – A NER300 és az EEGP előrehaladását hátrányosan befolyásoló fő gazdasági és szabályozási tényezők	
IV. melléklet – Példák a karbonszegény energetikai innovációs programokban használt kiválasztási eljárásokra	
V. melléklet – A karbonszegény energiát célzó innovációt finanszírozó uniós programok egészének összetettsége	
A Bizottság válaszai	

GLOSSÁRIUM

Átvilágítás: E jelentés szóhasználatában valamely projekt NER300-támogatás révén történő finanszírozására irányuló kérelmek műszaki és pénzügyi életképességének értékelése az Európai Beruházási Bank által.

Az új belépők részére fenntartott tartalék: Ez a mennyiség egy 780 millió kibocsátási egységből álló, közösségi szintű tartalék, amelyet az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer (EU ETS) keretében, a 2013–2020-as időszakra hoztak létre. Az EU ETS-be újonnan belépő gazdálkodók ezen időszak alatt kérhetik, hogy utaljanak ki számukra e tartalékból kibocsátási egységeket. A tartalékból érkezési sorrendben bocsátják rendelkezésre a kibocsátási egységeket. E tartalékból 300 millió kibocsátási egységet különítettek el 2012-ben a NER300 finanszírozására.

Bankképesség: A projekt bankképessége általában a bankok által alkalmazott kritérium: ahhoz, hogy egy projekt bankképes legyen, igazolnia kell, hogy elegendő bevételt fog termelni.

Éghajlatváltozási Bizottság: Lásd: komitológia.

Komitológia: A „komitológia” fogalom azon eljárások összességét jelenti, amelyeken keresztül az Európai Bizottság az uniós jogalkotó által ráruházott végrehajtó hatásköröket gyakorolja az uniós országok képviselőiből álló szakbizottságok segítségével. A bizottsági tisztviselők által elnökölt komitológiai bizottságok véleményt nyilvánítanak az Európai Bizottság által javasolt végrehajtási jogi aktusokról.¹ A NER300 esetében ez a bizottság az Éghajlatváltozási Bizottság.

Pénzügyi eszköz: A pénzügyi eszközök kölcsönök, garanciák és tőkebefektetés (vagy kvázi tőkebefektetés) formájában² nyújtanak pénzügyi támogatást az uniós költségvetésből projektek megvalósításához. A 32. számú nemzetközi számviteli standard szerint a pénzügyi

¹ <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary/comitology.html>.

² Lásd: 19/2016. sz. különjelentés, „A pénzügyi eszközök szerepe az uniós költségvetés végrehajtásában – a 2007–2013-as programidőszak tanulságai”.

eszköz: „[...] olyan szerződés, amely az egyik fél mérlegében pénzügyi eszközt, a másik félnél pedig pénzügyi kötelezettséget vagy tőkeeszközt keletkeztet.”

Szén-dioxid-leválasztás, -hasznosítás és -tárolás (CCUS): Az uniós kutatási programok immár finanszírozzák a szén-dioxid-leválasztásra, -hasznosításra és -tárolásra vonatkozó kutatást. A leválasztott szén-dioxid ipari vagy vegyi folyamatok nyersanyagaként való felhasználása révén a szén-dioxid árucikké válhat, amellyel kereskedni lehet, és amely bevételi forrást jelenthet.

Végleges beruházási döntés: Egy vállalat igazgatósága azt követően hozza meg a valamely energiaprojektre vonatkozó végleges beruházási döntést, hogy elvégezte az előkészítő mérnöki és tervezési tevékenységet (FEED-tanulmány), megszerezte az összes szükséges engedélyt, és a teljes beruházásra nézve meggyőződött a finanszírozási források rendelkezésre állásáról. Mihelyt az igazgatóság meghozta ezt a döntést, megkezdődhetnek a projekt mérnöki, beszerzési és építési munkálatai.

RÖVIDÍTÉSEK

CCC	Éghajlatváltozási Bizottság
CCUS	szén-dioxid-leválasztás, -hasznosítás és -tárolás
CEF	Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz
CfD	különbözeti ügylet
CLT	szén-dioxid-leválasztás és -tárolás
CPUP	teljesítményegységre eső költség
EBB	Európai Beruházási Bank
EEA	Európai Környezetvédelmi Ügynökség
EEGP	Európai energiaügyi gazdaságélénkítő program
ESBA	Európai Stratégiai Beruházási Alap (a „Juncker-terv”)
ESBA	európai strukturális és beruházási alapok
ETIP	európai technológiai és innovációs platform
EU ETS	az Európai Unió kibocsátáskereskedelmi rendszere
EUA	uniós kibocsátási egység
FEED	előkészítő mérnöki és tervezési tevékenység
FI	pénzügyi eszköz
FID	végleges beruházási döntés
FP6/FP7/FP9	hatodik/hetedik/kilencedik kutatási keretprogram
H2020	Horizont 2020 (azaz a nyolcadik keretprogram)
IEA	Nemzetközi Energia Ügynökség
IPCC	Éghajlat-változási Kormányközi Testület
IRENA	Nemzetközi Megújulóenergia-ügynökség
KKK	Közös Kutatóközpont
NCP	nemzeti kapcsolattartó pont (a NER300 esetében)

NER300	az új belépők részére fenntartott tartalékból elkülönített 300 millió kibocsátási egység
RES	megújuló energiaforrások
RSFF	kockázatmegosztási pénzügyi mechanizmus

ÖSSZEFOGLALÁS

- I. Az Európai Unió 2007-ben előterjesztette 2020-ra szóló éghajlat- és energiapolitikai csomagját, amely előírta a megújuló energiaforrások és a karbonszegény technológiák fokozott használatát és fejlesztését. Az Unió és tagállamai lépéseket tettek, hogy támogassák az innovatív megújuló energiát és olyan villamosenergia-termelő és ipari létesítmények építését és üzemeltetését, amelyek szén-dioxidot választanak le és tárolnak, hogy ezzel demonstrálják ez első kereskedelmi létesítmények életképességét.
- II. Az Unió 2009-ben 1,6 milliárd eurós költségvetéssel elindította az európai energiaügyi gazdaságélénkítő programot (EEGP), hogy támogassa a szén-dioxid-leválasztást és -tárolást (CLT) és a tengeri szélenergia-projektek. Az Unió ezzel egyidejűleg létrehozta a NER300 programot, amelyet 300 millió kibocsátási egység értékesítéséből finanszíroztak (2,1 milliárd euró), hogy támogassa a CLT-t és az innovatív megújulóenergia-projektek.
- III. Az Unió ugyanebben az időszakban kutatási programok révén is finanszírozott energetikai demonstrációs tevékenységeket, és hozzájárult az EBB által kezelt pénzügyi eszközökhöz. Az Unió a 2008-ban elindított és 2015-ben az energiaunió prioritásaihoz igazított stratégiai energiotechnológiai terv (SET-terv) révén igyekezett fokozni az energetikai innovációs prioritások és a finanszírozás összhangját.
- IV. Az Unió valószínűleg el fogja érni a megújuló energia tekintetében 2020-ra kitűzött céljait. Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) beszámolója szerint azonban az Uniónak jelentős erőfeszítéseket kell tennie, ha 2050-re valóra akarja váltani a karbonszegény gazdaság megvalósítására irányuló általános törekvését.
- V. Fő célunk annak értékelése volt, hogy a CLT-technológiák és az innovatív megújulóenergia-technológiák kereskedelmi léptékű demonstrálását támogató, 2008 és 2017 között az EEGP és a NER300 révén megvalósított uniós fellépés kialakítása, irányítása és koordinációja megfelelő volt-e, és hogy a NER300 és az EEGP elérte-e a várt eredményeket a CLT és az innovatív megújuló energiák kereskedelmi bevezetésének segítése terén.
- VI. Megállapítjuk, hogy egyik programnak sem sikerült bevezetnie a CLT-t az Unióban. Az EEGP hozzájárult a tengeri szélenergia-ágazat fejlesztéséhez, a NER300 azonban nem érte el

a kívánt előrehaladást azon a téren, hogy támogassa az innovatív megújulóenergia-technológiák szélesebb körének demonstrálását.

VII. A kedvezőtlen beruházási feltételek, ezen belül a szabályozási keretek és a szakpolitikák bizonytalansága sok innovatív megújuló energiával és CLT-vel kapcsolatos projekt előrehaladását gátolta. A CLT bevezetésének sikertelensége mögött meghúzódó egyik fő tényező a szén-dioxid 2011 utáni alacsony piaci ára.

VIII. Megállapítottuk továbbá, hogy a NER300 kialakítása miatt az Európai Bizottság és a tagállamok csak kevésbé eredményesen tudtak reagálni a változó körülményekre. Konkrétan: miután az NER300 jogalapját beillesztették a kibocsátáskereskedelmi rendszerről szóló irányelvbe, és ezzel mégsem csökkent számottevően a demonstrációs projektek kockázata, nehezen volt indokolható a választott finanszírozási modell. A projektkiválasztási és döntéshozatali folyamatok összetettek voltak, a kialakítás más jellemzői pedig korlátozták a program rugalmasságát.

IX. Végezetül megállapítottuk, hogy a koordinációs és az elszámoltathatósági mechanizmusok javításra szorulnak. A kívántnál lassabb előrehaladás ellenére a SET-terv kiindulási alapként szolgál a köz- és magán prioritások és források jobb összehangolásához. Az érintett bizottsági részlegeknek javítaniuk kell koordinációjukat, hogy növeljék az alacsony szén-dioxid-kibocsátású demonstrációs projektekhez nyújtott uniós támogatás koherenciáját. A NER300-at kezelő szervekre vonatkozó elszámoltathatósági mechanizmusok szintén nem kellően világosak.

X. Az Unió jelenleg készíti elő a NER300-at felváltó Innovációs Alap elindítását, és fel kívánja gyorsítani a karbonszegény gazdaságra való átállást. Erre való tekintettel a következő ajánlásokat tesszük az Európai Bizottságnak:

- növelje az ilyen projektekhez nyújtott eredményes uniós támogatás potenciálját;
- javítsa az Innovációs Alap projektkiválasztási és döntéshozatali eljárásait a NER300-hoz képest, és biztosítsa, hogy az rugalmasan tudjon reagálni a külső fejleményekre;
- az uniós támogatás koherensebb célzottsága érdekében növelje belső koordinációját;
- biztosítsa az Innovációs Alap és a NER300-források elszámoltathatóságát.

BEVEZETÉS

Demonstrációs projektek uniós támogatása az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiaágazatban

1. Az Unió 2007-ben és 2008-ban kidolgozta a 2020-ra szóló éghajlat- és energiapolitikai csomagját. Az e csomag részét alkotó, 2009-ben elfogadott jogszabályok célja annak biztosítása volt, hogy az Unió elérje a 2020-ra kitűzött éghajlat- és energiapolitikai céljait. A csomag három célt tűzött ki: az üvegházhatású gázok kibocsátásának 20%-os csökkentését (az 1990-es szinthez képest), azt, hogy az Unióban előállított energia 20%-a megújuló energiaforrásokból származzon, valamint az energiahatékonyság 20%-os növelését.

2. Az Európai Tanács következtetései ezzel összefüggésben 2008 júniusában felhívták az Európai Bizottságot³, hogy tegyen javaslatot egy olyan mechanizmusra, amely biztosítja, hogy 2015-ig tizenkét, szén-dioxid-leválasztást és -tárolást (CLT, amelyről az **1. háttérmagyarázat** ad leírást) alkalmazó, villamosenergia-termelést folytató kereskedelmi célú demonstrációs erőmű (lásd: **1. ábra**) épüljön és kezdje meg működését.

1. háttérmagyarázat. Innovatív technológiák kereskedelmi léptékű demonstrálása

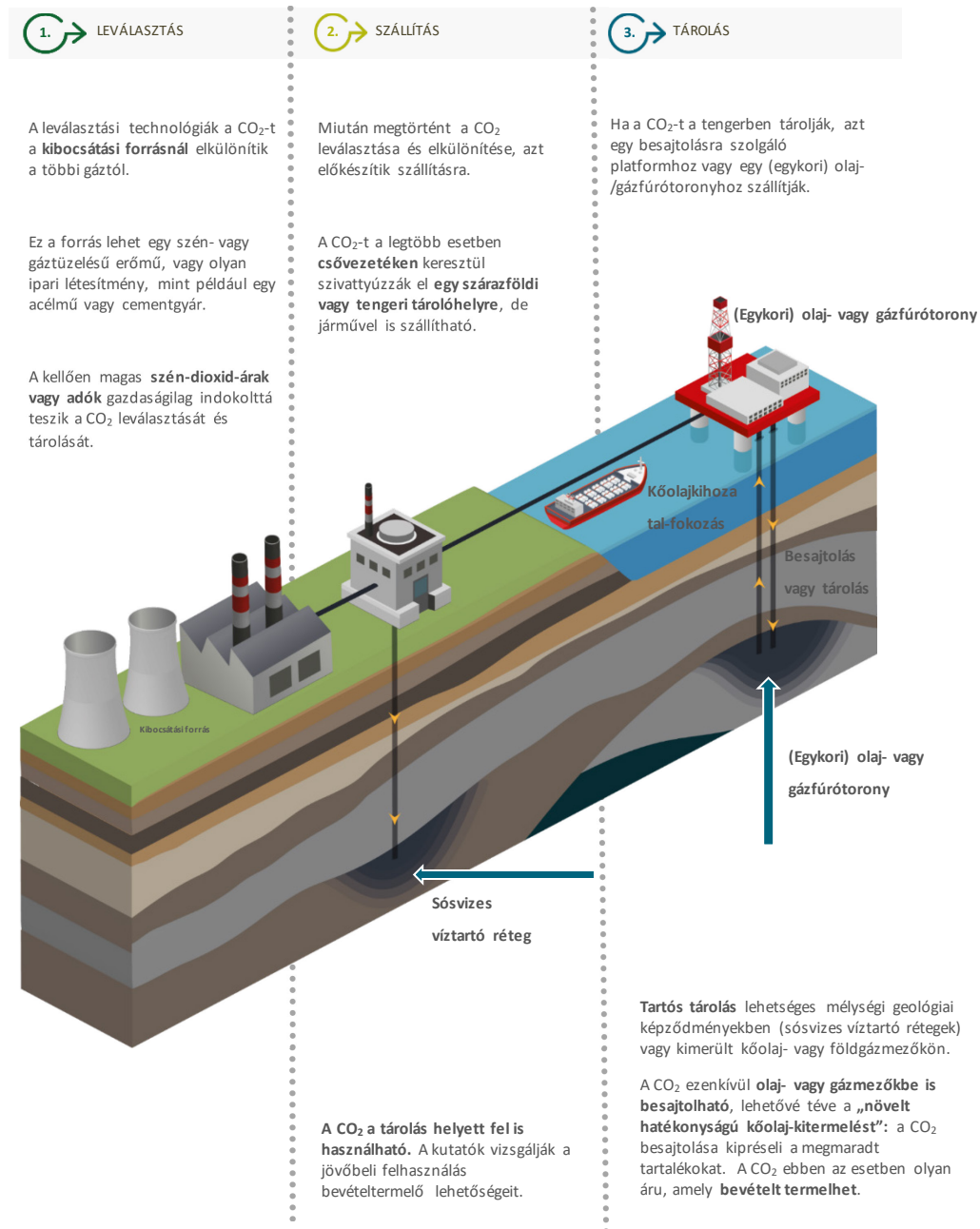
Az új technológiák fejlődésük során a kutatástól a piaci elterjedésig különböző szakaszokon mennek keresztül. A demonstráció az a szakasz, amikor már sor került az új technológia kellő kipróbálására, és elég kiforrott ahhoz, hogy kereskedelmi méretekben is alkalmazzák. Siker esetén a piac be fog fektetni, és lehetővé teszi a technológia teljes körű elterjedését. A sikeres demonstrációs projektek ily módon segítenek felvértezni a társadalmat olyan megfizethető technológiákkal, amelyek tiszta, biztonságos és versenyképes energiaellátást biztosítanak.

A demonstrációs projektek gyakran nehezen jutnak túl ezen a szakaszon. E projektek esetében kihívást jelent, hogy léptékükből fakadóan nagy tőkeberuházásokra van szükség, ugyanakkor nagy technológiai kockázatot és bizonytalanságot is hordoznak a teljesítményt és a lehetséges bevételeket illetően. Általában kockázatosabbak annál, hogy elegendő magánberuházást vonzhatnának, így a technológia fejlesztéséhez a kormányzati támogatás különféle formáira is szükség van. Ha a

³ Brüsszeli Európai Tanács, 2008. június 19–20., Elnökségi következtetések, 11018/1/08, 2008. július 17., 45. bekezdés.

technológiának nem sikerül túllépnie ezen a szakaszon, akkor az úgynevezett kereskedelmi „halálvölgyben” ragad.

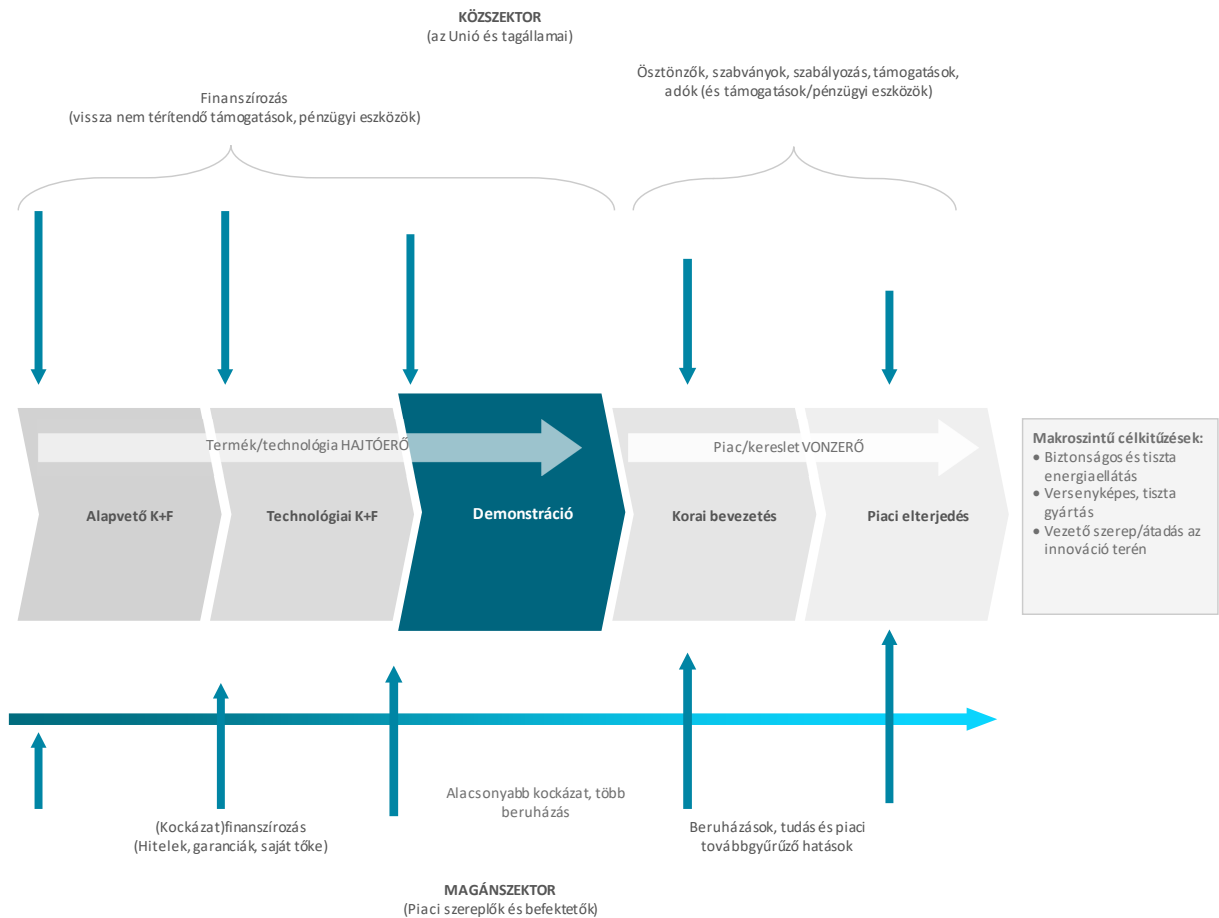
1. ábra. Szén-dioxid-leválasztás és -tárolás

Forrás: Európai Számvevőszék.

3. Az Unió 2008 után két nagyobb programot indított el azzal a céllal, hogy támogassa a szén-dioxid-leválasztás és -tárolás (lásd: **2. ábra**), valamint az innovatív megújuló energiák kereskedelmi léptékű demonstrációját.

2. ábra. Az innovációs ciklus demonstrációs szakaszának támogatása

Forrás: az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület és a Bizottság modelljeinek és dokumentumainak a Számvevőszék által adaptált változata.

Európai energiaügyi gazdaságélénkítő program (EEGP)

4. A 2009-ben elindított európai energiaügyi gazdaságélénkítő program (EEGP)⁴ volt az első jelentős uniós program, amely támogatta a szén-dioxid-leválasztás és -tárolás kereskedelmi demonstrációját, valamint a tengeri szélenergiát. Az EEGP egy nagyobb gazdaságélénkítési csomag⁵ részét alkotta. Maga az EEGP négy milliárd euró teljes költségvetéssel rendelkezett, amelyből projekt támogatásokat nyújthatott. Ebből egymilliárd

⁴ Az energiaágazatbeli projektek közösségi pénzügyi támogatásán alapuló gazdaságélénkítő program létrehozásáról szóló, 2009. július 13-i 663/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 200., 2009.7.31., 31. o.).

⁵ COM(2008) 800 végleges, 2008. november 26., „Az európai gazdasági fellendülés terve”.

eurót kapott a szén-dioxid-leválasztási és -tárolási demonstrációs program, 565 millió eurót pedig a tengeri szélenergia. Az EEGP-támogatásokat jellemzően a tervezéssel, a fejlesztéssel és az építéssel összefüggő tőkekiadásokra fordították.

NER300

5. Az Unió 2009-ben az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer (EU ETS) keretében létrehozta az új belépők részére fenntartott 300 millió kibocsátásiegység-mennyiséget (a NER300-at), hogy támogassa a szén-dioxid-leválasztásra és -tárolásra és az innovatív megújuló energiákra irányuló kereskedelmi demonstrációs projekteket⁶. Az általa támogatni kívánt megújulóenergia-technológiákat a **3. ábra** szemlélteti.

⁶ Lásd: Az Európai Parlamenti és a Tanács 2009/29/EK irányelve (2009. április 23.) a 2003/87/EK irányelvnek az üvegházhatású gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének továbbfejlesztése és kiterjesztése tekintetében történő módosításáról (HL L 140., 2009.6.5., 63. o.).

3. ábra. A NER300 által támogatott innovatív megújuló energiaforrások

Forrás: Európai Számvevőszék.

6. A NER300 által támogatott demonstrációs projektek CO₂-t választanak le és tárolnak, vagy tiszta megújuló energiát állítanak elő, és ily módon hozzájárulhatnak a 2020-as kibocsátáscsökkentési célok eléréséhez, ha még 2020 előtt működéskébe lépnek. Fő céljuk mégis a választott technológiákban rejlő kereskedelmi potenciál demonstrálása, és hogy 2020-on túl, nagyobb mértékben, hosszú távon hozzájáruljanak az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdasághoz, ha e technológiákat Európában és világban másutt is alkalmazni kezdik⁷. Az „első fecskék” támogatása azon törekvés megvalósítását is hivatott volt segíteni,

⁷ A szén-dioxid környezetvédelmi szempontból biztonságos leválasztására és geológiai tárolására irányuló kereskedelmi demonstrációs projekteknek, valamint a megújuló energiaforrások hasznosítására alkalmazott innovatív technológiák demonstrációs projektjeinek az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli, a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvel létrehozott kereskedelmi rendszere keretében történő finanszírozására vonatkozó kritériumok és intézkedések meghatározásáról szóló, 2010. november 3-i 2010/670/EU bizottsági határozat („NER300 határozat”) (HL L 290., 2010.11.6., 39. o.) (10) preambulumbekzdése.

hogy az Unió vezető szerepre tegyen szert a megújulóenergia-technológiák fejlesztése terén⁸.

7. Az ETS-irányelv 300 millió kibocsátási egységet különített el az új belépők számára fenntartott, a Közösség egészének szóló tartalékból. Az EBB eladta ezeket az egységeket, és ezzel 2,1 milliárd eurót teremtett elő a program finanszírozásához. A program általános koordinációját az Európai Bizottság végzi. A tagállamok nemzeti kapcsolattartó pontokat jelölnek ki, és különféle feladatokat látnak el⁹. A Bizottság a jogszabályban előírányzott két pályázati felhívás keretében 2012-ben és 2014-ben 39 projekt¹⁰ számára ítelt oda finanszírozást. Az odaítélt, de még ki nem fizetett pénzeszközöket az EBB kezeli¹¹.

8. Az innovatív projektek megvalósításával és működtetésével kapcsolatos beruházási és működtetési költségek (a megújítható energia esetében öt évre, a CLT-projekteknel tíz évre) egyaránt a várható költségek legfeljebb 50%-ának erejéig voltak támogathatóak a NER300 keretében. A NER300 az odaítélt támogatásokat éves részletekben folyósítja azután, hogy a projekt megkezdte működését, vagyis ha már CO₂-t választ le és tárol vagy megújuló energiát termel és működési költségekkel jár, kivéve, ha a tagállamok kérik és garantálják az odaítélt támogatás egy részének vagy egészének előzetes finanszírozását. Az energetikai demonstrációs projektek finanszírozásával járó kihívásokat és a finanszírozás különböző szakaszait a **4. ábra** ismerteti.

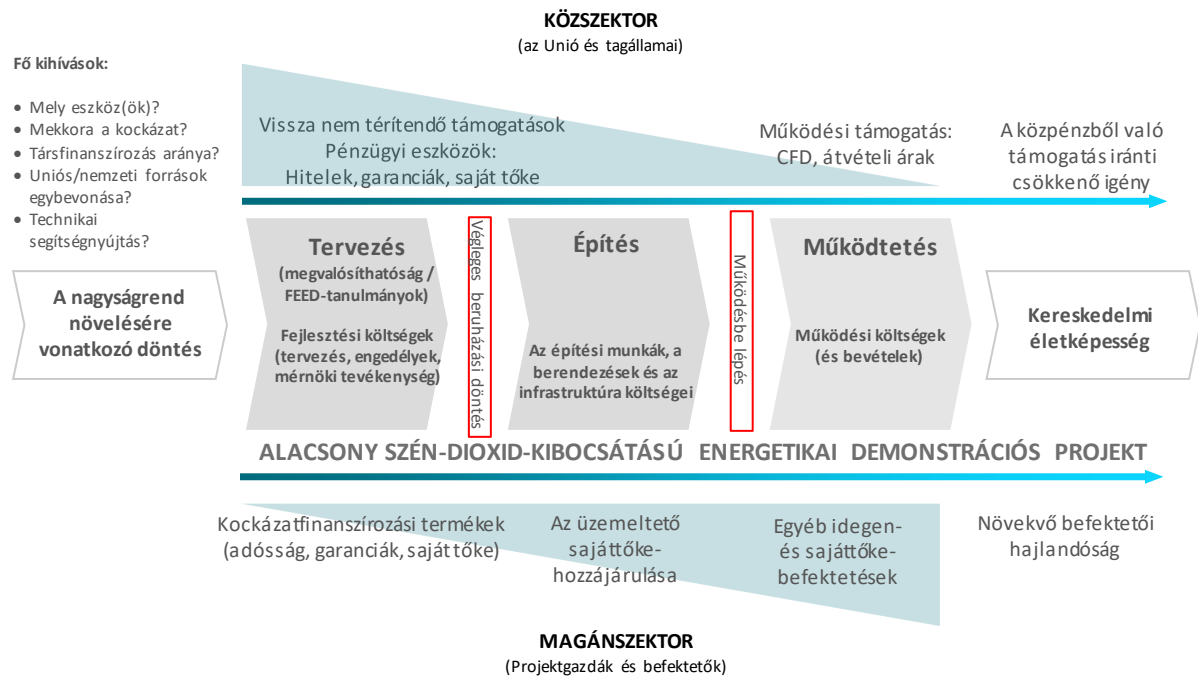
⁸ COM(2009) 519/4, „Az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó technológiák fejlesztésébe történő beruházás (SET-terv)”.

⁹ Ezek közé tartozik a támogatható projektek azonosítása, a projektekhez kapcsolódó jogilag kötelező erejű eszközök (szerződések) aláírása és kezelése, a projektek nyomon követése, a Bizottságnak történő beszámolás, valamint az EBB-projektekből származó kifizetések továbbítása. Ennek áttekintését lásd: fő szöveg, **10. ábra**.

¹⁰ 38 megújulóenergia-projekt és egy szén-dioxid-leválasztási és -tárolási projekt.

¹¹ E vagyonkezelés révén eddig hozzávetőlegesen 70 millió euró többletbevétel keletkezett, amelyből a Bizottság 2017 végéig 39 millió euró értékű NER300-eszközt felszabadított az EBB számára a rábízott feladatok ellenében fizetendő díjakra. A díjak összesen nem haladhatják meg a 45 millió eurót, ami a 2,1 milliárd euró összes bevétel 2,1%-a.

4. ábra. Energetikai demonstrációs projektek finanszírozása

Forrás: Európai Számvevőszék.

Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energetikai demonstrációs projektek támogatására irányuló más uniós kezdeményezések

9. Ugyanebben az időszakban a két uniós kutatási keretprogram, azaz a **hetedik keretprogram** (2007–2013) és a **Horizont 2020** program (2014–2020) energetikai területei szintén támogattak különféle energetikai technológiákkal megvalósított demonstrációs projekteket. E programok az uniós költségvetésből származó forrásokkal hozzájárulnak (hozzájárultak) az EBB által kezelt pénzügyi eszközökhöz is, így például a **kockázatmegosztási finanszírozási mechanizmushoz** (RSFF, 2007–2013) és az **InnovFin** eszközhöz (2014–2020), amelyek szintén magukban foglalnak (foglaltak) energetikai demonstrációs projekteket.

10. E finanszírozási mechanizmusok bevezetésével párhuzamosan az Unió a Tanács által 2008-ban jóváhagyott¹² stratégiai energiatechnológiai terv (**SET-terv**) révén igyekezett növelni az energetikai innovációs prioritások és a finanszírozás összhangját. A tervet 2015-ben frissítették (**integrált SET-terv**), hogy jobban igazodjon az energiaunió kutatási és

¹² A Tanács következtetései a stratégiai energiatechnológiai tervről; a Tanács 2854. ülése, Közlekedés, Távközlés és Energia, 2008. február 28.

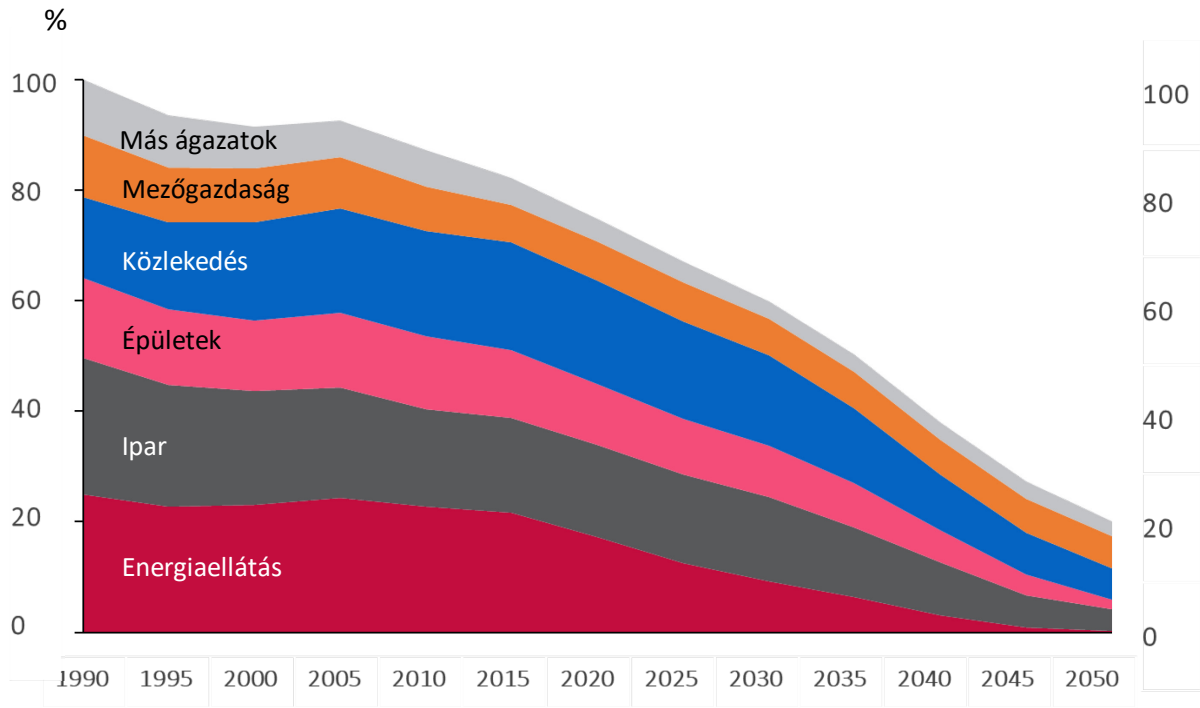
innovációs (K+I) prioritásaihoz. A fent ismertetett valamennyi finanszírozási mechanizmus támogatja a SET-terv prioritásait.

Továbbra is szükséges a tiszta energiával kapcsolatos innováció

11. Az Unió 2015-ben aláírta a Párizsi Megállapodást. A megállapodás célja, hogy erősebb globális választ lehessen adni az éghajlatváltozás jelentette fenyegetésre, és hogy a globális hőmérséklet-emelkedés a jelen században jóval az iparosodás előtti szinthez képest mért 2°C alatt maradjon. Az Unió vállalta, hogy 2030-ig legalább 40%-kal csökkenti az üvegházhatású gázok kibocsátását, kiegészítve ezzel a karbonszegény gazdaság 2050-ig történő megvalósítására irányuló törekvését¹³. Ebből következően a gazdaság valamennyi ágazatának drasztikusan csökkentenie kell a kibocsátásokat. Például a Bizottság 2011-es ütemterve azt vetítette előre, hogy a villamosenergia-ellátási ágazatnak 2050-ig nullára kell csökkentenie a kibocsátásait. Az összes uniós üvegházhatásúgáz-kibocsátás (ÜHG-kibocsátás) előrejelzett csökkentését az **5. ábra** mutatja be.

¹³ „Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, versenyképes gazdaság 2050-ig történő megvalósításának ütemterve”, COM(2011) 112 végleges, 2011. március 8. „Annak érdekében, hogy a hőmérséklet-növekedés 2 °C alatt maradjon, az Európai Tanács 2011 februárjában megerősítette az Unió azon célkitűzését, amely [...] 2050-ig az 1990-es szintekhez képest 80–95%-os kibocsátáscsökkentést irányoz elő.”

5. ábra. Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás alakulásának előrejelzése az Unióban a 80%-os mérséklési cél irányába (az 1990-es szinthez képest)

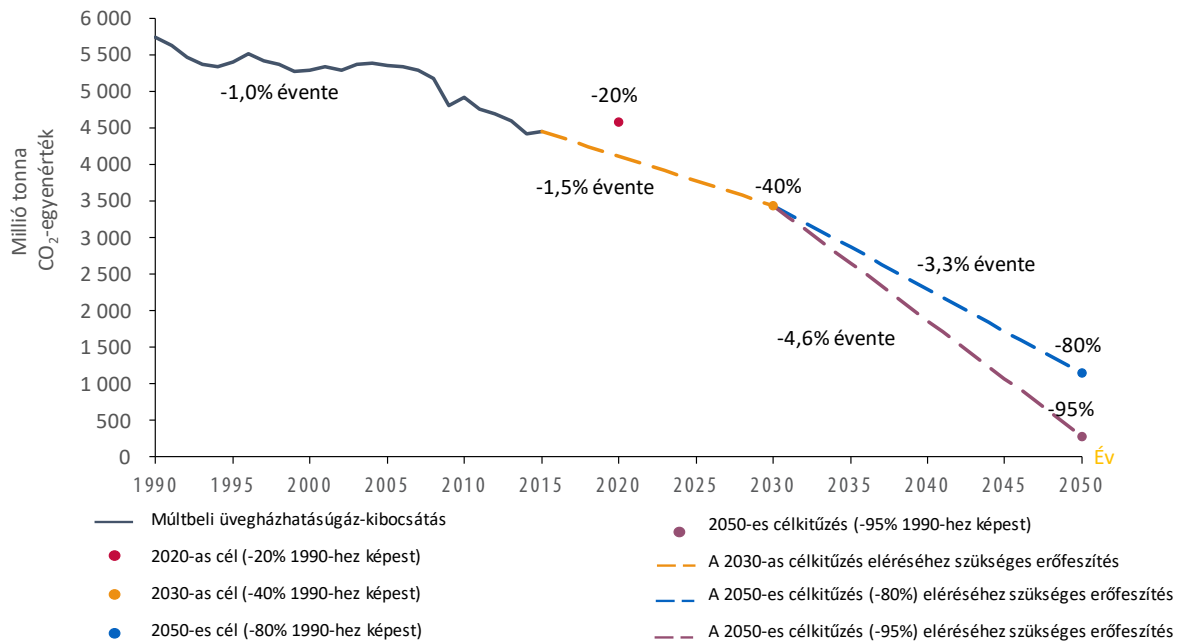
Forrás: Európai Bizottság, „Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, versenyképes gazdaság 2050-ig történő megvalósításának ütemterve”, 2011.

12. Az Unió jelenleg jó úton halad afelé, hogy elérje 2020-ra kitűzött célját, amely szerint energiafogyasztását 20%-ban megújuló forrásokból kell fedeznie, valamint számottevően csökkent különösen a szárazföldi szélenergia és a napenergia (fotovoltaika) költsége.

Hosszabb távra kitekintve mégis több kihívás körvonalazódik. Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) szerint¹⁴ az Uniónak 2020-at követően jelentős erőfeszítéseket kell tennie, ha 2050-re valóra akarja váltani a karbonszegény gazdaság megvalósítására irányuló általános törekvését (lásd: **6. ábra**).

¹⁴ Trends and projections in Europe 2017: Tracking progress towards Europe’s climate and energy targets (Trendek és előrejelzések Európában, 2017: Az Európa éghajlat- és energiapolitikai céljainak elérése felé tett előrehaladás nyomán követése), az EEA 17/2017. sz. jelentése. Lásd: az *Outlook for greenhouse gas trends in 2050* (Kitekintés az üvegházhatású gázok 2050-es trendjeire) című fejezet.

6. ábra. Üvegházhatásúgáz-kibocsátási trendek, előrejelzések és célok az Unióban

Forrás: Trends and projections in Europe 2017: Tracking progress towards Europe’s climate and energy targets (Trendek és előrejelzések Európában, 2017: Az Európa éghajlat- és energiapolitikai céljainak elérése felé tett előrehaladás nyomon követése), az EEA 17/2017. sz. jelentése.

13. A tiszta energiákkal kapcsolatos innováció felgyorsításáról szóló 2016-os bizottsági közlemény¹⁵ hangsúlyozta a karbonszegény energiával kapcsolatos demonstrációs projektek támogatásával járó kihívásokat, és aláhúzta, hogy az Unió globális vezető szerepét kíván elérni a megújuló energiaforrások terén.

14. 2018-ban a módosított ETS-irányelv¹⁶ meghatározta az új Innovációs Alap jogalapját, amely fel fogja venni a NER300 el nem költött forrásait, és innovatív karbonszegény ipari és energetikai technológiák számára nyújt majd finanszírozást a 2030-ig tartó időszakban. Az Innovációs Alapból olyan technológiák részesülhetnek támogatásban, amelyek áttörést

¹⁵ COM(2016) 763 final, 2016. november 30., „A tiszta energiákkal kapcsolatos innováció felgyorsítása”.

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2018. március 14-i (EU) 2018/410 irányelve a 2003/87/EK irányelvnek a költséghatékony kibocsátáscsökkentés és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiákba történő beruházások növelése érdekében történő módosításáról és az (EU) 2015/1814 határozat módosításáról (HL L 76., 2018.3.19., 3. o.).

jelentő megoldásnak tekinthetőek, vagy kellően kiforrottak ahhoz, hogy alkalmasak legyenek a kereskedelmi forgalmazást megelőző demonstrációra.

AZ ELLENŐRZÉS HATÓKÖRE ÉS MÓDSZERE

15. Teljesítmény-ellenőrzésünk során azt értékeltük, hogy:

a CLT-technológiák és az innovatív megújulóenergia-technológiák kereskedelmi léptékű demonstrálásához az EEGP és a NER300 révén nyújtott uniós támogatás kialakítása, irányítása és koordinálása lehetővé tette-e, hogy a technológiák eredményesen hozzájáruljanak a hosszú távú éghajlat- és energiapolitikai célok megvalósításához.

16. Különösen a következőket vizsgáltuk:

- **a NER300 és az EEGP elérte-e a várt előrelépést** a CLT és az innovatív megújuló energiák kereskedelmi hasznosításának **segítése terén;**
- **a NER300 kialakítása és irányítása** támogatta-e az eredményes döntéshozatalt;
- a Bizottságon belül, illetve a Bizottság és a nemzeti hatóságok között **szilárd koordinációs mechanizmusok** támogatják-e a tiszta energiával kapcsolatos innovációs folyamatot.

17. Ellenőrzésünk a NER300, az EEGP és a SET-terv tevékenységeinek 2008-as kezdetétől a 2017 végéig tartó időszakra terjedt ki¹⁷. Az ellenőrzésnek nem volt célja a kiadások támogathatóságának, jogszerűségének vagy szabályszerűségének az ellenőrzése. Nem vizsgálta közvetlenül az érett megújulóenergia-technológiák bevezetését támogató szakpolitikákat, finanszírozást és eszközöket sem¹⁸. Az ellenőrzés során nem értékeltük a

¹⁷ Az **I. mellékletben** látható idősor a legfontosabb politikai és gazdasági eseményekkel összevethetően mutatja be e mechanizmusok és a SET-terv elindítását.

¹⁸ Utalunk különösen „A megújuló energia a fenntartható vidékfejlesztés szolgálatában” című, 5/2018. sz. különjelentésünkre és az *Electricity production from wind and solar photovoltaic power in the EU* (Villamos energia előállítása szél- és napenergiából az Unióban) című, 2018. február 20-i háttérdokumentumunkra.

NER300-források tekintetében az EBB által végzett monetizálási és vagyonkezelési tevékenységeket.

18. Az ellenőrzési munkát 2017-ben végeztük el az Európai Bizottságnál (Éghajlatpolitikai Főigazgatóság, Energiaügyi Főigazgatóság és Kutatási és Innovációs Főigazgatóság). Tájékozódás céljából felkerestük az EBB-t és a Bizottság Közös Kutatóközpontját is. Munkánk keretében interjúkat készítettünk és dokumentumalapú ellenőrzéseket végeztünk, amelyek 26 EBB-projekt értékelő jelentésére és öt tagállam¹⁹ 36, a NER300-projektekre vonatkozó éves jelentésére terjedtek ki, valamint az EEGP keretében megvalósított mind a kilenc tengeri szélenergia-projekt és hat CLT-projekt projektfájljait is felölelték. E tagállamokat felkerestük, hogy interjút készítsünk a NER300-ért felelős nemzeti kapcsolattartó pontokkal és a SET-terv irányító csoportjában dolgozó nemzeti képviselőkkel. Öt CLT-projektet vizsgáltunk meg és kerestünk fel annak értékelése érdekében, hogy mit értek el a rendelkezésre álló finanszírozás segítségével. Ezen túlmenően felmérést végeztünk az energiatechnológiai és innovációs platformoknál (ETIP)²⁰, a naphőből származó villamos energiával foglalkozó európai szövetségnél és a KIC-InnoEnergy társaságnál²¹. Az energiatechnológiai és innovációs platformok a SET-terv architektúrájának részei, és tagjaik a tagállamokat, a tudományos köröket és az ipart képviselik.

ÉSZREVÉTELEK

Mind az EEGP, mind a NER300 nagyra törő célokat tűzött ki a szén-dioxid-leválasztás és tárolás megvalósítása és az innovatív megújuló energiák tekintetében

19. Megvizsgáltuk, hogy az EEGP és a NER300 eredményes előrehaladást értek-e el a CLT és az innovatív megújuló energiák kereskedelmi demonstrálásának támogatására irányuló

¹⁹ Németország, Spanyolország, Hollandia, Lengyelország és az Egyesült Királyság. E tagállamok kiválasztása az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer kibocsátásaiban való jelentős részesedésükön, illetve az EEGP és a NER300 keretében a CLT iránt tanúsított érdeklődésükön alapult.

²⁰ A felmérés kérdőívét a szélenergiával, a napenergiával, az óceánenergiával, a CLT-vel, a bioenergiával, a mélységi geotermikus energiával és az intelligens hálózatokkal foglalkozó energiatechnológiai és innovációs platformoknak küldtük el.

²¹ www.innoenergy.com.

céljuk megvalósítása terén. Értékeljük azt is, hogy a Bizottság biztosította-e, hogy az uniós finanszírozásban részesülő projektek e pénzt megfelelően költsek el és hozzájáruljanak a program célkitűzéseinek megvalósításához.

Az EEGP nem valósította meg a szén-dioxid-leválasztásra és -tárolásra vonatkozó törekvéseit ...

20. Az Európai Tanács elnökségi következtetései 2008 júniusában felszólították a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot egy olyan mechanizmusra, amely biztosítja, hogy 2015-re 12 működő, kereskedelmi léptékű CLT-demonstrációs üzem épül meg és kezdi meg működését az Unióban. A CLT-demonstrációs projekteknek a villamosenergia-termelésből származó kibocsátás jelentős csökkentését kellett elérniük, ugyanakkor biztosítaniuk kellett a technológiai és kereskedelmi alapot a technológia másutt történő ismételt alkalmazásához. E cél megvalósításához az EEGP-nek is hozzá kellett járulnia²².

21. A Bizottság egymilliárd eurót biztosított hat projekt számára. 2017 végéig a Bizottság 424 millió eurót fizetett ki (lásd: **1. táblázat**). E hat társfinanszírozott projekt közül négy véget ért, miután megszűnt a támogatási megállapodás, egy projekt pedig anélkül ért véget, hogy elkészült volna. Az egyetlen befejezett projekt nem volt kereskedelmi méretű CLT-demonstrációs projekt, hanem a leválasztásra, szállításra és tárolásra szolgáló kisebb kísérleti létesítményeket takart.

²² A 663/2009/EK rendelet (EEGP-rendelet) melléklete 12 támogatható projektet sorolt fel.

1. táblázat. Az EEGP CLT-program helyzetének áttekintése 2017 végén

A projekt helye	Az EEGP-intézkedés állapota 2017 októberében	Kategória	Várható hozzájárulás az alacsony széndioxid-kibocsátásra való átállásra vonatkozó célhoz*	Az EEGP-intézkedés teljes támogatható költsége (a támogatási megállapodás szerint) (millió euró)	Bizottsági támogatás (millió euró)	Az intézkedés társfinanszírozása %-ban (támogatási megállapodás)	Kifizetett nettó bizottsági támogatás (a visszafizetések után, 2017. október)
DE	Megszüntették	CLT	10	305	180	59%	15
PL	Megszüntették	CLT	9	610	180	29%	21
IT	Megszüntették	CLT	5	143	100	70%	35
NL	Megszüntették	CLT	6	371	180	48%	67
UK	Véget ért anélkül, hogy befejezték volna	CLT	17	274	180	66%	120
ES	Kísérleti létesítmények, korlátozott felhasználás, nincs teljes körű CLT-demonstráció	CLT	5	263	180	69%	166

* Az első öt évben leválasztott és tárolt CO₂ tervezett mennyisége a támogatás iránti kérelem szerint (millió tonna).

Odaitélt uniós forrás összesen: 1 000 Kifizetett uniós forrás összesen: 424

Megjegyzés: Az egyesült királyságbeli és a hollandiai projektek esetében a felszámolási eljárásokról függően további korrekciók fordulhatnak elő.

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság adatai alapján²³.

22. Az EEGP CLT-alprogramja tehát egyetlen CLT-demonstrációs projekt építéséhez és működésbe lépéséhez sem járult hozzá. A **2. háttérmagyarázat** példákat mutat be arra, hogy a projektek keretében hogyan költötték el az uniós pénzeket. Jóllehet az innovációs programok keretében általában előfordul néhány sikertelen projekt, a befejezetlen projektekbe eszközölt uniós beruházásokkal elért eredmények messze elmaradnak az eredetileg várt szinttől. E projektekkel a kívánt kibocsátáscsökkentés²⁴ sem valósult meg az érintett tagállamok számára.

2. háttérmagyarázat. Példák az EEGP CLT-projektjeire

Valamennyi projekt esetében időben elkezdődtek az előkészítő talajmunkálatok. Ma ezeknek a tevékenységeknek semmilyen kézzelfogható eredménye nincs használatban, kivéve a spanyolországi projektet. A hollandiai projekt keretében a 2013-ban üzembe helyezett széntüzelésű erőmű füstgázkéményének az alapjánál építettek egy CLT bekötést. Ez volt az egyetlen EEGP CLT-projekt,

²³ SWD(2018) 48 final, 2018. március 5., Data on the budgetary and technical implementation of the European Energy Programme for Recovery (Az európai energiaügyi gazdaságélénkítő program költségvetési és technikai végrehajtására vonatkozó adatok).

²⁴ Az egyesült királyságbeli projekt esetében nem épült meg a kapcsolódó új erőmű, és az így egyáltalán nem is bocsáthatott ki CO₂-t.

amely a CLT-irányelv alapján szén-dioxid tárolására vonatkozó engedélyt kapott²⁵ a tervbe vett tengeri tárolóhely számára, de jelenleg nem választ le és nem tárol szén-dioxidot. Az egyesült királyságbeli projekt legnagyobb kiadási tételei a 17 millió euróért vásárolt technológiai licencek, amelyeknek az értékét azóta teljes mértékben leírták. A leválasztási munkához fizetett 60 millió eurós uniós hozzájárulás ellenére a projekt e munkát illetően semmilyen eredményt nem hozott. A projektszponzorok el sem kezdték az alapként szolgáló erőmű építését, amelyhez a CLT-létesítmények csatlakoztak volna. Hasonló problémák mutatkoztak az olasz, német és lengyel projektek során is, de ezeket korábban törölték.

... de előbbre vitte a tengeri szélenergia gyorsan fejlődő ágazatának ügyét

23. Az EEGP tengeri szélenergia alprogramjának célja az volt, hogy 2009 és 2015 között innovatív jellemzőkkel rendelkező tengeri szélenergia-projektek finanszírozását. Többek között olyan projektekről volt szó, amelyek keretében tiszta villamos energia előállításának céljával innovatív turbinák és alapozási szerkezetek alkalmazásával megépítették az első olyan nagyméretű (400 MWh) szélerőműparkot, amely messze (> 100 km) benyúlik a tengerbe és nagy mélységben (> 40 m) helyezkedik el. A program törekvései közé tartozott a tengeri szélerőművek és különböző tagállamok közötti hálózatok kapcsolatainak bővítése is, elsősorban az Északi- és a Balti-tengeren. Ennek keretében innovatív hálózati kapcsolódási technológiákat használtak kereskedelmi léptékben.

24. A Bizottság 2017 végéig 255 millió eurót fizetett ki a kilenc tengeri szélenergia-projekt számára odaítélt 565 millió euróból. A teljes megvalósításig négy projekt jutott el. A támogatási megállapodást két projekt esetében korán megszüntették, miután a Bizottság 7,4 millió eurót már kifizetett. 2018-ban három projekt még folyamatban van. Ezeket az eredményeket a **2. táblázat** foglalja össze.

²⁵ A 2009-es CLT-irányelv jogi keretet biztosít a CO₂ környezetvédelmi szempontból biztonságos geológiai tárolásához annak teljes élettartama alatt, és meghatározza a tárolási engedélyek kritériumait. Lásd: https://ec.europa.eu/clima/policies/lowcarbon/ccs/directive_hu.

2. táblázat. Az EEGP keretében megvalósított tengeri szélenergia-program helyzetének áttekintése 2017 végén

A projekt helye	Az EEGP-intézkedés állapota 2017 októberében	Kategória	Várható hozzájárulás az alacsony széndioxid-kibocsátásra való átállásra vonatkozó célhoz*	Az EEGP-intézkedés teljes támogatható költsége (a támogatási megállapodás szerint) millió euróban	Bizottsági támogatás millió euróban	Az intézkedés társfinanszírozása %-ban (támogatási megállapodás)	Kifizetett nettó bizottsági támogatás (a visszafizetettések után, 2017. október)
UK	Megszüntették	Tengeri szélenergia – hálózatok	n.a. (Hálózat)	149	74	50%	3
DE	Megszüntették	Tengeri szélenergia – turbinák és szerkezetek	Nincs adat	205	59	29%	4
DK/NL	Folyamatban (késedelmes)	Tengeri szélenergia – hálózatok	n.a. (Hálózat)	173	87	50%	5
DE/DK	Folyamatban (késedelmes)	Tengeri szélenergia – hálózatok	n.a. (Hálózat)	507	150	30%	58
UK	Folyamatban (késedelmes)	Tengeri szélenergia – turbinák és szerkezetek	> 80 MWh	190	40	21%	28
DE	Végrehajtva	Tengeri szélenergia – turbinák és szerkezetek	> 400 MWh	118	53	45%	53
DE	Végrehajtva	Tengeri szélenergia – turbinák és szerkezetek	> 295 MWh	488	50	10%	50
DE	Végrehajtva	Tengeri szélenergia – turbinák és szerkezetek	> 400 MWh	220	43	19%	43
BE	Végrehajtva	Tengeri szélenergia – turbinák és szerkezetek	> 270 MWh	24	10	42%	10
* Tervezett éves tiszta villamosenergia-előállítási kapacitás.				Odaítélt uniós forrás összesen:		Kifizetett uniós forrás összesen:	255
				565			

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság adatai alapján²⁶.

25. Négy projekt esetében került sor nagy és tiszta villamosenergia-termelési kapacitás sikeres bevezetésére, a három késedelmes projekt pedig még mindig abban a helyzetben van, hogy hozzájárulhat ugyanezen célkitűzéshez vagy az uniós energiahálózat jobb integrációjához. A tengeri szélenergia-projektekhez 2009-től nyújtott uniós finanszírozás pozitív jelzéseként is szolgált az immár gyorsan fejlődő ágazat számára²⁷.

26. Az ágazat gyors fejlődése miatt (amely bizonyos szűk keresztmetszetekhez vezetett az ellátás terén) különösen a három késedelmes projekt igényelt gyakori kiigazítást. A Bizottság jelentős rugalmasságot tanúsított a támogatási megállapodások módosításainak elfogadása során.

Ezek az EEGP-programok nem érték el a gazdasági növekedés gyors ösztönzésére vonatkozó célt

27. A gazdasági válság tükrében az EEGP program fő célkitűzése az volt, hogy a beruházások fellendítésével és munkahelyteremtéssel ösztönözze a gazdasági növekedést. Ez szükségessé

²⁶ SWD(2018) 48 final.

²⁷ Az IEA megújuló energián alapuló technológiák bevezetésével foglalkozó részlegének 2017-es jelentése szerint „a 2010 és 2017 közötti 60%-os költségcsökkenés azt jelzi, hogy a 2025-ös ágazati célokat a tervhez képest 9 évvel korábban túlszárnyalták, ami arra enged következtetni, hogy a tengeri szélenergia versenyen alapuló piaci integrációja egyes európai országokban a következő évtizedben potenciálisan teljes mértékben megvalósítható”. Az Unió immár világvezető a tengeri szélenergia bevezetésében.

tette, hogy a rendelkezésre álló források jelentős részét 2010 végéig elköltették²⁸. A pénz elköltése önmagában véve ugyan nem cél, ám az EEGP CLT- és tengeri szélenergia-programja ezt a gazdaságélénkítési célkitűzést sem valósította meg. A kifizetési arányok 2010 végén 10% körül álltak, és még 2017 végén sem érték el az 50%-ot egyik program esetében sem.

A NER300 keretében egyetlen sikeres szén-dioxid-leválasztási és -tárolási projekt sem valósult meg ...

28. A NER300 célja az volt, hogy a CLT kereskedelmi életképességét demonstráló nyolc projektnek finanszírozást ítéljen oda. E finanszírozás olyan projektek számára is odaítélhető volt, amelyek az EEGP keretében már támogatásban részesültek, valamint más, CLT-t demonstráló projektek számára is. A NER300 első, 2011-es pályázati felhívása után tíz CLT-demonstrációs projekt volt támogatható, és esett át sikeresen az EBB által végzett átvilágításon (lásd: **66–75. bekezdés**). A Bizottság nyolc projektet rangsorolt a vissza nem térítendő támogatással való finanszírozás céljából mérlegelhető projektként, két projektet pedig tartaléklistára tett²⁹.

29. E rangsor alapján a Bizottság felkérte a tagállamokat annak megerősítésére, hogy támogatják ezeket a projekteket. Három tagállam a tíz projekt közül öt projektre nézve adott megerősítést. A Bizottság azonban megállapította, hogy e megerősítések nem voltak összhangban a NER300 jogszabályi előírásaival (a **3. háttérmagyarázat** szolgál példákkal), és az első pályázati felhívásban nem ítelt oda támogatást CLP-projektek számára.

²⁸ A CLT- és a tengeri szélenergia-projektek odaítélési kritériumaival (pl. az EEGP-rendelet 14. cikke (2) bekezdésének a) pontjával) összhangban olyan projekteknek kell odaítélni támogatásokat, amelyek „2010 végéig elér[nek] a beruházási fokozatba, és jelentős tőkekiadáással jár[nak]”.

²⁹ SWD(2012) 225 final, 2012. július 12., NER300 – Moving towards a low carbon economy and boosting innovation, growth and employment across the EU (NER300 – Áttérés a karbonszegény gazdaságra az európai innováció, növekedés és foglalkoztatás fellendítése mellett).

3. háttérmagyarázat. Példák a tagállamok által megerősített, ám a Bizottság által elutasított CLT-projektekre

A Bizottság elutasította egy hollandiai ipari CLT-projekt tagállami megerősítését, mivel nem volt egyetértés a Bizottság és a tagállam között a finanszírozás számadatait illetően. Az EBB kiigazításai 40 millió euró összegű finanszírozási hiányt tártak fel, amelyet egyik fél sem volt hajlandó áthidalni.

A Bizottság megállapítása szerint három projekt Egyesült Királyság általi megerősítése nem volt összhangban a NER300 szabályaival, mert a támogatást ahhoz a feltételhez kötötte, hogy e projektek sikerrel járjanak egy akkor még folyamatban lévő nemzeti finanszírozási pályázaton. Ily módon bizonytalan maradt, hogy mennyi lesz a közpénzből nyújtott finanszírozási hozzájárulás teljes összege, és a Bizottság nem ítelt meg NER300-támogatást ezeknek a projekteknek.

30. A második, 2014-es pályázati felhívás keretében csak az Egyesült Királyság nyújtott be egy CLT-projektet. A Bizottság 300 millió eurós támogatást ítelt oda a projekt számára, amelyet az Egyesült Királyság nemzeti CLT-támogatási programjába is felvettek. E projekt keretében a tízéves demonstrációs időszak alatt közel 18 millió tonna CO₂-t terveztek leválasztani és tárolni. Az Egyesült Királyság azonban 2015 novemberében, a kiadások felülvizsgálatát követően törölte támogatási programját. Így jelentős finanszírozási hiány keletkezett, a konzorcium pedig feloszlott. Az ellenőrzés idején folyt a projekt NER300-ból való visszavonásának előkészítése, ami azt jelenti, hogy az odaítélt, de még ki nem fizetett 300 millió eurós támogatást nem a NER300 CLT-célkitűzésére fogják költeni³⁰.

³⁰ Az el nem költött NER300-források még mindig elkölthetőek a CLT-t támogató más programok keretében, vagy átvihetőek a leendő Innovációs Alapba, amely ugyancsak támogatja majd a CLT-t.

... és a NER300 nincs megfelelő pályán ahhoz, hogy az innovatív megújuló energiák terén elérhesse a kívánt hatást

31. A CLT-n túlmenően a NER300 célja volt az is³¹, hogy a megújulóenergia-projektek minden alkategóriájában legalább egy projektet támogasson, demonstrálva ezzel számos, kereskedelmi jelleggel még nem hozzáférhető innovatív megújuló energia életképességét³².

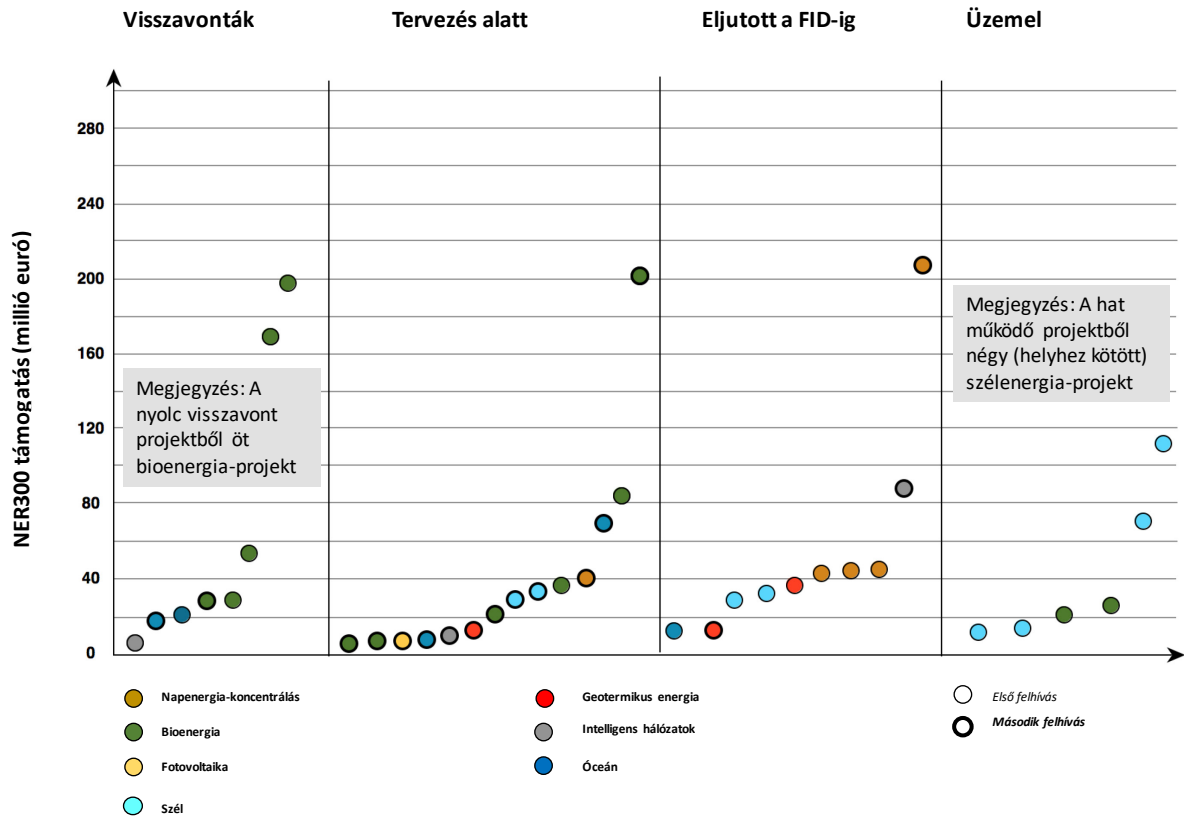
32. A Bizottság 2012-ben és 2014-ben 1,8 milliárd euró NER300-forrást ítelt oda 38 innovatív megújulóenergia-projektnek³³. Az odaítélési határozatok előtt megállapított várt teljesítményadatok alapján a megújulóenergia-projektek a várakozások szerint közel 85 TWh tiszta energiát állítanak elő működésük első öt évében. A **7. ábra** e NER300-projektek 2018. februári helyzetéről nyújt áttekintést. Ezeket az adatokat a **II. melléklet** adja meg.

³¹ A 2010/670/EU tanácsi határozat 8. cikkének (1) bekezdése és I. melléklete.

³² A NER300 2010-es elindításakor idetartozott a szélenergia, az óceánenergia, a bioenergia, a fotovoltaika, a koncentrált napenergia, a vízenergia, a geotermikus energia és az intelligens hálózatok.

³³ A 2012. december 18-i C(2012) 9432 final odaítélési határozat 20 megújulóenergia-projekt számára, a 2014. július 8-i C(2014) 4493 final odaítélési határozat pedig 18 megújulóenergia-projekt és 1 CLT-projekt számára ítelt oda támogatást.

7. ábra. A NER300 keretében megvalósított megújulóenergia-projekt helyzetének áttekintése

Forrás: Európai Számvevőszék, a NER300 adatainak elemzése alapján.

33. A NER300-ról szóló eredeti jogszabály szerint a projekteknek két éven belül (azaz 2014-ben és 2016-ban) el kellett jutniuk a végleges beruházási döntésig, és az odaítélési határozatot követően legkésőbb négy éven belül (azaz 2016-ban és 2018-ban) működésbe kellett lépniük.

34. A Bizottság 2015 februárjában módosította a NER300 határozatot, és két évvel későbbre halasztotta a végleges beruházási döntés és a működésbe lépés határidejét³⁴. A módosító határozat megemlítette, hogy a gazdasági válság volt a fő oka annak, hogy jelentős számú, odaítélt NER300-forrással rendelkező projektről nem születhetett az eredeti határidőn belül végleges beruházási döntés. A határidők e meghosszabbítása ellenére 2018 elejéig hét

³⁴ A Bizottság (EU) 2015/191 határozata (2015. február 5.) a 2010/670/EU határozatnak a határozat 9. cikkében és 11. cikke (1) bekezdésében meghatározott egyes határidők tekintetében történő módosításáról (HL L 31., 2015.2.7., 31. o.).

projekt lépett vissza a NER300-ból (amelyek számára összesen több mint félmilliárd euró támogatást ítéletek oda). Valószínűsíthető, hogy 2018-ban még egy projekt visszalép, ami további 31 millió eurót jelent. Tizennégy olyan projekt van, amelynek 2014-ben támogatást ítéltek oda, és amelyről 2018-ban kell végleges beruházási döntésnek születnie.

35. Ahhoz, hogy a projekt megkaphassa a támogatás 100%-át, a működés megkezdésétől számított öt éven belül el kell érnie az előállított energia várt mennyiségének 75%-át. 2017 végén három működő megújulóenergia-projekt részesült energiateljesítménye alapján éves kifizetésekben. Két bioenergia-projekt, amely terv szerint működésbe lépett, a vártnál jóval kisebb kimenő energiát állított elő. Ezek tehát nem voltak megfelelő pályán ahhoz, hogy elérjék az előírt 75%-os teljesítményküszöböt, és így megkaphassák a nekik odaítélt teljes támogatást. A 2014 óta kifizetésekben részesülő szélenergia-projekt helyes pályán haladt.

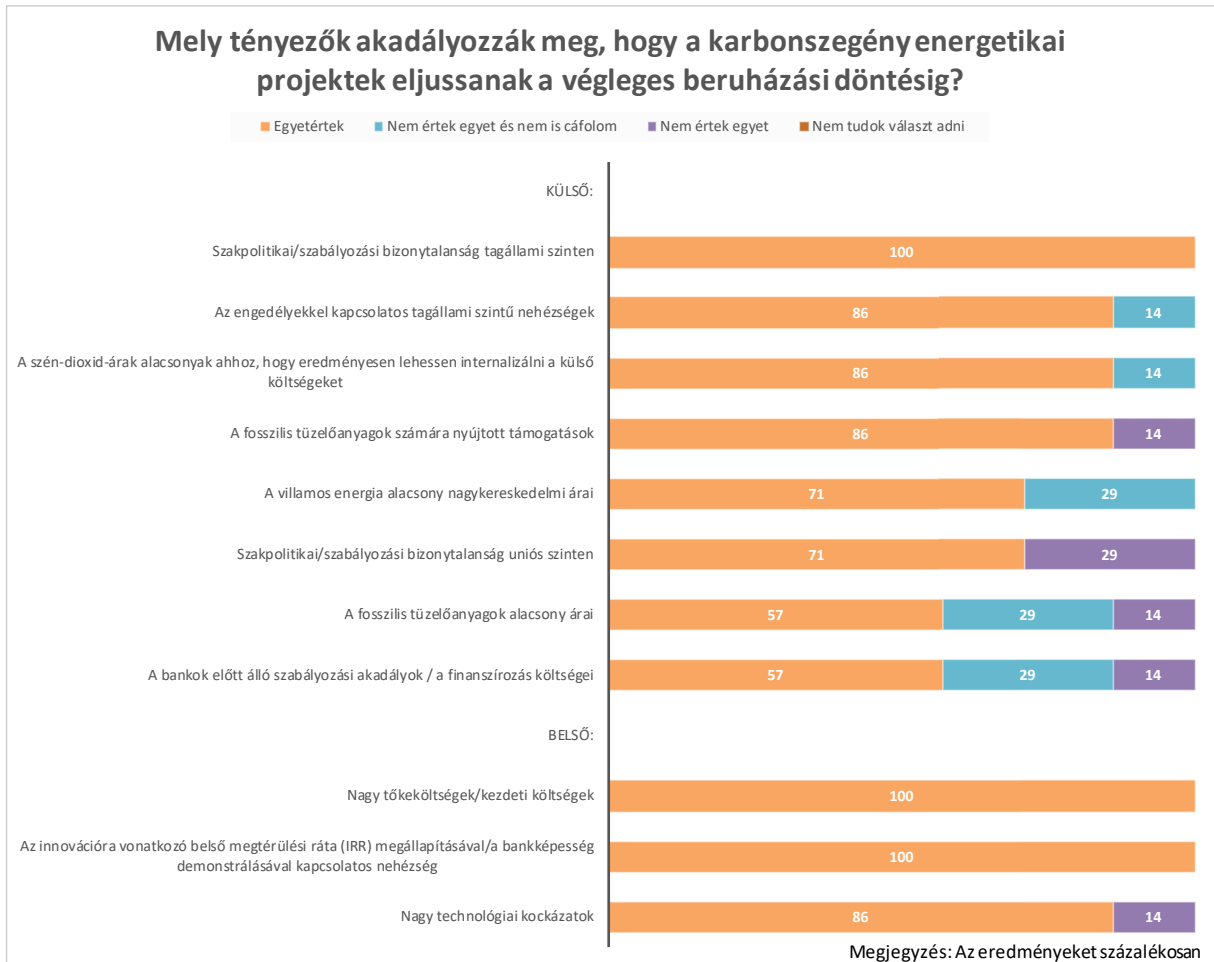
36. A projektek visszavonása, késedelmé és a vártnál alacsonyabb teljesítménye miatt a NER300 nem halad jó úton afelé, hogy a megújulóenergia-technológiák széles körében elérje a kívánt hatást, és lehetővé tegye azok első kereskedelmi demonstrációját.

Az EEGP- és a NER300-projektek a kedvezőtlen beruházási feltételek is hátrányosan érintették

37. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energetikai demonstrációs projektek nagy technológiai és pénzügyi kockázattal járnak, és ezért a piaci bevezetés felé tartva sokféle kihívással kell szembenézniük. A finanszírozáshoz való hozzáférésüket tágabb gazdasági és szabályozási kérdések is befolyásolhatják. E részben azt vizsgáljuk, hogy e tényezők hogyan érintették az EEGP és a NER300 teljesítményét.

38. Felmérést végeztünk a SET-terv architektúrájához kapcsolódó energiatechnológiai innovációs platformoknál és két másik szervezetnél (lásd: **18. bekezdés**), hogy megállapítsuk, milyen főbb akadályokat kell leküzdeni, amikor az Unióban kereskedelmi demonstrációs projektekhez próbálnak finanszírozást találni. A **8. ábrán** ismertetett eredmények szerint több fő akadály relevanciáját illetően konszenzus van a megkérdezett érdekelt felek körében.

8. ábra. A demonstrációs projektek finanszírozását akadályozó tényezőkről folytatott felmérés eredményei

Forrás: Európai Számvevőszék.

39. Amikor 2008-ban kigondolták az EEGP-hez és a NER300-hoz hasonló programokat, az olaj-, a szén- a gáz- és a nagykereskedelmi villamosenergia-árak a korábbiakhoz képest nagyon magas szinten álltak. 2008 és 2009 fordulóján azonban, közvetlenül a programok elindítása előtt az összes ár meredeken esett. Jóllehet az olajárak a 2014-es újabb zuhanásig újra helyreálltak, e tényezők a karbonszegény technológiákra irányuló befektetések fontos motorjai. A fosszilis tüzelőanyagok árának csökkenése és ingadozása miatt az ezeken alapuló energiaforrásokhoz képest gyengült az új karbonszegény technológiákra irányuló befektetések vonzereje.

40. A következő bekezdések azt írják le, hogy más fő akadályok hogyan befolyásolják a NER300- és EEGP-projektek finanszírozási feltételeit (a **III. melléklet** összekapcsolja ezeket az akadályokat e programok teljesítményadataival).

A demonstrációs projektek befektetési légkörét a szabályozási keretek és szakpolitikák bizonytalansága is hátrányosan érintette

41. Tekintettel arra, hogy nagy kockázatú demonstrációs projekteket nehéz finanszírozni, az ETS-irányelv és a NER300-határozat a potenciális projektek tekintetében azt az elvárást keltette, hogy a tagállamok nemzeti közfinanszírozással hozzá fognak járulni a NER300 keretében kiválasztott projektekhez. A Bizottság arra kérte a tagállamokat, hogy a kiválasztott projekteket illetően erősítsék meg e hozzájárulásukat, mielőtt azok NER300-forrásokat kapnának.

42. A tagállami támogatás jelenthetett az infrastruktúra fejlesztésére és kiépítésére szolgáló tőketámogatást. Megvalósulhatott azonban további előnyök formájában is, így például az újonnan épített létesítmények működését támogató átvételi árak (lásd: **4. háttérmagyarázat**) vagy felárak formájában. A NER300 szabályai azt is lehetővé tették a tagállamok számára, hogy garanciát bocsássanak ki, és így az EBB már azt megelőzően felszabadítsa az odaitélt források egy részét a projektek számára, hogy azok megkezdjenék a működésüket. Ellenőrzésünk időpontjában megállapítottuk, hogy mindössze négy tagállam négy projektje élt ténylegesen e garancia lehetőségével, és részesült az EBB-től előzetes kifizetésben.

4. háttérmagyarázat. Átvételi árak és felárak a megújuló energia számára

Az átvételi ár olyan támogatási rendszer, amelynek keretében rögzített villamosenergia-árakat fizetnek ki a megújulóenergia-termelőknek az előállított és a villamosenergia-hálózatba betáplált villamos energia minden egysége után. Az átvételi árak kifizetését bizonyos időtartamra garantálják, amely gyakran az adott megújulóenergia-projekt gazdasági élettartamához (rendszerint 10–25 év) kapcsolódik.

Az átvételi felár olyan támogatási program, amelynek keretében a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiát jellemzően a villamosenergia-piacon értékesítik, és a termelők az általuk előállított villamos energia piaci árán túlmenő felárat kapnak. Az átvételi felár lehet rögzített (azaz a

piaci áraktól független, állandó mértékű felár) vagy mozgó (azaz a piaci árak alakulásától függően változó mértékű) felár³⁵.

43. 2012-ben, az első odaítélési határozat előtt az EBB tájékoztatta a Bizottságot, hogy a benyújtott finanszírozási tervek életképessége erőteljesen függ attól a támogatástól, amelyet a tagállamok nyújthatnak átvételi árak, támogatások vagy más mechanizmusok formájában. Egyes esetekben a projektek feltételezték, hogy a tagállamoktól származó külön támogatások a NER300-támogatást kiegészítve teljes mértékben fedezik az érintett költségeket. Az EBB megállapította, hogy a tagállamok a projektértékelési folyamat lezárásakor a legtöbb esetben még nem határozták meg világosan vagy nem fogadták el e támogatási mechanizmusokat.

44. A Bizottság 2014-től³⁶ előírta a tagállamoknak, hogy a megújuló energiával foglalkozó projektgazdáknak fizetett támogatás mértékének megállapítása során alkalmazzanak versenytárgyalásos pályázati eljárást. Ezt megelőzően a tagállamok gyakran alkalmazták az energiaszolgáltatókkal hosszú időszakra (pl. 25 évre) kötött megállapodáson alapuló rögzített átvételi árakat. 2017-től a működési támogatás egyedüli modelljeként a kompetitív árverések lesznek alkalmazhatóak. A megújuló energiák ilyen támogatásának új megközelítése nem akadályozta volna a tagállamokat abban, hogy továbbra is támogassák az innovatív demonstrációs projekteket. A Bizottság iránymutatásai értelmében az energiát magasabb egységköltséggel előállító új technológiák esetében lehetséges volt a pályázati eljárástól való eltérést kérelmezni. Míg a nemzeti működés-támogatási rendszerek Unió-szerte megváltoztak, az átvételi árak korábban megtervezett NER300-projektek még mindig

³⁵ 5/2018. sz. különjelentés – „A megújuló energia a fenntartható vidékfejlesztés szolgálatában: jelentős potenciális szinergiák, amelyek azonban nagyrészt kiaknázatlanok”.

³⁶ A Bizottság közleménye, „Iránymutatás a 2014–2020 közötti időszakban nyújtott környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról” (HL C 200., 2014.6.28., 1. o.). Lásd még a 2013-as ajánlásokat: Az Európai Bizottság iránymutatása a megújuló energiákra vonatkozó támogatási programok létrehozásához című bizottsági szolgálati munkadokumentum, amely a következő dokumentumot kíséri: „A Bizottság közleménye – A villamos energia belső piacának megteremtése és az állami beavatkozások optimális hozzájárulása”, SWD(2013) 439 final, 2013. november 5.

nem jutottak el a végleges beruházási döntésig, s ezért bizonytalan volt, hogy a jövőben működési támogatáshoz tudnak-e jutni.

45. Az **5. háttérmagyarázat** egy olyan projektre mutat be példát, amelyet végül a szabályozási és pénzügyi támogatási környezet változása miatt visszavontak.

5. háttérmagyarázat. Példa olyan NER300 projektre, amelynek nem sikerült eljutnia a végleges beruházási döntésig

Egy egyesült királyságbeli óceánenergia-projekt a NER300-finanszírozásra való pályázásának időpontjában érvényben lévő nemzeti támogatási mechanizmushoz való hozzáférésre alapozott. A tagállam ekkor, 2012-ben olyan támogatási mechanizmust alkalmazott, amely biztosított volna finanszírozást ennek az óceánenergia-projektnek. A tagállam ilyen alapon adta megerősítését a Bizottság NER300 odaítélési javaslatához.

A tagállam energiapolitikája azonban a NER300 program időtartama alatt megváltozott. 2016-ban a projekt jelentette, hogy az új kompetitív árveréses rendszer keretében nem sikerült bevételtámogatást szereznie, mert a tagállam e rendszerben megszüntette az óceáni ágazat számára való elkülönítést. Az így beállt finanszírozási hiány fedezésére szolgáló más finanszírozási források hiányában a projekt nem tudta 2016. december 31-ig elérni a végeleges beruházási döntést, és a projektet visszavonták.

46. Az EEGP keretében megvalósítani kívánt CLT-projektek esetében a tagállami támogatás szintén nem valósult meg a várt módon. Erre a **6. háttérmagyarázat** szolgál példával.

6. háttérmagyarázat. Az EEGP CLT-projektjei és a szabályozási bizonytalanság

A németországi EEGP-projekt korán megkezdte a munkálatokat, miután már sikeresen működésbe helyezett egy kísérleti üzemet és a kapcsolódó szárazföldi tároló létesítményt. Annak ellenére, hogy a tagállam kezdetben elkötelezett volt e technológia és projekt mellett, a CLT-irányelv átültetésének késedelmei és a nemzeti CLT-jogszabály végső kialakítása miatt a projektszponzor úgy döntött, hogy a projekt nem életképes. Ezért 2013-ban törölte a projektet, miközben a Bizottság már kifizetett 15 millió eurót.

Az egyesült királyságbeli EEGP-projekt ajánlatot nyújtott be az ország második CLT-pályázatán (2012–2015)³⁷: e nemzeti program célja két, a teljes láncot felölelő CLT-demonstrációs projekt támogatása volt. A kormány 2012 októberében annak ellenére sem választotta ki támogatásra e projektet, hogy 2009-ben jóváhagyta az EEGP céljából előválogatott projektek eredeti listáján való szerepeltetését. A projektnek ezután 2012-ben a NER300 keretében sem sikerült támogatáshoz jutnia. A Bizottság azonban 2009-től kezdődően összesen 120 millió eurót fizetett ki e projektnek az EEGP keretében. Az, hogy a projekt más forrásokból nem jutott hozzá a várt köztámogatáshoz, és hogy a tagállam és a Bizottság között hosszadalmas megbeszélések folytak arról, hogyan lehetne a projektet későbbi szakaszban más mechanizmusokkal támogatni, kétségessé tette a projekt életképességét és a kifizetett uniós források révén elért értéket.

47. Az innovatív megújuló energiákra vonatkozó szabályozási rendszerek és pénzügyi támogatási mechanizmusok célja, hogy hozzájáruljanak a tagállami és uniós éghajlat- és energiapolitikai célkitűzések eléréséhez. Ezeket összhangba kell hozni a nemzetközi éghajlati megállapodásokkal és a hosszú távú (azaz 2050-re vagy azon túlra meghatározott) kibocsátáscsökkentési célkitűzésekkel. Ha azonban ezeket az éghajlat- és energiapolitikai célkitűzéseket nem állapítják meg világosan (pl. nem foglalják jogszabályba), és nem társul hozzájuk stabil, hosszú távú megközelítés, az további bizonytalansághoz vezet, ami rontja az ilyen típusú innovatív és kockázatos projektek beruházási feltételeit. A **7. háttérmagyarázat** röviden bemutatja, hogy mit és hogyan kell még elvégezni ezzel kapcsolatban.

7. háttérmagyarázat. Dekarbonizációs fejlesztési stratégiák és ezeknek az energetikai innovációra gyakorolt hatása

A nyomon követési rendszerről szóló 2013-as uniós rendelet (MMR-rendelet) szerint a tagállamoknak 2015-ig be kellett nyújtaniuk az Európai Környezetvédelmi Ügynökségnek a 2050-re szóló „dekarbonizációs fejlesztési stratégiáikat”, és 2017 márciusában be kellett számolniuk az elért eredményekről.

³⁷ Lásd: Carbon capture and storage: the second competition for government support (Szén-dioxid-leválasztás és -tárolás: a kormányzati támogatásra kiírt második pályázat), az Egyesült Királyság Nemzeti Számvevőszéke elnökének jelentése, 2017. január 20. A program keretében 100 millió fontot költenének el a két ajánlattevő tervezési és mérnöki költségei (FEED-tanulmányok) 75%-ának a fedezésére. A két projekt tőketámogatására legfeljebb 900 millió font állna rendelkezésre. Nyolc projekt tett ajánlatot, míg egyes projektek NER300-támogatást is kérelmeztek.

Egy friss tanulmány³⁸ szerint 2017-ben a huszonnyolc tagállamból csak tizenhárom rendelkezett olyan stratégiával, amely a projekt által kidolgozott kritériumok szerint dekarbonizációs fejlesztési stratégiának minősíthető. A tanulmány szerint a benyújtott stratégiák minősége meglehetősen eltérő, és az e dokumentumokban foglalt stratégiák és szakpolitikák nem mindegyikét foglalták jogszabályba.

Az energiaunióról szóló, 2016. novemberi rendeletjavaslat előírja a tagállamoknak, hogy a 2021-től 2030-ig tartó időszakra, majd gördülő jelleggel a későbbi évtizedekre készítsenek nemzeti energia- és éghajlat-politikai terveket. A tagállamoknak ezenfelül 2020 januárjáig, majd tízévente el kell készíteniük és jelenteniük kell a Bizottságnak az 50 éves kitekintéssel rendelkező hosszú távú kibocsátáscsökkentési stratégiáikat.

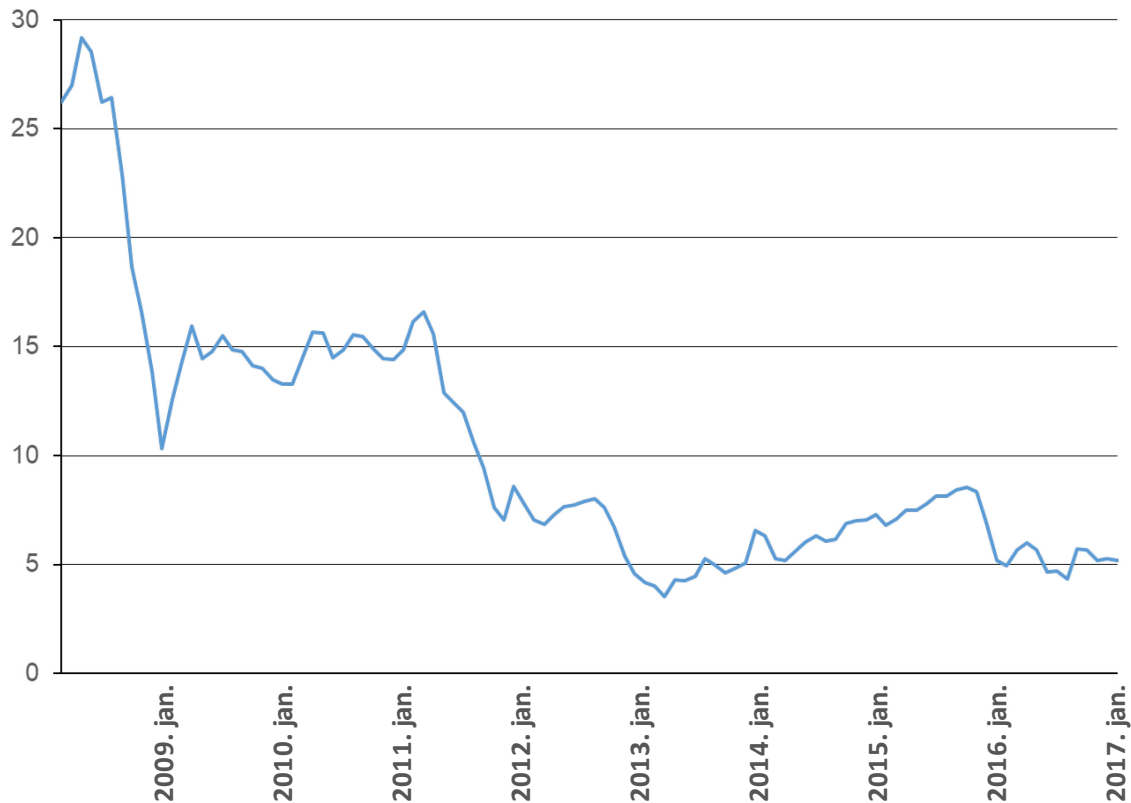
48. A szakpolitikákkal, szabályozással és a közpénzből való pénzügyi támogatással kapcsolatos bizonytalanság hátrányosan befolyásolja a NER300 és az EEGP szerinti innovatív, alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiára irányuló demonstrációs projektek életképességét és előrehaladását. A késedelmekkel párhuzamosan nőtt annak a valószínűsége is, hogy a NER300-on kívül új, innovatívabb projektek jelennek meg.

A CLT-projektek esetében a fő akadályok közé tartozott a szén-dioxid-piaci árainak csökkenése, valamint az egyéb támogatások és bevételek hiánya

49. Az EEGP által támogatott hat CLT-projektnek 2011-ben vagy 2012-ben kellett volna eljutnia a végleges beruházási döntésig, és 2015-re működésbe kellett volna lépnie. Sok egyéb jelentős kihívás mellett az ezt megakadályozó egyik fő tényezőt az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer vártnál alacsonyabb szén-dioxid-piaci árai jelentették. Ezek alakulását a **9. ábra** mutatja be.

³⁸ A climate for the future: assessing the Member States' low-carbon development strategies and lessons for Energy Union Governance – an update – the outlook in October 2017 (A jövő éghajlata: a tagállamok dekarbonizációs fejlesztési stratégiáinak értékelése és az energiaunió irányításához levonható tanulságok – frissítés – a 2017. októberi kilátások), WWF Maximiser projekt.

9. ábra. Az Unió ETS kibocsátási egységei múltbeli ára (tonna CO₂-kibocsátás/euró) 2008 és 2017 között³⁹

Forrás: Európai Számvevőszék, hét EUA határidős tőzsdei szerződés havi átlaga alapján ([Quandl](#)).

50. Megállapításunk szerint amikor a CLT-projektek 2009-ben EEGP-támogatásért folyamodtak, pénzügyi terveikben azzal számoltak, hogy magas és emelkedő szén-dioxid-árakra támaszkodhatnak. A későbbi támogatásban részesülő hat projektgazda által 2009-ben benyújtott EEGP-támogatási kérelmek áttekintéséből kiviláglik, hogy a projektgazdák 20 és 40 euró közötti tonnánkénti CO₂-árral számoltak az építési és a demonstrációs szakasz idejére. Egy projekt bemutatta, hogy a pénzügyi tervének életképessége hogyan függött a villamosenergia-áraktól is. A projekt becslése szerint valójában csak egy 65 és 90 euró/tonna CO₂ közötti szén-dioxid-ár tenné lehetővé, hogy a CLT-demonstrációs projekt veszteség nélkül működjön.

³⁹ 2017 közepétől az Unió ETS szén-dioxid-piaci árai növekedésnek indultak, és májusban 16 euró/CO₂tonna árnál érték el csúcscukat.

51. E projektek pénzügyi terveikben gyakran arra számítottak, hogy a jövőben jelentős finanszírozásban részesülnek majd a NER300-ból, annak ellenére, hogy akkoriban (2009-ben) a NER300 végleges kialakítása még nem volt ismert. A **8. háttérmagyarázat** ismerteti, hogy a szén-dioxid-piaci ár hogyan határozta meg a NER300-támogatások maximális összegét is⁴⁰. A Bizottság elfogadta ezeket a rendkívül bizonytalan pénzügyi terveket, aláírta a támogatási megállapodást, és az EEGP keretében kifizette az odaítélt források 43%-át.

8. háttérmagyarázat. Az ETS kibocsátási egységek értékének esése miatt a NER300-támogatások összege is csökkent

A tagállami megerősítő levelek és az EBB átvilágítási jelentései alapján nyolc CLT-energiaágazati projekt esetében kiszámítottuk, hogy a hozzájuk tartozó CLT-infrastruktúra NER300 keretében felmerülő bevezetési és működési költségei⁴¹ átlagosan 1,4 milliárd eurót tettek ki. Az ETS-irányelv a NER300-támogatások nagyságának felső határát a 300 millió rendelkezésre álló kibocsátási egység 15%-ában (azaz 45 millió kibocsátási egységben) határozta meg. Amikor a szén-dioxid-piaci ára a 2010-es kibocsátási egységenként 15 euróról 2011-ben hozzávetőlegesen 7,5 euróra csökkent, ezzel a várható legnagyobb lehetséges NER300-támogatás nagysága is 675 millió euróról 337 millió euróra zsugorodott. A Bizottság ezt végül 300 millió euróban határozta meg. A tőkeigényes CLT-projektek számára, amelyek sokkal nagyobb támogatásra számítottak a NER300-ból, ez komoly hátulütőt jelentett. Ez akkor történt, amikor a projektszponzorok 2011–2012-ben benyújtották javaslatukat, és várták azok értékelését.

Amikor a Bizottság elvégezte a CLT-projektek rangsorolását és tagállami megerősítést kért, e tagállamokkal azt közölte, hogy a 337 millió euró összegű legnagyobb várható NER300-támogatás és az e projektekhez szükséges összes közfinanszírozás között keletkező különbség kipótlását tőlük várja

⁴⁰ Lásd: az uniós ETS-irányelv értékelésének a NER300-ra vonatkozó részei; az értékelést a Support for the review of the EU Emissions Trading System (Az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer felülvizsgálatának támogatása) című, 2015. novemberi projekt keretében végezte el az osztrák Umweltbundesamt az Ecologic and SQ Consult céggel együttműködésben 2015 novemberében, az Európai Bizottsággal kötött szolgáltatási szerződés alapján.

⁴¹ A NER300-határozat 3. cikkének (2) bekezdése a CLT tekintetében ezeket a következőképpen határozza meg: „A CLT-demonstrációs projektek releváns költségei azok a beruházási költségek, amelyek a projektre a CLT alkalmazása következtében az üzemeltetés első tíz éve során a CLT alkalmazásából fakadó működési nyereségek és működési költségek legjobb becslése nettó jelenértékének figyelembevételével hárulnak.”

el. A tagállamok azonban nem voltak hajlandók ennek az akár több százmillió euróra rúgó különbségnek a kipótlására.

52. Az egyesült királyságbeli és a hollandiai EEGP CLT-projektek (az egyedüli ilyen projektek, amelyek 2013 után folytatódtak) a csökkenő árak miatt soha nem tudták helyreállítani pénzügyi életképességüket. A CO₂ leválasztásával és tárolásával és ily módon az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer keretében felmerülő nagy költségek elkerülésével járó várt pénzügyi hasznok nem realizálódtak a várakozásoknak megfelelően.

53. A Bizottság 2012-ben belső értékelést⁴² készített a csökkenő szén-dioxid-piaci árak hatásáról. Megállapította, hogy nagyon nehézé vált e projektek számára, hogy eljussanak a végleges beruházási döntésig. Mindazonáltal fenntartotta az EEGP keretében nyújtott pénzügyi támogatást, és lehetővé tette, hogy az Egyesült Királyságban és Hollandiában folytatódjanak bizonyos, szállítási és tárolási munkacsomagokra irányuló munkálatok. A Bizottság ennek létjogosultságát azzal indokolta, hogy e projektek potenciálisan előnyösek lehetnek az ugyanazon a területen működő más kibocsátók számára, ha lehetővé teszik az infrastruktúra megosztott használat céljából való kiépítését.

54. A Bizottság és a projektszponzor 2011-ben úgy döntött, hogy az alacsony szén-dioxid-piaci árakra tekintettel lassítja a projekt munkáját Hollandiában. A Bizottság 2015–2017-ben jelentős erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy a hiányok fedezésére további finanszírozási forrásokat azonosítson. Az ágazat és a tagállamok fő érdekelt feleivel Brüsszelben tartott több kerekasztal-megbeszélésen kutatta a projekt folytatását lehetővé tévő közös érdekeket. A cél az volt, hogy legalább a szükséges infrastruktúra megépüljön, majd egy rövid demonstrációs időn át üzemeljen. A projektszponzor végül 2017-ben megvonta támogatását a projektől.

55. A CLT bevezetését akadályozó fő tényező az Unióban a pénzügyi életképesség hiánya. Az EEGP-projektek életképességét a szén-dioxid-piaci árának meredek esésén kívül az rontotta, hogy egyetlen projektnek sem sikerült 2012-ig a NER300 vagy nemzeti programok révén

⁴² A DG ENER és a DG BUDG közötti belső eszmecsere az EEGP első éveiben tapasztalt, a vártnál jóval alacsonyabb kifizetési arányokról.

megfelelő összegű külön közfinanszírozást vagy egyéb bevételeket biztosítania. A Bizottság ekkor nem függesztette fel és nem szüntette meg az EEGP keretében a CLT demonstrációjához nyújtott pénzügyi támogatását, és 2013 után tovább folyósított kifizetéseket két olyan projektnek, amelyek végül nem jártak sikerrel.

A NER300 kialakításából adódóan a Bizottság és a tagállamok korlátozottan tudtak reagálni a változó körülményekre

56. Megvizsgáltuk, hogy a NER300 program általános kialakítása megfelelt-e a feltárt szükségleteknek, és hogy a projektek kiválasztására irányuló eljárás biztosította-e, hogy a legjobb rendelkezésre álló projekteknek ítéljenek oda támogatást. Megvizsgáltuk továbbá, hogy a NER300 irányítási mechanizmusai lehetővé tették-e, hogy az ezen innovációs programot irányító szervek eredményesen és rugalmasan lássák el feladataikat.

A NER300 választott finanszírozási modellje nem csökkentette számottevően a demonstrációs projektek kockázatát

57. A Bizottság köteles hatásvizsgálatot végezni a legfontosabb kezdeményezéseire nézve, valamint azok kapcsán, amelyek a legmesszebbre menő hatást gyakorolják. Ez vonatkozik mind az ETS-irányelv 2009-es módosítására (amely később a NER300 létrehozásának jogalapja lesz), mind a NER300 végrehajtási rendelkezéseit megállapító 2010-es bizottsági határozatra.

58. A NER300 jogalapjára vonatkozó, a Bizottság által készített hatásvizsgálatok áttekintésekor megállapítottuk, hogy az ETS felülvizsgálatára vonatkozó eredeti bizottsági javaslat⁴³ nem tartalmazott a CLT-demonstrációs projektek ösztönzésére szolgáló mechanizmust. A javaslatot kísérő bizottsági hatásvizsgálat⁴⁴ ebből adódóan szintúgy nem foglalt magában a NER300 jogalapjára vonatkozó szükségletértékelést. Egy ilyen értékelés

⁴³ COM(2008) 16 végleges, 2008. január 23.

⁴⁴ Bizottsági szolgálati munkadokumentum, amely a következő dokumentumot kíséri: Javaslat az Európai Parlament és a Tanács irányelvére a 2003/87/EK irányelvnek az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének javítása és kiterjesztése céljából történő módosításáról, SEC(2008) 52, 2008. január 23.

feltérképezte volna például a demonstrációs projektek finanszírozási szükségleteit az összes technológiai kategóriában, amelyet finanszírozásban kívántak részesíteni. Azonosította volna a rendelkezésre álló nemzeti támogatási mechanizmusokat is, és megindokolta volna, hogy miért van szükség ezek kiegészítéséhez egy uniós szintű programra.

59. A mechanizmusra vonatkozó elképzelés először az ETS felülvizsgálatára irányuló jogalkotási folyamat során vetődött fel. A Bizottság *Financing large scale demonstration of emerging energy technologies (e.g. CCS Demonstration Plants)* (Az újonnan megjelenő energetikai technológiák nagy léptékű demonstrálásának finanszírozása [pl. CLT-demonstrációs üzemek]) című, szakpolitikai alternatívákról szóló 2008-as dokumentumában megállapította, hogy a CLT-mechanizmust várhatóan csak a tagállamok kisebb csoportja fogja támogatni.

60. A NER300 végső kialakítása a CLT-t és az innovatív megújuló energiákat egyaránt magában foglalta. Az átdolgozott ETS-irányelvbe az Európai Parlament és a Tanács illesztette be a NER300 jogalapját létrehozó cikket, és terjesztette ki az irányelv hatályát, hogy az a megújuló energiát is felölelje.

61. Megállapításunk szerint nem állt rendelkezésre elegendő bizonyíték, amely alátámasztotta volna az ilyen típusú további uniós szintű finanszírozási mechanizmus iránti igényt. Nem állt rendelkezésre olyan, a NER300 jogalapját alátámasztó kielégítő értékelés, amely kifejtette volna, hogy milyen típusú finanszírozást igényelnek a sokféle megújulóenergia-technológiával és a CLT-vel kapcsolatos korai demonstrációs projektek, és hogy a működésbe lépés utáni támogatásnyújtás miért elégíti ki valamennyi kategóriába tartozó projekt kockázatmentesítési szükségleteit.

62. Azt is ellenőriztük, hogy az ETS-irányelv 2009-es frissítésében szereplő, a NER300-ra vonatkozó új cikk rendelkezései megakadályozták-e, hogy a projektek korai szakaszaiban fizessenek ki pénzeszközöket. Az irányelv meghatározta, hogy a támogatás kiutalásának az igazoltan elkerült CO₂-kibocsátásokon kell alapulnia. A Bizottság jogi értelmezése szerint ez lehet a folyósítás előfeltétele lehet, de a projekt sikertelensége esetén egyúttal a visszafizetés feltétele is.

63. A Bizottság közzétett hatásvizsgálatában⁴⁵ megállapította, hogy nehéz lenne a pénzt a sikertelen projektekkel visszafizettetni, mert ezt a tagállamoknak kellene elvégezniük. A Bizottság ezért azt az opciót részesítette előnyben, hogy a működésbe lépés után folyósít forrásokat. A NER300 végleges végrehajtási jogi aktusa ezt a választást tükrözi. Ez nagy valószínűséggel hátrányosan befolyásolta a források demonstrációs projektek általi felhasználását, ugyanakkor védte a NER300 tőkéjét.

64. Dokumentumalapú ellenőrzéseink, az ellenőrzési munkánk részeként folytatott interjúk és a felmérésünkre adott válaszok megerősítették: a NER300 kialakítása nem tette lehetővé, hogy a NER300 mint a projekteket a működésbe lépésüket követően pénzügyi támogatásban részesítő program igazán jól működjön a projektek kockázatmentesítése szempontjából.

65. Ezt az NER300 jogalapjában szereplő fontos jellemzőt alátámasztó világos és meggyőző szükségletértékelés hiányában a NER300 finanszírozási megközelítése nem felelt meg kellőképpen a sokféle innovatív technológiával kapcsolatos demonstrációs projektek kockázatmentesítési és finanszírozási igényeinek. A 2021–2020-as időszakra szóló, átdolgozott EU ETS-irányelv⁴⁶ megkísérli e probléma orvoslását, és bevezeti azt a lehetőséget, hogy a támogatás 40%-a bizonyos részhatáridők elérésére figyelemmel a projekt korábbi szakaszában is folyósítható legyen.

A NER300 összetett projektkiválasztási és döntéshozatali eljárásokat alkalmazott

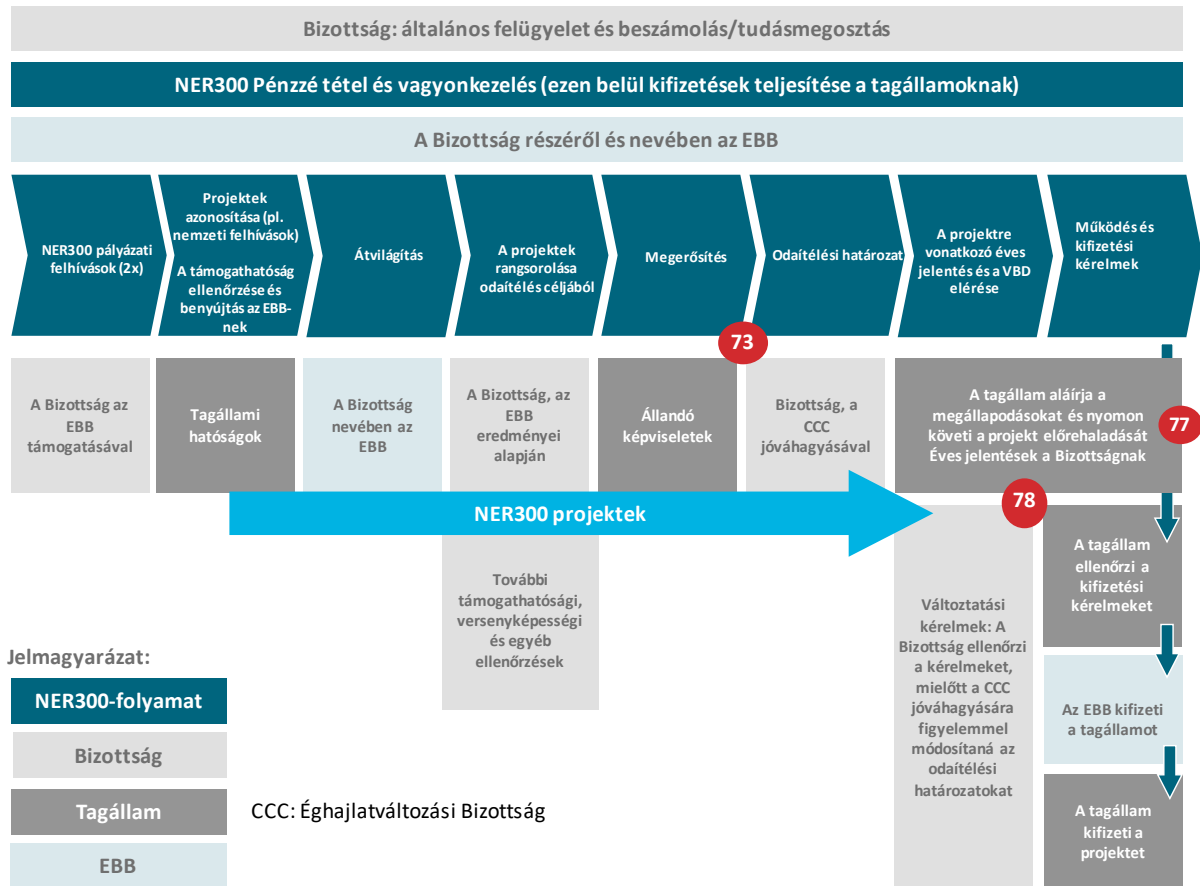
66. A NER300-határozat szerint a program célja az volt, hogy széles technológiai skálát felölelő, kiváló minőségű projekteket válasszon ki és támogasson kiegyensúlyozott földrajzi megoszlásban.

⁴⁵ Hatásvizsgálat, SEC(2010) 1320 végleges, 2010. november 3.

⁴⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2018. március 14-i (EU) 2018/410 irányelve a 2003/87/EK irányelvnek a költséghatékony kibocsátáscsökkentés és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiákba történő beruházások növelése érdekében történő módosításáról és az (EU) 2015/1814 határozat módosításáról (HL L 76., 2018.3.19., 3. o.).

67. A tagállamoknak, az EBB-nek és a Bizottságnak egyaránt megvolt a maga szerepe a projektek benyújtásának, kiválasztásának és a támogatás odaítélésének szakaszában. A **10. ábra** áttekintést nyújt a NER300 irányításában részt vevő felek összes kijelölt szerepéről.

10. ábra. A NER300-folyamat fő lépései, valamint a kijelölt szerepek és felelősségek

Megjegyzés: a piros pontok a szöveg bekezdéseinek sorszámára utalnak.
Forrás: Európai Számvevőszék.

68. A Bizottság és az EBB kidolgozott egy eljárási kézikönyvet, amelynek alapján az EBB-nek el kellett végeznie az átvilágítást (azaz a technikai és a pénzügyi életképesség értékelését). Az EBB-nek a kedvezően értékelt projekteket a teljesítményegységre eső költség (CPUP)⁴⁷

⁴⁷ A teljesítményegységre eső költség fogalmát a NER300 határozat 8. cikkének (2) bekezdése adja meg. A teljesítményegységre eső költség úgy adódik, hogy a projekt innovatív eleméhez igényelt összes közfinanszírozást a CLT-projektek esetében a (tíz év alatt) eltárolt CO₂ tervezett mennyiségével, a megújulóenergia-projektek esetében pedig az (öt év alatt) előállított energia tervezett mennyiségével osztják. A Bizottság megítélése szerint a teljesítményegységre eső alacsony költség jó mutatója annak, hogy potenciálisan mennyire csökkenthető valamely

nagysága szerint kell rangsorolnia. Mielőtt a Bizottság e rangsor alapján odaítélési határozatot hozna, a NER300-szabályokkal összhangban⁴⁸ ismét konzultálnia kell a tagállamokkal, hogy azok megerősítsék támogatásukat. Véleményünk szerint a Bizottságnak biztosítania kell ezen eljárások szabályoknak megfelelő és hatékony végrehajtását.

Az EBB általi átvilágítás

69. Az átvilágítást az EBB végezte el a Bizottság nevében, az eljárási kézikönyv alapján. Az alapos átvilágítást minden benyújtott projekt esetében részletes jelentésekben dokumentálták. Az értékelés során azonban nem pontozták vagy minősítették, hogy az alkalmazások milyen mértékben felelnek meg az átvilágítás alkritériumainak. Az EBB az átvilágítás eredményére vonatkozóan csak „igen” vagy „nem” következtetést adott meg⁴⁹.

70. A Bizottság felügyelete alatt kialakított átvilágítási eljárások nem követelték meg, hogy az EBB értékelje a projektek gazdasági életképességét. Ez alapvető eleme annak, amit a bankok rendszerint a projektek „bankképességeként” értékelnek, vagyis azon képességüknek, hogy bizonyítani tudják a világos bevételi pénzáramot, amely lehetővé teszi számukra, hogy törlesszék adósságaikat és beruházási hozamot termeljenek ki. E különbség miatt a NER300-projektek átvilágítása alapján az EBB által adott kedvező értékelés nem jelentette azt, hogy a projekt EBB-finanszírozásra (pl. kölcsönre) is alkalmas lenne.

71. Az EBB az első pályázati felhívás értékelése során jelentős pénzügyi életképességi problémákat jelzett. Az EBB azt tanácsolta a Bizottságnak, hogy fordítson figyelmet az egyes projektekkel járó pénzügyi kockázatokra, főleg amiatt, hogy nagy összegű adósságfinanszírozást próbálnak megszerezni, amelynek a rendelkezésre állására vonatkozóan kevés a bizonyíték. Ezen általános aggodalmak ellenére az EBB a projektek 88%-át

technológiával járó költség, egyben a legalkalmasabb paraméter a projektek saját alkategóriájukon belüli rangsorolására.

⁴⁸ A 2010/670/EU tanácsi határozat 5. cikkének (5) bekezdése.

⁴⁹ Az EBB által végzett átvilágítás következtetése lehetett kedvező észrevételek nélkül, kedvező a Bizottság által megfontolandó ajánlásokkal, vagy negatív.

(technikailag és pénzügyileg) életképesnek találta⁵⁰, és a Bizottság mérlegelte, hogy ezeknek támogatást ítéljen meg.

A rendelkezésre álló projektek rangsorolása

72. A Bizottság az átvilágítást követően a CPUP-mutató alapján rangsorolta a támogatható és életképes projekteket saját projekt-alkategóriáikon belül⁵¹. Az EBB tájékoztatta a Bizottságot, hogy e teljesítményegységre eső költségek tekintetében jelentős a bizonytalanság. A benyújtott projektek általában korai tervezési szakaszban jártak. Az e paraméter kiszámítására használt költségek és várható teljesítményadatok, valamint az igényelt közfinanszírozás még mindig nagyon bizonytalanok voltak.

A kockázatok és ajánlások kezelése a források odaítélése előtt

73. Az öt kiválasztott tagállamból egy 26 EBB-jelentésből álló mintát tekintettünk át. Hét olyan projekt esetében, amely számára a Bizottság finanszírozást ítelt oda, az EBB kifejezetten felhívta a Bizottság figyelmét olyan fontos kockázatokra, amelyeket annak a támogatás odaítélésére vonatkozó határozata meghozatala előtt mérlegelnie kellett. E projektek közül négyet azóta visszavontak. Ugyanezen projektek éves jelentései azt mutatják, hogy az EBB által a vonatkozó átvilágítási jelentésekben jelzett fő kockázatok valóban tetet öltöttek. Erre a **9. háttérmagyarázat** szolgál példával.

9. háttérmagyarázat. Példák az EBB által jelzett és a projektek előrehaladását hátrányosan érintő fő kockázatokra

Egy spanyolországi úszó szélenergia-projekt a támogatási kérelemmel együtt benyújtott pénzügyi tervben arra számított, hogy átvételi árhoz lesz hozzáférése. Az EBB azt javasolta a Bizottságnak, hogy az odaítélési határozat meghozatala előtt erősítsen meg több elemet, többek között a projekt átvételi árhoz való hozzáférését is. A Bizottság felkérte a tagállamot, hogy ennek alapján erősítse meg

⁵⁰ A tagállamok két pályázati felhívás keretében összesen 111 NER300 támogatási kérelmet nyújtottak be az EBB-nek. A Bizottság 94 projekt támogathatóságát erősítette meg, az EBB pedig e projektek közül az átvilágítást követően 83 számára adott pozitív következtetést (88%).

⁵¹ A **IV. melléklet** két példát hoz olyan tagállami programokra, amelyek a finanszírozás költségére vonatkozó számszerű paraméteren túlmenően több pontszámozott kritériumot alkalmaztak az innovatív karbonszegény energetikai projektek rangsorolásához.

a projektet. Jóllehet a tagállam megerősítette, hogy támogatja a projektet, azt is kijelentette, hogy nem alkalmaznak átvételi felárat, és nem határozott meg alternatív finanszírozást. A Bizottság ezután odaítélte a támogatást. Az odaítélési határozat után a projekt éves jelentésében késedelmekről számolt be a végleges beruházási döntés elérését és a működésbe lépést illetően, mivel nem sikerült átvételi árat vagy alternatív finanszírozási forrást biztosítani (a szabályozással kapcsolatos bizonytalanságok kérdéséről lásd még: **42–48. bekezdés**). A rendelkezésre álló legutóbbi jelentés szerint a helyzet 2016-ban kritikus volt, még ha bizonyos műszaki és engedélyezési munkák folytatódtak is.

Egy lengyelországi bioenergia-projekt esetében az EBB több problémát felvetett a műszaki és pénzügyi életképességgel kapcsolatban, miközben azt a következtetést vonta le, hogy fennáll annak a jelentős kockázata, hogy amennyiben nem javulnak a jelenlegi piaci feltételek és a befektetői hajlandóság, nem sikerül majd 24 hónapon végleges beruházási döntésre jutni. Az EBB számos más ajánlást is megfogalmazott, amelyeket a Bizottságnak a támogatás odaítélése előtt mérlegelnie kellett. A tagállam megerősítette a projektet és a nemzeti támogatást, a Bizottság pedig odaítélte a támogatást. Az ellenőrzés időpontjában azonban a projekt éppen visszavonás alatt állt, mert pénzügyileg nem volt életképes.

74. Ezzel összefüggésben megvizsgáltuk, hogy a Bizottság és a tagállamok hogyan kezelték az EBB ajánlásait az odaítélési határozat előtt. Nem találtunk semmilyen bizonyítékot arra, hogy a tagállamok igényeltek volna hozzáférést az EBB átvilágítási jelentéséhez, amikor a Bizottság felkérte őket a projekt számára nyújtott támogatásuk ismételt megerősítésére. A legtöbb tagállam az odaítélési határozat után kérte ki a bizalmas EBB-aktákat.

75. A NER300 projektek kiválasztására és az odaítélésre irányuló folyamata bonyolult és hosszadalmas volt, de a gazdasági életképesség kulcsfontosságú kérdéséről nem kezelt. Kialakításából adódóan a folyamat nem helyezett kellő hangsúlyt a projektek komparatív minőségére, innovációs szintjére, valamint pénzügyi életképességére. Ugyancsak fontos, hogy az odaítélő hatóságok (azaz a Bizottság és a tagállamok/Éghajlatváltozási Bizottság) teljes mértékben tisztában legyenek a projekt átvilágítás során feltárt kockázataival, mielőtt meghoznák odaítélő határozatukat, és megállapodást írnának alá e projektekkel. E tényezők együttesen csökkenthették az azzal kapcsolatos bizonyosságot, hogy e projektek képesek lehetnek-e a program korlátain belül a kívánt célkitűzések elérésére.

A NER300 döntéshozatali folyamata sok felet érint

76. A NER300 irányítási modelljében a Bizottságot terheli a program iránti általános felelősség, és a Bizottság vezeti a tagállamokkal és az Éghajlatvédelmi Bizottsággal folytatott megbeszéléseket.

77. Ám hiába hárul a Bizottságra ez az általános koordinációs szerep, ha az mégsem feltétlenül kap kellő időben teljes körű tájékoztatást a projektek előrehaladásáról. A tagállamok bizalmas éves eredményjelentéseket küldenek a Bizottságnak. Az éves jelentés mintája nem írja elő, hogy bármilyen tájékoztatást adjanak a finanszírozáshoz való nemzeti hozzájárulásokról vagy a projekt pénzügyi tervéről. Ezek az információk így csak akkor állnak a Bizottság rendelkezésére, ha azokat a tagállamok önkéntesen szerepeltetik.

78. A tagállamok nem reagálhatnak közvetlenül a projekttel kapcsolatos alapvető változtatási kérelmekre, mivel a Bizottság feladata, hogy ezeket felülvizsgálja és jóváhagyja⁵². A Bizottság e téren betöltött szerepe abból adódik, hogy az odaítélési határozatot befolyásoló alapvető változtatásokhoz (pl. a projekt mérete, hatóköre, részhatáridők) bizottsági eljárás útján történő jóváhagyás szükséges. Mielőtt a tagállamok módosíthatnák a projektekkel aláírt megállapodásokat, a Bizottságnak az érintett odaítélési határozatot módosító végrehajtási határozatot kell elfogadnia. Ez nehézkes folyamat, amelyben szerepe van a Bizottságnak, a tagállamok állandó képviseleteinek és a projektszponzoroknak is.

79. A gyorsan változó technológiákra és piacokra tekintettel az innovatív projekteknek gyors válaszokra és döntéshozatalra lenne szükségük az irányító hatóságok részéről. A NER300 irányítási modellje nem kellően felel meg ezeknek a szükségleteknek, és túlságosan bonyolult. Ezt a Bizottság az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer IV. szakaszára (2021–2030) vonatkozó felülvizsgálatának hatásvizsgálatában is megerősítette⁵³.

⁵² Az első (C(2012) 9432 final, 2012. december 18.) és a második (C2014) 4493 final, 2014. július 8.) odaítélési határozat II. mellékletének 5. szakasza kiköti, hogy a projektek változtatásait egyeztetni kell a Bizottsággal.

⁵³ Hatásvizsgálat, amely a következő dokumentumot kíséri: Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a 2003/87/EK irányelvnek a költséghatékony kibocsátáscsökkentés és az

A NER300 kialakításának egyéb jellemzői lelassították a körülmények változására adott választ

80. A karbonszegény energetikai demonstrációs projektek számos kockázattal járnak. Emiatt a kiforrott technológiákat alkalmazó projektekhez képest nagyobb a változások vagy a sikertelenség (ti. a finanszírozás megszerzésével vagy a várt energiateljesítmény elérésével kapcsolatos sikertelenség) kockázata. Az ilyen típusú beruházásokkal foglalkozó közfinanszírozási programok kialakításának ezért lehetővé kell tennie az irányító hatóságok számára, hogy rugalmas és gyors megoldásokat találjanak, amelyekkel a programokat a célkitűzéseik megvalósítása felé vezető pályán tarthatják.

Az előre meghatározott technológiai kritériumok korlátozták a rugalmasságot a program szintjén

81. A Bizottság a technológiai kategóriák és küszöbértékek előre meghatározott listája alapján ítélte oda a NER300-támogatásokat. E 2009. évi lista képezte mindkét pályázati felhívás alapját, amelyeket egy kétéves időszakon belül kellett megszervezni. A jogi keret tehát nem irányozta elő e lista későbbi felülvizsgálatát vagy kiigazítását.

82. Egyes olyan projektek azonban, amelyeket a 2012-es vagy 2014-es jóváhagyásuk idején saját kategóriájukban első fecskeként könyveltek el, gyakran még elindulásuk előtt lemaradtak a piaci és technológiai fejlemények mögött. Ez egyes esetekben gyorsan bekövetkezik. Erre a **10. háttérmagyarázat** mutat be egy példát.

10. háttérmagyarázat. Példa a NER300 által támogatott tengeri szélenergia-projektekre

Németországban két nagy, NER300-támogatású tengeri szélenergia-projekt kész volt arra, hogy 2018 elején üzembe lépjen. Még ha e projektek sikeresek és innovatív jellemzőkkel rendelkeznek is, nem nevezhetők egy kereskedelmi forgalomba még nem került új technológia (azaz a 6 MW-os turbina) első demonstrációjának. A tengeri szélenergia ágazata az elmúlt évtizedben gyors fejlődésen

ment át, és 2012-ben telepítették Európában az első 6 MW-os turbinákat⁵⁴. Ha a projekteket a NER300 eredeti határidőin belül használatba vették volna (azaz 2016-ig), egyértelműbb lenne, hogy hozzájárulnak a NER300 „első kereskedelmi léptékű bevezetésre” vonatkozó célkitűzéséhez.

83. Ha tehát egy támogatási program tekintetében előzetesen nagyon konkrét technológiai kritériumokat rögzítenek, az korlátozásokkal jár. A piacok és a technológiák gyors változásai következtében az e kritériumok alapján kiválasztott projektek a kívántnál kevésbé újszerűek lehetnek, különösen ha késedelmek is bekövetkeznek.

Meg kellett oldani annak biztosítását, hogy a visszavonás alatt álló projektek el nem költött forrásait megfelelően, sürgős uniós prioritásokra költse el

84. A NER300-szabályok meghatározták, hogy 2015. december 31. után a megmaradó pénzeszközök a tagállamokhoz folynak be. A NER300-határozat korábbi módosítása ellenére, amely két évvel elhalasztotta a határidőket, 2016-ban folytatódott a projektek visszavonása a NER300-ból, mivel nem voltak képesek betartani a végleges beruházási döntés elérésére vonatkozó határidőt. Minthogy a második pályázati felhívás után hiányzott a releváns projektek megfelelő tartaléklistája, lehetetlen volt a Bizottság számára, hogy ezeket az EBB által már ellenőrzött más projektekkel helyettesítse. A NER300 jogi kerete további pályázati felhívások elindítására vonatkozó lehetőséget sem foglalt magában. A projektek visszavonása 2018 közepére várhatóan legalább 840 millió euró el nem költött forrást eredményez (ez az odaítélt 2,1 milliárd euró 40%-a)⁵⁵.

85. Ezzel összefüggésben a Bizottság – az Éghajlatváltozási Bizottság véleményével összhangban – úgy döntött⁵⁶, hogy rendelkezésre bocsát az első pályázati felhívásból származó el nem költött forrást (legalább 436 millió eurót) az EBB által kezelt pénzügyi

⁵⁴ A Közös Kutatóközpontnak a szélenergia helyzetéről szóló jelentése, a 2016-os kiadás 3.2. fejezete, Közös Kutatóközpont, 2017.

⁵⁵ Az **I. melléklet** áttekintést nyújt a NER300-támogatásban részesülő valamennyi projektről.

⁵⁶ A Bizottság (EU) 2017/2172 határozata (2017. november 20.) a 2010/670/EU határozatnak a pályázati felhívások első fordulójából származó, ki nem fizetett bevételek felhasználása tekintetében történő módosításáról (HL L 306., 2017.11.22., 24. p.).

eszközök kiegészítésére⁵⁷. Ez lehetővé teszi, hogy a NER300 el nem költött forrásait az Innovációs Alap indulásáig rokon tevékenységekre fordítsák. Ezen eszközök jellege és célkitűzései azonban nem azonosak a NER300 jellegével és célkitűzéseivel⁵⁸. A NER300-források kiadásával kapcsolatos elszámoltathatóság tekintetében az általunk a következő részben felvetett aggályok akkor is érvényesek, ha ezeket a forrásokat potenciálisan pénzügyi eszközökbe csatornázzák be.

A koordinációs és az elszámoltathatósági mechanizmusok javításra szorulnak

86. Több, a NER300-hoz hasonló célkitűzésekkel rendelkező uniós eszköz és program van (lásd: **V. melléklet**). Tekintettel erre az összetett környezetre, megvizsgáltuk, hogy a Bizottság és a tagállamok tettek-e előrelépést a karbonszegény energetikai innovációt szolgáló európai köz- és magánfellépések összehangolása terén. Azt is megvizsgáltuk, hogy a tiszta energiával kapcsolatos innovációs munka felgyorsításával összefüggő programokért felelős bizottsági részlegek eredményesen együttműködnek-e, hogy összehangolják a folyamatban lévő programok, így a NER300, a Horizont 2020 és az InnovFin általuk végzett irányítását, és együttes szakértelmüket kiaknázva koherens finanszírozási csomagokat és megoldásokat dolgoznak-e ki. Értékeljük továbbá, hogy a tagállamok és a Bizottság hogyan számoltathatók el a NER300 program irányításáért és eredményeiért.

A kívántnál lassúbb haladás ellenére a SET-terv kiindulópontként szolgál a koordináció javításához Európában

87. Jó koordináció akkor valósul meg, ha a Bizottság és a tagállamok együtt dolgoznak annak érdekében, hogy eredményes vertikális (a Bizottság és az érintett nemzeti hatóságok közötti) és horizontális (a Bizottság érintett részlegei közötti, az érintett nemzeti részlegek

⁵⁷ Elsőbbséget adva az InnovFin EDP-ket támogató (EDP) eszköznek és az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköznek (azaz a CEF adósságinstrumentumnak).

⁵⁸ Pl. a pénzügyi eszközök nem valósíthatják meg a források földrajzi eloszlását, amely a NER300 célkitűzése volt; a NER300-nak az uniós ETS-ágazatokat kell célba vennie (azaz a villamosenergia-termelést és -ipart, nem pedig a közlekedést); és az uniós ETS-re és a NER300-ra vonatkozó szabályok Bizottság általi értelmezése szerint a NER300-forrásokat az ellenőrzött elkerült CO₂-kibocsátás alapján kell elosztani, miközben a pénzügyi eszközök általában a projektek korábbi szakaszát támogatják (azaz mielőtt még azok ténylegesen CO₂-t bocsátanának ki vagy kerülnének el).

közötti, valamint a külső érdekelt felekkel való) koordinációt érjenek el⁵⁹. Az ilyen típusú koordináció megvalósítását szolgáló egyik fő kezdeményezés az Unióban az (integrált) SET-terv, amelyet a Tanács 2008-ban hagyott jóvá, és amelyet a Bizottság és a tagállamok önkéntes jelleggel tartanak fenn. A SET-terv emellett az évek során kialakult célzott platformok révén kapcsolatot igyekszik teremteni az ágazat és a tudományos körök érdekelt feleivel.

88. A SET-terv nem finanszírozási eszköz, célja az érintett uniós, nemzeti és magánszektorbeli pénzügyi források koordinálása és összehangolása. A tagállamok részt vesznek a Bizottság elnökletével működő irányító csoportban és a munkacsoportokban. A SET-tervben a Bizottságon belül a DG RTD, a DG ENER és a Közös Kutatóközpont vesz részt. A Bizottság és a tagállamok 2015-ben átdolgozták a SET-tervet, hogy hozzáigazítsák azt az energiaunió kutatási és innovációs prioritásaihoz.

89. Azok a tagállami képviselők, akikkel látogatásunk során konzultáltunk, pozitívan értékelték a SET-terv kapcsán szerzett tapasztalataikat⁶⁰. Megjegyezték azonban: annak az eredeti törekvésnek a megvalósulását, hogy az érintett energetikai innovációs fellépéseket közösen programozzák és finanszírozzák, még ma is akadályok övezik.

90. Az irányító csoport 2015 óta 14 ideiglenes munkacsoportot jelölt ki az integrált SET-terv keretében, hogy 2017 novemberéig kidolgozzák az általa jóváhagyandó végrehajtási terveket. 2017 végéig az irányító csoport öt végrehajtási tervet hagyott jóvá és engedélyezett⁶¹. Arról még nem döntött, hogy hogyan fog beszámolni a megvalósításukról.

⁵⁹ A Nemzetközi Megújulóenergia-ügynökség (IRENA) 2015-ös, Renewable Energy Technology Innovation Policy [RETIP]: a process development guide (A megújulóenergia-technológiák innovációs politikája [RETIP]: a folyamat fejlesztésére vonatkozó útmutató) című dokumentumában kifejtette, hogy az irányítás miatt kritikus jelentőségű a RETIP-eszközök végrehajtásához. Az IRENA hangsúlyozta, hogy az érdekelt felek közötti együttműködés fontos az innovációhoz, és a horizontális szintű koordináció megvalósítása létfontosságú a koherencia megteremtéséhez és a szakpolitikák közötti ellentmondások elkerüléséhez.

⁶⁰ 19 uniós tagállam vesz részt a SET-terv keretében legalább egy ideiglenes munkacsoportban, valamint Törökország, Izland, Norvégia és Svájc is.

⁶¹ E tervek az energiaigényes ágazatokra, a szén-dioxid-leválasztásra, -hasznosításra és -tárolásra, a fotovoltaikára, a napenergia-koncentrációra és az akkumulátorokra vonatkoztak.

91. A Bizottság felkérte a tagállamokat, hogy lendítsék előre a közös programozásra és finanszírozásra vonatkozó törekvést. A tagállamok nem vállalták, hogy nemzeti forrásokat kössenek le a végrehajtási tervekhez. A magánszektorban az energiatechnológiai és innovációs platformokban képviselt érdekelt felek szintén nem vállaltak kötelezettséget a SET-terv végrehajtási terveihez való pénzügyi hozzájárulásra.

92. Az Éghajlatpolitikai Főigazgatóság (DG CLIMA) csak 2016 októberében csatlakozott a SET-terv irányító csoportjához, annak az Európa legnagyobb energetikai demonstrációs projektjében betöltött koordináló szerepe és a SET-terv célkitűzéseivel kapcsolatos relevanciája ellenére. Nem vett részt a NER300 vagy a jövőbeli Innovációs Alap hatóköre szempontjából releváns ideiglenes munkacsoportokban. A DG CLIMA 2017-ben külön átfogó kerekasztal-megbeszéléseket szervezett az érdekelt felekkel, azaz a megújulóenergia-ágazat, az energiaigényes iparág és a CLT-ágazat képviselőivel, hogy megvitassák az Innovációs Alap jövőbeli kialakítását.

93. A 2015-ös integrált SET-terv hozzáigazította célkitűzéseit az energiaunió prioritásaihoz, és elismerte, hogy 2008-as elindítása óta nem ért el előrelépést egyes fő törekvéseit illetően. A világosan mérhető eredményekre vonatkozó strukturált és rendszeres eredményjelentés hiányában nehezen azonosítható, hogy mely hasznok azok, amelyek közvetlenül a SET-terv keretében folytatott együttműködésből származnak.

A bizottsági részlegeknek javítaniuk kell a belső koordinációt és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású demonstrációs projektekhez nyújtott uniós támogatás koherenciáját

94. A Bizottság 2009-ben közzétette az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó technológiák fejlesztésébe történő beruházásról (SET-terv) szóló közleményt⁶², amely a SET-terv 2008-ban megfogalmazott célkitűzéseire épült. A Bizottság új utakat kívánt keresni, hogy különböző szereplőktől és eszközökből – például támogatásokból, kölcsönökből és kölcsöngaranciákból – származó forrásokat egyesítsen annak érdekében, hogy több finanszírozást mozgósítson a nagy léptékű demonstrációkhoz. Megállapította, hogy az EBB jelentős szerepet játszhat a rendelkezésre álló támogatási eszközök koordinálása és folyamatosságának biztosítása

⁶² COM(2009) 519/4.

terén, utalva különösen a hetedik keretprogram által támogatott kockázatmegosztási pénzügyi mechanizmusra (RSFF).

A NER300 és más uniós támogatási programok egymást kiegészítő jellege

95. A NER300-ra vonatkozó 2010-es hatásvizsgálatában⁶³ a Bizottság megjegyezte, hogy a NER300-nak ki kell egészítenie a kutatási keretprogramot (azaz 2007 és 2013 között a hetedik keretprogramot), és a kiforrottabb projektekkel kell foglalkoznia.

96. A hetedik keretprogram (majd később 2014 és 2020 között a Horizont 2020) 2009/2010-től kezdve párhuzamosan futott a NER300-zal és az EEGP-vel. Amikor a Bizottság 2010-ben elindította a NER300-at, a kutatási programok energetikai demonstrációs tevékenységek finanszírozásával kapcsolatos szerepe még nem volt annyira bejártatott. Megállapítottuk, hogy a hetedik keretprogram és a Horizont 2020 között nőtt a támogatásban részesülő nagy energetikai demonstrációs projektek száma, valamint az egyes támogatások mérete is. A Horizont 2020 keretében ilyen projektnek nyújtott legnagyobb támogatás kevéssel 40 millió euró alatt volt⁶⁴, míg a NER300 keretében nyújtott támogatások átlagos nagysága 54 millió eurót tett ki. A Horizont 2020 kifejezetten arra törekszik, hogy nagyobb projekteket támogasson, mint a hetedik keretprogram, és így nagyobb hatást érjen el. Ezért fontos nyomon követni, hogy a Horizont 2020 (és 2020 utáni utódja), valamint a NER300 (és 2021-től működő utódja) hogyan egészítik ki egymást, illetve hogyan felelnek meg eltérő szükségleteknek, valamint milyen kapcsolatban vannak egymással.

A NER300 és a pénzügyi eszközök

97. A NER300-határozat is utalt annak a lehetőségére, hogy a NER300-finanszírozást a kockázatmegosztási pénzügyi mechanizmus keretében nyújtott hitelfinanszírozással

⁶³ SEC(2010) 1320 végleges, 2010. november 3.

⁶⁴ A hetedik keretprogram 31 nagy léptékű energetikai demonstrációs projektet támogatott, és a legnagyobb támogatás összege 35,5 millió eurót tett ki. A Horizont 2020 keretében 47 ilyen támogatást írtak alá (vagy készítenek jelenleg elő), és a legnagyobb összegű támogatás 39,3 millió euró. 16 NER300-projekt ennél nagyobb összegű támogatásban részesült, de ezek közül ötöt az ellenőrzés időpontjáig visszavontak vagy már tervezték a visszavonását.

kapcsolják össze⁶⁵. E mechanizmus valóban több megújuló energiával kapcsolatos demonstrációs projektet támogatott. Ez ugyan azt példázza, hogy a Bizottság az EBB-vel együttműködve dolgozott ki más finanszírozási megoldásokat, ám ezek egyike sem vonatkozott NER300-projektre. Így tehát egy esetben sem került sor a két program pénzügyi eszközeinek kombinálására.

98. A jelenlegi programozási időszakban (2014–2020) a kockázatmegosztási pénzügyi mechanizmus utódja az InnovFin. Az InnovFin beavatkozások egyik tematikus területe az energetikai demonstrációs projekteket (EDP) érinti⁶⁶. A Bizottság azért indította el ezt az új pénzügyi eszközt, hogy olyan projekteket támogasson, mint például a NER300 által támogatott projektek, amelyek ekkoriban késedelemben voltak pénzügyi tervezésüket illetően.

99. Ezen arra irányuló kísérletek ellenére, hogy a pénzügyi eszközök szélesebb választékával és további bizottsági hozzájárulásokkal lássák el a demonstrációs projekteket (lásd: **11. háttérmagyarázat**), az ellenőrzés befejezéséig azon tíz NER300 projekt egyike sem írt alá hitelmegállapodást, amelyek 2017 végéig InnovFin hitelt kérelmeztek. A NER300 demonstrációs projektek számára sajátos jellegükből fakadóan (pl. a kiforrott technológiákra épülő projektekhez képest nagyobb technológiai és pénzügyi kockázatok, a várt teljesítménnyel és a várt bevételekkel kapcsolatos bizonytalanság) nagy nehézség, hogy meg tudjanak felelni az EBB szokásos átvilágítási követelményeinek.

11. háttérmagyarázat. InnovFin energetikai demonstrációs projektek

A Horizont 2020 biztonságos, tiszta és hatékony energiára vonatkozó 2018–2020-as munkaprogramjában⁶⁷ a Bizottság leszögezte, hogy az InnovFin EDP iránt nagy az igény, és meg fogja

⁶⁵ A 2010/670/EU bizottsági határozat (5) preambulumbekzdése.

⁶⁶ Az EBB és a Bizottság 2015-ben indították el az InnovFin EDP-t. Az InnovFin EDP számára a Horizont 2020 programból nyújtott eredeti uniós hozzájárulás 150 millió eurót tett ki. Ez 7,5 millió és 75 millió euró közötti összegű hiteleket, hitelgaranciákat vagy saját tőke jellegű befektetéseket nyújt innovatív, a maguk nemében első, kereskedelmi léptékű demonstrációs projektek számára a megújuló energia és a hidrogén területén. Az uniós hozzájárulás arra szolgál, hogy 100%-ban fedezze az EBB-nél abban az esetben felmerülő veszteségeket, ha valamely projekt nem tudja törleszteni a hitelét.

⁶⁷ A Bizottság C(2017) 7124 határozata, 2017. október 27.

kétszerezni a Horizont 2020-ból nyújtott pénzügyi támogatást, azaz 150 millió euróról 300 millió euróra növeli azt, majd 2019-ben és 2020-ban összesen további 100 millió eurót utal ki. Az eszköz hatókörét is kiterjesztették, hogy az az energiahatékonyság és az atomenergia kivételével a SET-terv összes prioritását felölelje, beleértve a CLHT-t is. A Kutatási és Innovációs Főigazgatóság (DG RTD) szintén ki kíván alakítani egy Horizont 2020 támogatási keretet, hogy kiegészítse az InnovFin EDP termékeket⁶⁸.

Az Innovációs Alap és az egymást kiegészítő jelleg biztosítása 2020 után

100. 2017-ben a DG CLIMA kerekasztal-megbeszéléseket szervezett az érdekelt felekkel, hogy levonják a NER300 tanulságait, és előkészítsék az új Innovációs Alap tervét. Az érdekelt felek felvetették egy támogatásötvözesi program létrehozásának az igényét is, amely pénzügyi eszközökhöz nyújtott támogatást foglalna magában, ugyanakkor a projektfejlesztés korábbi szakaszaihoz beruházási támogatást is nyújtana.

101. A zárójelentés⁶⁹ azt javasolta, hogy az Innovációs Alap főként vissza nem térítendő támogatásokat kínáljon, amelyeket részleges támogatások és/vagy kockázatmentesített hitelek és saját tőke egészít ki, a korai szakaszban járó projektek nagyobb támogatási intenzitása mellett. A jelentés hangsúlyozta továbbá, hogy az új alapnak ki kell egészítenie a meglévő uniós és nemzeti finanszírozási programokat, és nem lehet átfedésben azokkal; konkrétan a Horizont 2020, az InnovFin, a CEF és az Európai Beruházási Alapból és az ESBA-ból származó kockázati tőke példáját említették.

102. A DG CLIMA és a DG RTD tehát egyaránt értékeli, hogyan alakíthatnák ki jobban elsődleges támogatási mechanizmusait (azaz az Innovációs Alapot és az InnovFin EDP-t, a Horizont 2020 támogatással kombinálva) a karbonszegény energetikai demonstrációs projektek számára. A Horizont 2020 keretében az előrehaladottabb energetikai demonstrációs projektek számára nyújtott finanszírozás (ideértve az InnovFin EDP számára

⁶⁸ A Horizont 2020 a 2020-as évben véget ér, ezért nem lesz átfedésben a 2021-ben elindítandó, új Innovációs Alappal. A kilencedik keretprogram tervezetét és a kapcsolódó pénzügyi eszközöket most határozzák meg.

⁶⁹ Lásd: a DG CLIMA által szervezett záró konferencia alatt ismertetett összefoglaló jelentés: Finance for Innovation: towards the ETS innovation (Az innováció finanszírozása: az ETS innovációs alap felé), Climate Strategy & Partners, 2017. június 12.

teljesített hozzájárulásait is) szintén bővült a NER300 elindítása óta. Nem világos, hogy egyrészt a NER300 (és az Innovációs Alap), másrészt pedig a Horizont 2020/kilencedik keretprogram (ezen belül ezek pénzügyi eszközökhöz való hozzájárulásai) kellően kiegészítő jellegűek lesznek-e ahhoz, hogy indokoltá tegyék olyan párhuzamos közfinanszírozási programok meglétét, amelyeket több különböző (bizottsági) irányító szerv és felügyeleti szerv kezel.

103. A Bizottság összességében még nem valósította meg azt a törekvést, amelyet 2009-ban megfogalmazott, majd 2016-ban megismételt⁷⁰, miszerint lehetővé kívánja tenni a nagy léptékű demonstrációs projektek különböző fejlesztési szakaszaira irányuló erőforrások és a pénzügyi termékek, ezen belül az uniós támogatások, hiteltermékek és saját tőke koherensebb és jobb célzását.

A NER300 elszámoltathatósági mechanizmusai nem kellően világosak

104. A NER300-források nem részei az Európai Unió általános költségvetésének, és így ezek kezelésére nem vonatkozik az Unió költségvetési rendelete. Ezek tagállami források, amelyek egy uniós szakpolitikai eszközből (vagyis az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszerből) származnak. A NER300 jogalapja (az ETS-irányelv és a NER300-határozat) nem nyilatkozik kifejezetten a pénzügyi kontrollról (pl. a kifizetések tekintetében), illetve a (belső vagy külső) ellenőrzésről.

105. Azok a nemzeti kapcsolattartó pontok, amelyekkel az ellenőrzés során konzultáltunk, általában uniós forrásként érzékelték a NER300-forrásokat⁷¹. Nincs olyan jogi követelmény, amely szerint a Bizottságnak a teljes körű nyilvános elszámoltathatóság érdekében éves jelentéstételi kötelezettsége lenne a program működési vagy pénzügyi teljesítményéről. Az e forrásokkal való Bizottság általi gazdálkodás tekintetében nincs zárszámadási eljárás. Az EBB bizalmas pénzügyi kimutatásokat ad ki a Bizottságnak vagyonkezelési tevékenységeiről, és a

⁷⁰ COM(2016) 763 final.

⁷¹ A NER300-forrásokra uniós forrásként utalnak például a következő dokumentum 21. oldalán: Carbon capture and storage: the second competition for government support (Szén-dioxid-leválasztás és -tárolás: a kormányzati támogatásra kiírt második pályázat), az Egyesült Királyság Nemzeti Számvevőszéke elnökének jelentése, 2017. január 20.

pénzeszközöket külső fél megbízásából kezelt, mérlegen kívüli tételként tünteti fel⁷². A Bizottság a NER300 forrásait nem tünteti fel az uniós mérleg részeként.

106. Összességében véve a NER300-program pénzügyi kontroll- és elszámoltathatósági mechanizmusai nem kellően világosak. Ilyen mechanizmusok nélkül nem lehet megalapozott bizonyosságot nyújtani arra vonatkozóan, hogy a program kezelésében részt vevő szervek gondos pénzgazdálkodást folytatnak a közforrásokkal.

107. 2016-ban a saját forrásokkal foglalkozó magas szintű munkacsoport megállapította, hogy az új saját források biztosításának egyik lehetősége az lenne, ha körükbe vonnák az Európai Unió kibocsátáskereskedelmi rendszeréből (EU ETS) származó bevételeket is⁷³.

KÖVETKEZTETÉSEK ÉS AJÁNLÁSOK

108. Elismerve, hogy az ilyen típusú tevékenységek 2008 után nehéz piaci feltételekkel szembesültek, általában véve azt állapítjuk meg, hogy az EEGP és a NER300 nem támogatta a CLT és számos innovatív megújuló energia kereskedelmi életképességének demonstrálása terén elérni kívánt előrehaladást.

109. Az EEGP nem teljesítette ambiciózus szén-dioxid-leválasztási és -tárolási célkitűzéseit, mivel az uniós finanszírozásban részesülő egyik projekt sem demonstrálta a technológiát kereskedelmi léptékben (**20–22. bekezdés**). A hat társfinanszírozott projektből ötöt nem fejeztek be.

110. A tengeri szélenergia számára nyújtott EEGP-támogatás célja innovatív turbina- és alapozási szerkezetek megvalósítása volt, a tagállamok közötti hálózati kapcsolatok bővítése mellett. E program kedvezően hozzájárult egy gyorsan fejlődő ágazathoz, több késedelem és két projektmegszüntetés ellenére is (lásd: **23–26. bekezdés**).

⁷² Lásd még: az EBB 2016. évi pénzügyi jelentésének 2016. december 31-i mérlegen kívüli tételei, valamint a Z. megjegyzés: „Az EBB megbízottként támogatja az Európai Bizottságot a NER300-kezdeményezés végrehajtása során – [...]. Az EBB külön pénzügyi kimutatásokat készít a NER300 tekintetében”.

⁷³ Future Financing of the EU (Az Unió jövőbeli finanszírozása). A saját forrásokkal foglalkozó magas szintű munkacsoport zárójelentése és ajánlásai. 2016. december, 4b. ajánlás).

111. Megállapítottuk továbbá, hogy a NER300 nem valósít meg sikeres CLT-demonstrációs projekteket sem (lásd: **28–30. bekezdés**). Az egyetlen CLT-projekt, amelynek a Bizottság 2014-ben finanszírozást ítelt oda, leállította tevékenységeit, miután a tagállam 2015-ben visszavonta nemzeti támogatását. A projekt ezért nem tudott eljutni a végleges beruházási döntésig, és 2018-ban valószínűleg visszavonják a NER300-ból.

112. A NER300 nem halad a megfelelő pályán abból a szempontból sem, hogy elérje az olyan innovatív megújuló energiák tekintetében elérni kívánt hatást, amelyek a projektek Bizottság általi kiválasztásakor még nem voltak kereskedelmi jelleggel hozzáférhetőek (lásd: **31–36. bekezdés**). A 2015-ben az összes határidő két évvel való elcsúsztatására vonatkozóan hozott döntés ellenére 2018 elejéig hét projekt visszalépett. E projektek nem használják fel az odaítélt támogatásokat, és nem biztosítják a várt tisztaenergia-teljesítményt.

113. Ami a sikertelenségek és késedelmek okait illeti, megállapítottuk, hogy az EEGP és a NER300 által támogatott, innovatív karbonszegény energetikai projektek megvalósítását kedvezőtlen beruházási feltételek nehezítették (lásd: **37–55. bekezdés**). Jóllehet a beruházási feltételek egy részét a tágabb gazdasági fejlemények határozzák meg, más feltételeket a politikai döntéshozók szabhatnak meg vagy befolyásolhatnak. A hosszú távú éghajlat- és energiapolitikai stratégiákat és az ezeket alátámasztó szakpolitikákat, szabályozást és közpénzből való pénzügyi támogatást övező bizonytalanság hátrányosan befolyásolta a projektek képességét arra, hogy vonzóvá váljanak a magánberuházások számára, és időben eljussanak a végleges beruházási döntésig (lásd: **41–48. bekezdés**).

114. A fent említett gazdasági és egyéb tényezőkön túlmenően a CLT-demonstrációs projektek előtt álló egyik fő akadályt az Unióban a szén-dioxid-kibocsátásoknak az EU ETS keretében kialakuló, 2011 óta csökkenő piaci ára jelentette (lásd: **49–55. bekezdés**). Ez hátrányosan érintette a CLT-demonstrációs projektek már egyébként is kockázatos döntés-előkészítő esettanulmányait, amelyek alapján a Bizottság 2009-ben az EEGP-támogatásokat odaítélte. Az alacsony árak miatt a NER300 keretében a vártál kisebb támogatási összegek álltak rendelkezésre, ami további finanszírozási hiányt eredményezett.

115. Ezen túlmenően e projektek életképességét az is rontotta, hogy egyetlen EEGP-projektnek sem sikerült 2012-ig a NER300 vagy nemzeti programok révén megfelelő összegű

közfinanszírozást biztosítania. A Bizottság igyekezett lehetővé tenni a CLT-demonstrációra irányuló további munkát, ugyanakkor azonban nem függesztette fel vagy szüntette meg az olyan projekteknek nyújtott pénzügyi támogatását, amelyek végül sikertelennek bizonyultak.

116. Az Unió alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiára való átállásához hozzájáruló innovatív energetikai projektek ennél jobb beruházási légkört igényelnek. Ezzel összefüggésben az energiaunió irányításáról szóló rendeletjavaslat szerint a tagállamok nemzeti éghajlat- és energiapolitikai terveket fognak készíteni és benyújtani a Bizottságnak, és ezekben leírják hosszú távú dekarbonizációs fejlesztési stratégiáikat (lásd: **7. háttérmağyarozat**), amelyeket a megújuló energia használatának előmozdítására és támogatására, valamint a kibocsátások további csökkentésére irányuló stabil szakpolitikák és szabályozás támasztanak alá⁷⁴. A Bizottság a tagállami tervek és jelentések ellenőrzésében játszik majd szerepet, hogy megállapítsa, hogy azok az összes előírt elemet tartalmazzák-e. Az uniós finanszírozás odaítélésekor a Bizottságnak fel kell használnia ezeket az információkat.

1. ajánlás. A karbonszegény energiával kapcsolatos innovációkhoz nyújtott eredményes uniós támogatás potenciáljának növelése

Az innovatív karbonszegény energetikai demonstrációs projekteknek nyújtott uniós pénzügyi támogatás eredményességének növelése érdekében a **Bizottság** gondoskodjon arról, hogy amennyiben kombinált nemzeti és uniós támogatást igénylő nagy, tőkeigényes projekteket terjesztenek elő a javasolt innovációs alap és más, központi irányítású uniós programok keretében történő támogatásra, akkor megtörténjen azok megfeleltetése a nemzeti éghajlat- és energiapolitikai terveknek, valamint arról, hogy az uniós források odaítélése előtt szilárd és átlátható kötelezettségvállalást szerezzen be a tagállamoktól.

Ajánlott megvalósítási határidő: 2021 vége.

⁷⁴ A Számvevőszék 2014-ben már javasolta, hogy a Bizottság mozdítsa elő a megújuló energiaforrásokra vonatkozó stabil és kiszámítható szabályozási keretek tagállamok általi meghatározását. Lásd: az Európai Számvevőszék „Jó eredményeket ért-e el a kohéziós politikához rendelt forrásokból a megújulóenergia-termeléshez nyújtott támogatás?” című 6/2014. sz. különjelentése, 1. ajánlás (<http://eca.europa.eu>).

117. Megállapítottuk továbbá, hogy a NER300 kialakításának egyes szempontjai miatt a Bizottság és a tagállamok csak korlátozott eredményességgel tudtak reagálni a változó körülményekre (lásd: **56–85. bekezdés**).

118. A NER300 választott modelljét, amelyben a projektek csak működésbe lépésük után kaphattak közpénzt, nem támasztották alá megfelelően szükségletértékelések, és emiatt a kockázat zöme a projektgazdákra hárult. Mielőtt az ETS-irányelv bevezette a NER300-t, nem készült azt kifejtő világos értékelés, hogy milyen típusú támogatást igényel a sokféle – Unió-szerte számos különböző beruházási és szabályozási kihívással szembesülő – megújulóenergia- és CLT-technológiával kapcsolatos korai demonstrációs projekt. Az új Innovációs Alap 2018-ban elfogadott jogalapja igyekszik orvosolni a kockázatmentesítési problémát (lásd: **57–65. bekezdés**).

119. A NER300 összetett folyamatokat használt a projektek kiválasztása és a döntéshozatal terén (lásd: **66–75. bekezdés**). A Bizottság és a tagállamok által alkalmazott kiválasztási és támogatás-odaítélési eljárás nem helyezett kellő hangsúlyt a projektek komparatív minőségére, valamint pénzügyi és gazdasági életképességére. Arról sem tudunk meggyőződni, hogy a tagállamok kellőképpen tisztában voltak-e az EBB által feltárt kockázatokkal és az EBB ajánlásaival, mielőtt a rangsorolt projekteket jóváhagyták volna a Bizottság odaítélési határozatához. E tényezők csökkentették az azzal kapcsolatos bizonyosságot, hogy e projektek képesek lehetnek a program korlátain belül célkitűzéseik elérésére. A NER300 döntéshozatalának javítására is lenne mód, különösen a projektek olyan jelentős változtatási kérelmeit illetően, amelyekhez immár a jogszabály módosítása szükséges.

2. ajánlás. A projektkiválasztási és döntéshozatali eljárások javítása a leendő Innovációs Alap esetében

Tekintettel az új Innovációs Alap 2021-re tervezett elindítására, a **Bizottságnak** javítania kell a projektkiválasztási és döntéshozatali eljárások kritikus elemeim a NER300-hoz képest. Különösen:

- a) állapítson meg kritériumokat a finanszírozás olyan esetekben való visszavonása tekintetében, amikor a projektek nem teljesítenek megállapodás szerinti részhatáridőket;
- b) értékelje a projektek gazdasági életképességének szempontjait („bankképesség”), ideértve az 1. ajánlásban említett szempontokat;

- c) minden egyes átvilágítási/odaítélési kritérium tekintetében határozzon meg pontos és mérhető küszöbértékeket;
- d) az odaítélési határozat előtt bizalmas jelleggel bocsássa az érintett tagállami hatóságok rendelkezésére az átvilágítás eredményeit;
- e) támogassa azokat a projekteket, amelyek esetében a kiválasztási eljárás bizonyította, hogy valószínűleg a leginkább hozzá fognak járulni az uniós prioritások megvalósításához;
- f) egyszerűsítse a projektek változtatási kérelmeivel kapcsolatos eljárást, hogy azok ne tegyék szükségessé a bizottsági jogi aktusok módosítását.

Ajánlott megvalósítási határidő: 2020 vége.

120. A NER300 kialakításának egyéb jellemzői is lassították a programnak a körülmények változásaira adott válaszát (lásd: **80–85. bekezdés**). A 2009-ben, előzetesen meghatározott konkrét technológiai kritériumok alkalmazása miatt a program kevésbé volt képes reagálni a piaci és technológiai fejleményekre. Késedelmek esetén az e kritériumok alapján kiválasztott projektek a kívántnál kevésbé újszerűek lehetnek.

121. Amikor a projekteket visszavonták, mert nem tudták tartani a program (meghosszabbított) határidőit, a Bizottság megoldást keresett arra, hogy más programokhoz rendelje hozzá az el nem költött nagy összegeket, és biztosítsa, hogy azok rendelkezésre álljanak az innovatív projektekre irányuló beruházások növeléséhez. E programok jellegüket és célkitűzéseiket tekintve nem azonosak a NER300-zal, és biztosítani kell az elszámoltathatóságot azzal kapcsolatban, hogy e forrásokat hogyan költik el.

3. ajánlás. Annak biztosítása, hogy az Innovációs Alap rugalmasan tudjon reagálni a piaci és technológiai fejleményekre

A Bizottság biztosítsa az Innovációs Alap olyan kialakítását, hogy az rugalmasabb reagálást tegyen lehetővé a technológiai fejleményekre és a projektek visszavonására, mint kialakítása alapján a NER300 tehette.

A reagálás ilyen módja lehet többek között:

- a) a támogatható technológiák és küszöbértékek meghatározásának és frissítésének rugalmas megközelítése;

b) gördülő pályázati felhívások és odaítélési határozatok szervezése;

Ajánlott megvalósítási határidő: 2021 vége.

122. Számos finanszírozási mechanizmus létezik, amely az energetikai innovációt támogatja az Unióban. E háttérre tekintettel megállapítottuk, hogy a koordináció és az elszámoltathatóság terén mutatkozó hiányosságok javítást tesznek szükségessé (lásd: **86–107. bekezdés**).

123. A kívántnál lassabb előrehaladás ellenére a SET-terv kiindulási alapként szolgál a karbonszegény energetikai innováció terén tapasztalt európai köz- és magánfellépések jobb összehangolásához. A SET-terv 2015-ös átdolgozása fontos volt ahhoz, hogy az eredeti SET-tervet összehangolja az energiaunió kutatási és innovációs prioritásaival; ennek alkalmával elismerték, hogy egyes fő törekvések elérése terén nem történt előrelépés. Továbbra is nehéz azonban egyértelműen azonosítani és mérni, hogy mely hasznok származnak közvetlenül a SET-terv keretében végzett együttműködésből (lásd: **87–93. bekezdés**).

124. Megállapítottuk azt is, hogy a Bizottság tiszta energiával kapcsolatos innovációval foglalkozó saját szervezeti egységei közötti koordináció terén is fennállnak olyan hiányosságok, amelyek miatt a Bizottság nem tudja lehetővé tenni a nagy léptékű demonstrációs projektek egyes elkülönülő szakaszait célzó közforrások és pénzügyi termékek koherensebb és hatékonyabb kombinálását (lásd: **94–103. bekezdés**).

125. 2017 végén egyetlen NER300 projekt sem jutott hitelhez az energetikai demonstrációs projekteket támogató, EBB által kezelt pénzügyi eszközökből. E projektek sajátos jellegükből fakadóan nehezen felelnek meg a bank szokásos átvilágítási követelményeinek. A Bizottság különböző részlegeinél folyik annak értékelése, hogyan javíthatnák elsődleges finanszírozási mechanizmusaik kialakítását. A kiforrottabb energetikai demonstrációs projektek számára a Horizont 2020-ból nyújtott támogatás növelése felveti annak kérdését, hogy a NER300 (és a leendő Innovációs Alap) és a Horizont 2020/kilencedik keretprogram (ezek pénzügyi eszközökhöz való hozzájárulásait is ideértve) kellően kiegészítő jellegűek-e ahhoz, hogy az a jövőben indokolja különböző irányító és felügyeleti szervek által kezelt, párhuzamos programok létezését.

126. Jelenleg is folynak az új többéves pénzügyi keretre, a Horizont 2020 egyszerűsítésére vonatkozó tárgyalások, valamint az uniós pénzügyek jövőjéről szóló viták. Ezek lehetőséget nyújtanak annak tisztázására, hogy mely programok a legalkalmasabbak az alacsony szén-dioxid-kibocsátású demonstrációs projektek (különböző szakaszainak) támogatására, és hogyan lehet szinergiákat elérni a finanszírozással kapcsolatos nehézségek kezelése terén.

4. ajánlás. A Bizottság általi jobb koordináció az uniós támogatás koherensebb célzása érdekében

A karbonszegény energetikai innováció számára nyújtott uniós támogatás koherens és eredményes célzásának javítása érdekében **a Bizottság részlegei (különösen az RTD, az ENER, a CLIMA, a GROW és az ECFIN főigazgatóság):**

- a) végezzenek több részleget felölelő értékeléseket annak kimutatására, hogy az Innovációs Alap, a Horizont 2020 és az InnovFin EDP (valamint 2020 utáni utódaik) egymást kiegészítő jelleggel és koherensen veszik célba a karbonszegény energetikai demonstrációs projekteket;
- b) a hatékonyság hiányát és az átfedéseket csökkentendő, programközi jelleggel egyszerűsítsék a projektkiválasztási eljárásokat⁷⁵.

Ajánlott megvalósítási határidő: 2021 vége.

127. Végezetül: a NER300 elszámoltathatósági és pénzügyi kontrollmechanizmusai nem kellően világosak annak bizonyításához, hogy a programot irányító szervek biztosítják a gondos pénzgazdálkodás elveinek alkalmazását (lásd: **104–107. bekezdés**).

5. ajánlás. Az elszámoltathatóság biztosítása

Tekintettel az új Innovációs Alap 2021-es elindítására, **a Bizottság** javítsa az irányítás és az elszámoltathatóság kritikus elemeit a NER300-hoz képest, különösen:

- a) tisztázza az Innovációs Alapra és az el nem költött NER300-forrásokra vonatkozó felelősségi és elszámoltathatósági rendelkezéseket;
- b) biztosítsa, hogy az összes ilyen forrást, amelynek a kezelője a Bizottság, vegyék nyilvántartásba a költségvetésben és a mérlegben, és az legyen a Parlament és a Tanács általi éves ellenőrzés és mentesítés tárgya;

⁷⁵ Lásd: a „Hozzájárulás a „Horizont 2020” keretprogramot követő uniós kutatási programok egyszerűsítéséhez” című tájékoztatónk 5. javaslata.

c) a jogi keretbe vegyen fel az eredményekről a költségvetési hatóságok felé történő rendszeres beszámolásra vonatkozó rendelkezéseket.

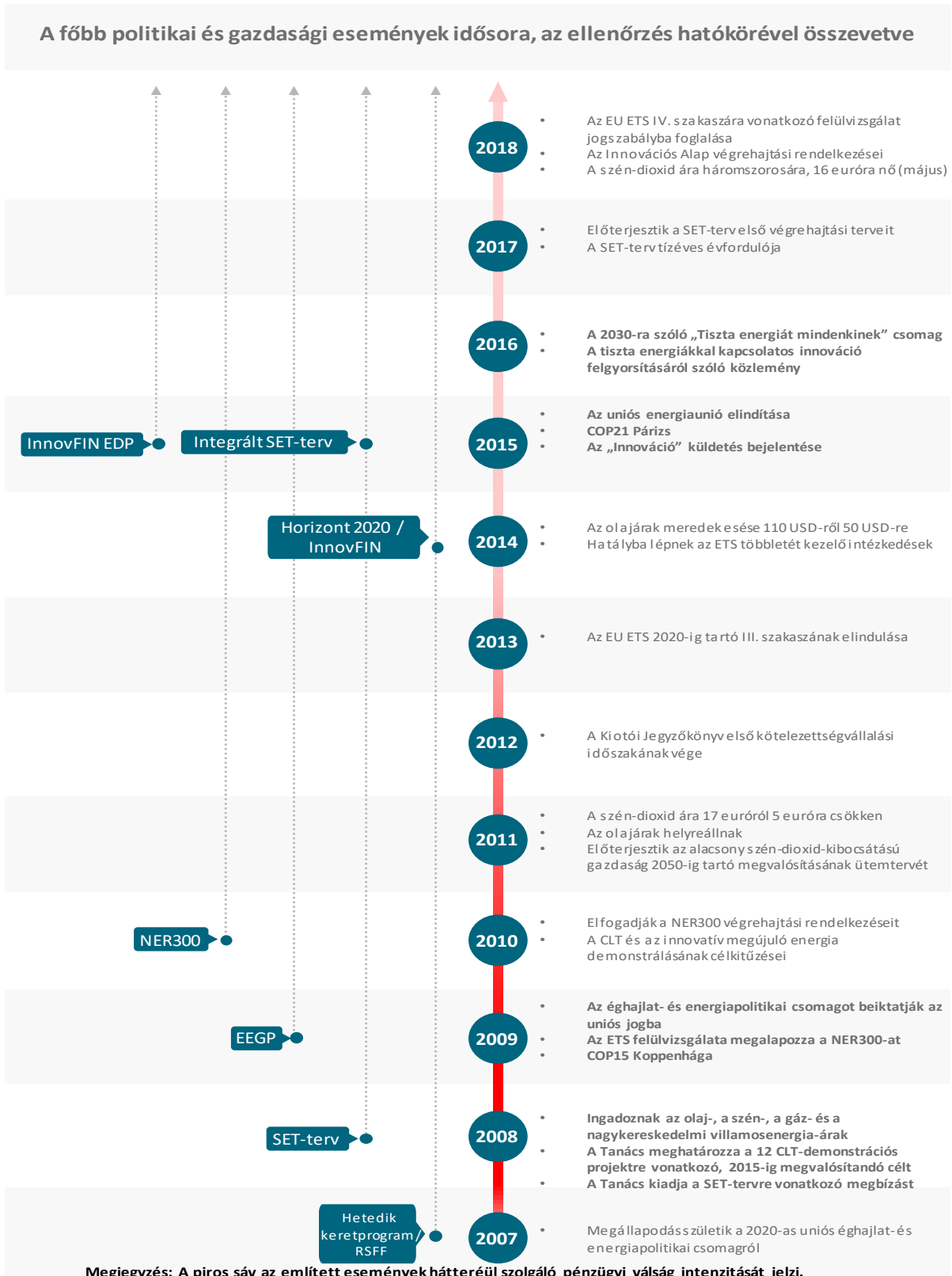
Ajánlott megvalósítási határidő: 2021 vége.

A jelentést 2018. szeptember 5-i luxembourgi ülésén fogadta el a Nikolaos Milionis számvevőszéki tag elnökölte I. Kamara.

a Számvevőszék nevében

Klaus-Heiner LEHNE

elnök

I. MELLÉKLET**A főbb politikai és gazdasági események idősora, az ellenőrzés hatókörébe tartozó elemekhez viszonyítva**

Forrás: Európai Számvevőszék.

II. MELLÉKLET**A NER300 helyzetének áttekintése, 2018. március**

Felhívás	Év	Tagállam	Kategória	Maximálisan odaítélt NER300-finanszírozás (millió euró)	Várt energiateljesítmény az első 5 évben (1000 MWh)	Működésbe lépés	FID	Helyzet	A visszavont projektekből származó el nem költött források
Első	2012	IT	Bioenergia	28	1 415	01/06/2013	2011	Üzemel	
		DE	Bioenergia	22	502	03/01/2014	19/08/2011	Üzemel	
		SE	Szélenergia	15	3 462	01/01/2015	06/02/2014	Üzemel	
		DE	Szélenergia	113	3 569	01/07/2017	29/06/2015	Üzemel	
		DE	Szélenergia	70	6 060	31/12/2017	18/12/2014	Üzemel	
		AT	Szélenergia	11	363	03/10/2017	04/12/2014	Üzemel	
		FI	Bioenergia	89	6 785	31/12/2018	31/12/2016	Eljutott a FID-ig	
		UK	Óceánenergia	17	100	31/12/2018	14/12/2016	Eljutott a FID-ig	
		CY	Napenergia-koncentráció	47	578	31/12/2018	28/12/2016	Eljutott a FID-ig	
		EL	Napenergia-koncentráció	45	595	31/12/2018	12/12/2016	Eljutott a FID-ig	
		EL	Napenergia-koncentráció	42	488	31/12/2018	14/12/2016	Eljutott a FID-ig	
		HU	Geotermikus energia	39	370	31/12/2018	14/12/2016	Eljutott a FID-ig	
		PT	Szélenergia	30	365	31/12/2018	17/12/2016	Eljutott a FID-ig	
		FR	Szélenergia	34	412	31/12/2018	11/07/2016	Eljutott a FID-ig	
		PL	Bioenergia	31	1 400	31/12/2016		Visszavonás folyamatban	31
		BE	Intelligens hálózatok	8	890	-	-	Visszavonták	8
		FR	Bioenergia	170	6 144	-	-	Visszavonták	170
NL	Bioenergia	199	6 346	-	-	Visszavonták	199		
SE	Bioenergia	59	3 850	-	-	Visszavonták	59		
UK	Óceánenergia	21	148	-	-	Visszavonták	21		
Második (megújuló energiaforrások)	2014	CY	Napenergia-koncentráció	60	552	30/06/2020		Eljutott a FID-ig	
		CY	Intelligens hálózatok	11	621	30/06/2020	Határidő: 2018.6.30.		
		DK	Bioenergia	39	1730	30/06/2020	Határidő: 2018.6.30.		
		EE	Bioenergia	7	851	30/06/2020	Határidő: 2018.6.30.		
		EE	Bioenergia	25	3200	31/12/2020	Határidő: 2018.6.30.		
		ES	Bioenergia	29	824	30/06/2020	Határidő: 2018.6.30.	Visszavonták	29
		ES	Szélenergia	33	427	30/06/2020	Határidő: 2018.6.30.		
		ES	Szélenergia	34	500	30/06/2020	Határidő: 2018.6.30.		
		FR	Geotermikus energia	17	1051	30/06/2020	Határidő: 2018.6.30.		
		FR	Óceánenergia	72	369	30/06/2020	Határidő: 2018.6.30.		
		HR	Geotermikus energia	15	258	30/06/2019	17/03/2015		
		IE	Óceánenergia	23	58	30/06/2020	Határidő: 2018.6.30.	Visszavonták	23
		IT	Napenergia-koncentráció	40	488	31/12/2018	Határidő: 2018.6.30.		
		IT	Intelligens hálózatok	85	19277	30/06/2018	18/02/2015	Eljutott a FID-ig	
		LV	Bioenergia	4	833	30/06/2020	Határidő: 2018.6.30.		
		PT	Óceánenergia	9	57	01/01/2020	Határidő: 2018.6.30.		
		PT	Fotovoltaika	8	203	01/07/2019	Határidő: 2018.6.30.		
SE	Bioenergia	204	7360	30/06/2020	Határidő: 2018.6.30.				
			Megújuló energiaforrások, részösszeg		82501				
					Az első 10 évben várhatóan leválasztott és tárolt CO₂ (millió tonna)				
Második (CLT)	2014	UK	CLT	300	17734	30/06/2018	Határidő: 2018.6.30.	Visszavonás folyamatban	300
				2 106				Összesen:	840

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság adatai alapján.

III. MELLÉKLET**A NER300 és az EEGP előrehaladását hátrányosan befolyásoló fő gazdasági és szabályozási tényezők**

Technológiai csoport	CLT		Megújuló energia	
	NER300	EEGP	NER300	EEGP
Program				
Odaítélt források (millió euró)	300	1 000	1 800	565
Projektek	1	6	38	9
Projektenkénti átlag (millió euró)	300	167	47	63
A demonstrációs projektek előrehaladását késleltető külső tényezők:				
Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energia számára kedvezőtlen beruházási légkör ¹	X	X	X	X
A magántőkéhez való korlátozott hozzáférés/annak magas költsége (lásd az alábbi ábrát)	X	X	X	X
A szén-dioxid alacsony piaci ára	X	X	X	
A uniós/nemzeti szabályozás bizonytalansága	X	X	X ²	
A vártnál alacsonyabb nemzeti köztámogatás (pl. költségvetési korlátok / a gazdasági válság miatt)	X	X	X ³	
A nemzeti szintű engedélyek megszerzésének elhúzódása	X	X	X	X
Társadalmi elfogadottság	X	X		
2017 végéig kifizetve (millió euró)	0	424 ⁴	13	255
Visszavont (el nem költött, millió euró)	300		540	
2017 végéig törölt kötelezettségvállalás (millió euró)		576		130 ⁵
Az odaítélt források azon %-a, amelyet nem a program célkitűzései alapján költöttek el	100%	58%	30%	23%

¹A fosszilis tüzelőanyagok és a nagykereskedelmi villamosenergia alacsony ára.

²Különösen a NER300 bioüzemanyagokkal kapcsolatos projektjei esetében.

³Különösen a bioüzemanyagok, a napenergia-koncentráció és az óceánenergia esetében.

⁴Jelentős teljesítményproblémák / a végső összeg jövőbeli korrekciók függvénye.

⁵Az EEGP három tengeri szélenergia-projektje még folyamatban.

Forrás: Európai Számvevőszék.

IV. MELLÉKLET

Példák a karbonszegény energetikai innovációs programokban használt olyan kiválasztási eljárásokra, amelyek többféle (minőségi és mennyiségi) rangsorolási kritériumot alkalmaznak

Egyesült Királyság, a CLT kereskedelmi bevezetésére irányuló program

Az Egyesült Királyság második CLT-pályázatán belül a projektek kiválasztásának szabályait a *Carbon capture and storage commercialisation programme – Invitation to discussions* (Széndioxid-leválasztási és -tárolási kereskedelmi bevezetési program – Felhívás megbeszélésekre) című dokumentum írta le, amelyet az Egyesült Királyság energiaügyi- és éghajlatváltozási minisztériuma dolgozott ki.

E dokumentum 3. része ismerteti a támogathatósági és értékelési szabályokat. A kiválasztási folyamat három elkülönülő szakaszból áll, amelyek közül az első a „projekt kiválasztása”. E szakasz része a projekt átvilágításon alapuló értékelése, amelyet négy fő kritérium vezérel. Mindegyik kritériumhoz alkritériumok tartoznak. Az ajánlatok minősítését és pontozását egy kvalitatív, szinkódos értékelési rendszer és egy pontozási skála segítségével végzik. A rendszer a következőképpen foglalható össze:

Terület	Kritérium	Értékelési alap		Értékelési eredmények
A BENYÚJTOTT PROJEKT ÁTVILÁGÍTÁSA		Részkritériumok	Kritériumok	Az AREA általi értékelé Észrevételek
MŰSZAKI	Műszaki megbízhatóság és életképesség	Szinkódos értékelés	P/S/Z minősítés	Fő problémák, kockázatok, bizonytalanságok
	A folyamat integrálása és fejlesztése	Szinkódos értékelés	P/S/Z minősítés	
	A szállítás megbízhatósága	Szinkódos értékelés	P/S/Z minősítés	
	A tárolás megbízhatósága	Szinkódos értékelés	P/S/Z minősítés	
	A CLT operatív hatása	Szinkódos értékelés	P/S/Z minősítés	
	A költségszámítási feltevések technikai validálása	Szinkódos értékelés	P/S/Z minősítés	
				1–5 pontszám
MEGVALÓSÍTHATÓSÁG	A projektprogram megbízhatósága	Szinkódos értékelés	P/S/Z minősítés	Fő problémák, kockázatok, bizonytalanságok
	Eszközök rendelkezésre állása és hozzáférhetősége	Szinkódos értékelés	P/S/Z minősítés	
	A projektsoport tapasztalottsága és kapacitása	Szinkódos értékelés	P/S/Z minősítés	
	A projekt irányítása	Szinkódos értékelés	P/S/Z minősítés	
	A kockázatelemzés erőssége	Szinkódos értékelés	P/S/Z minősítés	
	Az engedélyezés és a tanácsadás megbízhatósága	Szinkódos értékelés	P/S/Z minősítés	
A lánc teljes integrációjának megbízhatósága	Szinkódos értékelés	P/S/Z minősítés		
A projekt kockázatelemzése	Szinkódos értékelés	P/S/Z minősítés		
				1–5 pontszám
KERESKEDELMI	A kereskedelmi indokolás megfelelősége	Szinkódos értékelés	P/S/Z minősítés	Fő problémák, kockázatok, bizonytalanságok
	A kockázatelemzés és a szerződéses elvek elfogadása	Szinkódos értékelés	P/S/Z minősítés	
	Kereskedelmi kockázat	Szinkódos értékelés	P/S/Z minősítés	
				1–5 pontszám
PÉNZÜGYI	Az ajánlattevő pénzügyi helyzete	Kvantitatív		1–5 pontszám
	Finanszírozási módok	Kvantitatív		1–5 pontszám
	A villamos energia egységköltsége a kormány és a villamosenergia-fogyasztók számára	Kvantitatív		€/MWh
	A tárolt CO ₂ egységköltsége a kormány és a villamosenergia-fogyasztók számára	Kvantitatív		€/tonna tárolt CO ₂
				Fő problémák, kockázatok, bizonytalanságok

Megjegyzés: A piros/sárga/zöld szín a következőt jelenti: „alapszintű”, „jó”, „kiváló”. Az 1-től 5-ig tartó pontszámok jelentése „nagyon rossz”, „rossz”, „elfogadható”, „jó” és „kiváló”.

Hollandia, fejlett bioüzemanyagok

Hollandia 2006 és 2009 között egy nemzeti támogatási programot működtetett, amely a CO₂-kibocsátás közlekedésben használt innovatív bioüzemanyagok révén történő

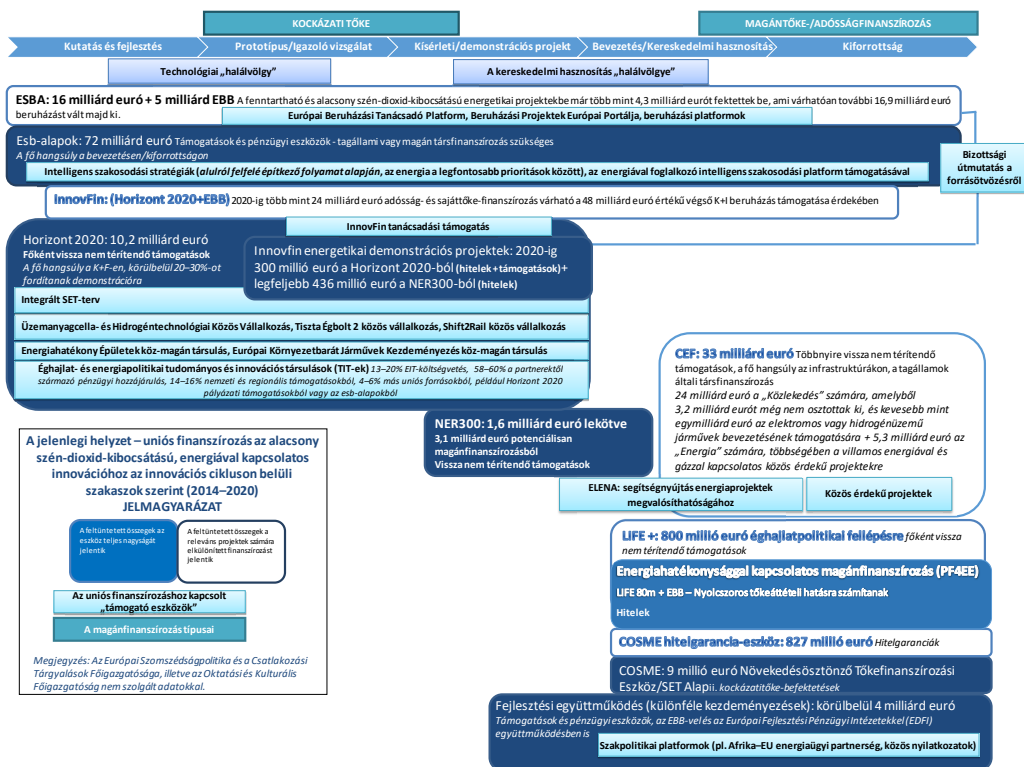
csökkentésére irányult⁷⁶. Célja a második generációs bioüzemanyagok és projektek támogatása volt, amelyek újak voltak az ország számára. A négy fő támogathatósági kritériumon túlmenően a program még öt rangsorolási kritériumot is alkalmazott annak biztosítására, hogy a rendelkezésre álló források a legkívánatosabb projektekhez kerüljenek:

- a CO₂-kibocsátás várt csökkenésének mennyisége a fosszilis tüzelőanyagokhoz képest;
- a földhasználat bizonyított csökkenésének nagysága a meglévő bioüzemanyag-előállítási folyamatokhoz képest;
- rövid és hosszú távú piaci potenciál (előállítandó üzemanyag-mennyiség, a CO₂-kibocsátás terén jelentkező hasznok, ismételt alkalmazás lehetősége) és (műszaki, szervezési és pénzügyi) megvalósíthatóság, kockázatértékelés és a várt eredmények elérésének valószínűsége alapján;
- a támogatással való finanszírozás aránya (az alacsonyabb arány nagyobb pontszámot eredményez);
- fenntarthatóság, tekintettel az élelmiszer-ellátásra, a biológiai sokféleségre és a környezetre.

A pontszámokat és így a rangsorolást az határozta meg, hogy a projekt várhatóan milyen mértékben járult hozzá e kritériumokhoz. A kritériumokat fontossági sorrendben sorolták fel (a kisebb súllyal látba eső kritériumok szerepeltek a lista végén).

⁷⁶ Besluit Vaststelling Subsidieprogramma CO₂-reductie Innovatieve Biobrandstoffen voor transport, <http://wetten.overheid.nl/BWBR0020703/2006-12-21>.

A karbonszegény energiát célzó innovációt finanszírozó uniós programok egészének összetettsége

Forrás: Európai Bizottság.

**A BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK KÜLÖNJELENTÉSÉRE
„A SZÉN-DIOXID-LEVÁLASZTÁS ÉS -TÁROLÁS, VALAMINT AZ INNOVATÍV
MEGÚJULÓ ENERGIÁK KERESKEDELMI LÉPTÉKŰ DEMONSTRÁLÁSA AZ
EURÓPAI UNIÓBAN: A MÚLT ÉVTIZEDBEN NEM SIKERÜLT ELÉRNI A KÍVÁNT
EREDMÉNYEKET”**

ÖSSZEFOGLALÁS

IV. Az Európai Tanács és az Európai Parlament kérésének megfelelően a Bizottság a Párizsi Megállapodással összhangban a nemzeti tervek figyelembevétele mellett az uniós üvegházhatásúgáz-kibocsátás hosszú távú csökkentésére irányuló stratégián dolgozik.

A karbonszegény technológia innovációja és kereskedelmi hasznosítása támogatásának növelése e tekintetben igen fontos, és már folyamatban van.

A 2021-től 2027-ig tartó időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre irányuló javaslatában a Bizottság a korábbinál ambiciózusabb célt tűzött ki az éghajlati szempontok minden uniós programra kiterjedő érvényesítésére, beleértve a tiszta energiaforrásokra való átállást, összesen az EU kiadásainak 25 %-ában határozva meg az e célok elérésére fordítandó forrásokat. A Horizont Európa elnevezésű jövőbeli kutatási programra irányuló javaslat 35 %-os célt tűzött ki az éghajlati szempontok minden uniós programra kiterjedő érvényesítésére, beleértve a tiszta energiaforrásokra való átállást.

A „Tiszta energia minden európainak” csomagban szereplő bizottsági javaslatok alapján az EU-nak már sikerült előzetes politikai megállapodásokat kötnie az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások 2030. évi célzott szintjével és a vonatkozó szabályozási kerettel kapcsolatban.

VIII. A Bizottság egyetért a Számvevőszéknek az új belépők részére fenntartott tartalék (NER300) kialakításával kapcsolatos, a társjogalkotók által kiváltott korlátozásokra, valamint a NER300 végrehajtásának összetettségére vonatkozó megfigyeléseivel.

IX. A Bizottság hangsúlyozza, hogy a NER300 fogalommagyarázatainak, dokumentumainak és iránymutatásainak kialakítása a bizottsági szolgálatok szakmai koordinációja mellett történt. A Bizottság szervezeti egységei továbbá rendszeresen együttműködnek az innovatív karbonszegény technológiák támogatásával kapcsolatos, közös ügyek terén.

BEVEZETÉS

7. A Bizottság felelős a program általános koordinálásáért. A szerződések (jogilag kötelező erejű aktusok alapján történő) kezelése a tagállamok feladata.

12. Az Európai Tanács és az Európai Parlament kérésének megfelelően a Bizottság a Párizsi Megállapodással összhangban a nemzeti tervek figyelembevétele mellett az uniós üvegházhatásúgáz-kibocsátás hosszú távú csökkentésére irányuló stratégián dolgozik.

A karbonszegény technológia innovációja és kereskedelmi hasznosítása támogatásának növelése e tekintetben igen fontos, és már folyamatban van.

A 2021-től 2027-ig tartó időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre irányuló javaslatában a Bizottság a korábbinál ambiciózusabb célt tűzött ki az éghajlati szempontok minden uniós programra kiterjedő érvényesítésére, beleértve a tiszta energiaforrásokra való átállást, összesen az EU kiadásainak 25 %-ában határozva meg az e célok elérésére fordítandó forrásokat. A Horizont Európa elnevezésű jövőbeli kutatási programra irányuló javaslat 35 %-os célt tűzött ki az éghajlati szempontok minden uniós programra kiterjedő érvényesítésére, beleértve a tiszta energiaforrásokra való átállást.

A „Tiszta energia minden európainak” csomagban szereplő bizottsági javaslatok alapján az EU-nak már sikerült előzetes politikai megállapodásokat kötnie az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások 2030. évi célzott szintjével és a vonatkozó szabályozási kerettel kapcsolatban.

ÉSZREVÉTELEK

20. A tagállamok által a pályázati felhívásra benyújtott projektek értékelését követően a Bizottság úgy határozott, hogy csupán hat, a támogathatósági és kiválasztási kritériumoknak megfelelő szén-dioxid-leválasztási és tárolási (CLT) demonstrációs projektet támogat (a C(2009) 9943 végleges bizottsági határozat, 2009. december 9.).

21. A Bizottság úgy véli, hogy az európai energiaügyi gazdaságélénkítő program (EEGP) ezen ágazatának eredménye a szén-dioxid-leválasztás és -tárolás jellegéből fakadó kihívások, a pénzügyi és banki válság, valamint az alacsony szén-dioxid-árak kombinációjából ered. Az EEGP és az azt alátámasztó politikai döntés célja a szén-dioxid-leválasztás és -tárolás fejlesztésének ösztönzése volt, és a kézzelfogható szintű kockázat az innovatív megoldások fejlesztésének és demonstrációjának állandó jellemzője.

22. Bár a teljes körű CLT-demonstráció nem valósult meg, a Bizottság úgy véli, hogy a projekt kezdeti szakaszainak megvalósítása révén jelentős tudást és tapasztalatot lehetett szerezni, többek közt a CLT-demonstrációk végrehajtására vonatkozó korlátok tekintetében. A Bizottság és a tagállamok a továbbiakban is ezekre az ismeretekre építenek (például a stratégiai energiatechnológiai terv szén-dioxid-leválasztásról, -hasznosításról és -tárolásról szóló 9. fellépésének tekintetében).

2. háttérmagyarázat

Az EU a támogatási megállapodásokban előirányzott és a konzorciumok által elvégzett előkészítő munkálatokra fizetett hozzájárulást a projektek részére. A projektekből és a felmerülő nehézségekből nyert tapasztalat igen értékes. A Bizottság megjegyzi például, hogy a hollandiai projekt esetében a P18 tengeri gázmező kimerítésére és a tengeri csővezetékre irányuló előkészítő munkálatok már előrehaladott állapotban voltak, és a projekt most a rotterdami kikötő által vállalt, CLT-vel kapcsolatos erőfeszítések előnyeiben fog részesülni.

26. A technológiai fejlődés az innovatív projektek állandó jellemzője. A Bizottság úgy véli, kellő rugalmasságról tett tanúbizonyságot a piaci és szabályozói feltételek, valamint a technológiai fejlődés figyelembevételénél.

Közös válasz a 29. bekezdésre és a 3. háttérmagyarázatra:

A Bizottság a NER300 kiválasztásról, rangsorolásról és odaítélésről szóló határozatában előírt eljárást követte, amely nem engedélyezi a projektek tagállamok általi, feltételhez kötött megerősítését, a NER300 határozatban előírtnál későbbi üzembehelyezési időponttal rendelkező projektek támogatását vagy a megadott határidőkor finanszírozási résszel rendelkező projektek elfogadását. Az egyesült királyságbeli, olaszországi és hollandiai CLT-projektek ezért nem részesülhettek a NER300 programból, mivel ezek a kérdések nem voltak lezárva az odaítélésre vonatkozó döntés meghozatalakor.

35. A demonstrációs bioenergia-projektek a 100 %-os kapacitás elérése előtt hosszabb tesztelési szakaszt igényelnek a nyersanyag változó minősége és a fermentációs eljárás változásokhoz való alkalmazkodásának hosszabb ideje miatt. A bioenergia-projektek egyikét továbbá be nem fejezett erőművel (9-ből 5 modullal) kellett elindítani a vállalt üzembehelyezési időpont betartása érdekében. Mivel 2015-ben minden projekt esetében két évvel meghosszabbodott az üzembehelyezési határidő, a projekt az üzembehelyezési időpont 2014-ről 2016-ra való eltolását

kérte, hogy képes legyen lefedni a hosszú működési időszakot. Ez lehetővé tenné a projekt számára, hogy elérje a teljesítmény 75 %-át, ami bizonyítaná a technológia életképességét.

41. A Bizottság úgy véli, hogy a beruházási környezetre elsősorban a nemzeti keretszabályozások bizonytalanságai voltak hatással.

A Bizottság megjegyzi, hogy a NER300 programot a tagállamok együttesen fejlesztették ki, és a program az előre kiválasztott és a tagállamok által jóváhagyott projektek támogatására irányuló erőteljes tagállami kötelezettségvállaláson alapul.

44. A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásról szóló, 2014. évi iránymutatások számos olyan rendelkezést tartalmaznak, amelyek célja biztosítani, hogy a már folyamatban lévő projektekre ne legyen hatással a 2017-ben hatályba lépő, új kompetitív licitálási eljárás követelménye. A 2014. évi iránymutatások továbbá külön védelmet biztosítottak a demonstrációs (és kis és közepes méretű) projektek részére, feltéve, hogy azok nem tartoznak a kompetitív licitálási eljárás hatálya alá, még akkor sem, ha 2017 után kezdődnek. A tagállamok ezáltal változatlanul meg tudták őrizni a NER300 projektekre vonatkozó támogatást.

2014 és 2015 között számos tagállam próbálta hatékonyabbá tenni a támogatási rendszerét annak érdekében, hogy elkerülje a túlkompenzációval kapcsolatos problémákat, és mérsékelje az átvételi árakon keresztül a megújuló energiaforrások támogatásának hatásaként a villamosenergia-fogyasztókra nehezedő pénzügyi terhet. A 2014. évi iránymutatások biztosítottak néhány eszközt a tagállamok számára a még hatékonyabb támogatási rendszerek bevezetése érdekében, azonban számos tagállam úgy döntött, hogy meghaladja a 2014. évi iránymutatások követelményeit.

5. háttérmagyarázat

A Bizottság megjegyzi, hogy az Egyesült Királyság jelentős mértékben megreformálta az energiaágazatát. A megújuló energiaforrások támogatása érdekében az Egyesült Királyság az állami támogatásra vonatkozó iránymutatásokban előírtnál jóval korábban kívánta odaítélni a támogatást a kompetitív licitálási eljáráson keresztül, hogy csökkentse a támogatási költségeket.

6. háttérmagyarázat

A németországi szabályozási helyzet tekintetében a Bizottság nem láthatta előre a nemzeti hatóságok pozíciójában bekövetkező jelentős változást és a CLT-irányelv átültetésének késedelmét. A tervezési munkák támogatására teljesített kifizetések összhangban voltak a támogatási megállapodásban meghatározott, alkalmazandó támogathatósági szabályokkal.

Az egyesült királyságbeli EEGP-projektet (Don Valley) nem választották ki a szén-dioxid-leválasztás és -tárolás kereskedelmi jellegűvé tétele érdekében kiírt egyesült királyságbeli pályázati eljárás során. Bár a Bizottság azt kérte, hogy a projekt ne tegyen jelentősebb pénzügyi kötelezettségvállalásokat az egyesült királyságbeli nemzeti hatóságok garantált támogatása nélkül, azt engedélyezte a projekt számára, hogy azokon a munkacsomagokon dolgozzon, amelyeket a National Grid NER300 keretében benyújtott White Rose elnevezésű projektjével közösen fejlesztettek ki (azaz a szállítási és tárolási munkacsomagokon). A szén-dioxid-leválasztás és -tárolás kereskedelmi jellegűvé tétele érdekében kiírt pályázati eljárás 2015. november 25-i, rendkívül váratlan lemondásával a korábban ambiciózus egyesült királyságbeli CLT-politikát felfüggesztették, és leállították a „Don Valley” projekt folytatását. Ennek eredményeként és a koordinátor meghosszabbítási kérelme ellenére az EB-nek fel kellett mondania a támogatási megállapodást (2015. december 31.).

48. Ahol a késedelmeket a piaci és szabályozói bizonytalanság okozza, valószínű, hogy az ugyanazon terméket létrehozó, valamennyi innovatív projekt lelassul.

53. A Bizottság úgy véli, hogy a projektek terén működő egyéb kibocsátók potenciálisan részesülhetnek a támogatott CLT-projektek szállítási és tárolási infrastruktúrájának részeiből. Különösen a „Don Valley” projekt esetében a CLT-infrastruktúra kialakításának soha nem az volt a célja, hogy csupán egyetlen leválasztási projektet segítsen, hanem már a kezdetektől a „megosztott felhasználói” koncepció jegyében készült.

55. A hat EEGP-projektből három viszonylag korán fejeződött be, amikor a projektpartnerek realizálták, hogy a projekt haladását szabályozói vagy pénzügyi nehézségek akadályozzák. Az egyik projekt keretében kísérleti létesítmény építésére került sor. A másik két projekt esetében a Bizottság jelentős erőfeszítéseket tett arra, hogy a finanszírozási rések megszüntetése érdekében további finanszírozási forrásokat találjon. Az érintett tagállamok továbbra is támogatóak voltak a projektekkel kapcsolatban, és az azok végrehajtására vonatkozó terv megbízható volt. A Bizottság ezért úgy véli, hogy akkor még észszerűnek tűnt a feltételezés, hogy a projektek meg fognak valósulni.

Közös válasz az 57. és 58. bekezdésre.

Mivel az uniós kibocsátáskereskedelmi irányelvre (ETS-irányelv) vonatkozó jogalkotási javaslat nem foglalta magában a NER300 programot, annak jellemzői/hatásai nem szerepelhettek az ETS-irányelv hatásvizsgálatában. A NER300 programot létrehozó bekezdéseket a társjogalkotók az együttdöntési eljárás során adták hozzá az irányelvhez.

A NER300-ról szóló határozat tekintetében arányos hatásvizsgálatra került sor az ETS-irányelv módosításában előírt jogi keret alapján. Ennek az elemzésnek az alkalmazási körét azonban korlátozták az alap-jogiaktusban lefektetett jogszabályi rendelkezések.

Közös válasz a 61. és 62. bekezdésre:

A NER300-at a Tanács és a Parlament hozta létre az ETS-irányelvre vonatkozó jogalkotási folyamat keretében. Az ETS-irányelv szerint a támogatást a hitelesített kibocsátáscsökkentés alapján kell megadni.

A Bizottság konzultációt folytatott az érdekelt felekkel, és az ETS-irányelv által előírt jogszabályi kereteken belül arányos hatásvizsgálatot alakított ki a NER300 program végrehajtásának lehetőségeiről.

63. A fizetési struktúrára vonatkozó döntés a NER300-ról szóló határozat része volt, amelyet a Bizottság javasolt és a tagállamok megszavaztak az Éghajlatváltozási Bizottság ülésén.

A határozat azonban lehetővé tette az előzetes finanszírozást, amennyiben a projektgazdák és a tagállamok azt kérik, és biztosítják a szükséges garanciát.

65. A Bizottság megjegyzi, hogy az utólagos finanszírozást a társjogalkotók határozták meg az ETS-irányelv szövegében. A tagállamok azonban nyújthatnak előzetes finanszírozást, támogathatják az építkezési szakaszt és megoszthatják a kockázatokat a projekt fejlesztőivel.

70. A bankképesség értékelése csak a gazdaságilag életképes, egyértelmű és biztos bevétellel, egyértelmű finanszírozási struktúrával és biztos üzleti esettanulmánnyal rendelkező projektek esetében releváns. Ezek tipikusan nem a maguk nemében első projektekre jellemzők, amelyek fő célja a technológiai életképesség demonstrációja. Az átvilágítás ezért nem foglalta magában a bankképesség értékelését. Feltételezhető, hogy a benyújtott vagy kiválasztott projektek közül csak kevés kapott volna pozitív értékelést, ahogy ez természetes a kereskedelmi forgalmazás előtti demonstrációs beruházásoknál a projekt kialakításának/alkalmazásának korai szakaszában. A bankképesség a pénzügyi zárás idején válik relevánssá, azt követően, hogy a technológiai demonstráció az üzleti esettanulmány teljes körű láthatóságát eredményezi.

71. A Bizottság kizárólag azon projektek esetében mérlegelte a támogatás odaítélését, amelyeket a tagállamok támogattak.

72. A jogalapban (NER300 határozat) meghatározott szabály szerint a projekteket a teljesítményegységre eső költség (CPUP) alapján kell rangsorolni – nem volt más lehetőség, mint követni az elfogadott végrehajtási jogi aktus rendelkezéseit.

Ez a költségekkel kapcsolatos bizonytalanság a hasonló technológiai érettségi szinttel (TRL) és felkészültséggel rendelkező valamennyi projekt esetében közös jellemző. A NER300 határozat és az odaítélésre vonatkozó határozatok szerint a releváns költségeket és a maximális támogatást a végleges beruházási döntés meghozatalakor és a költség-bizonytalanságok megszűnésekor kell kiigazítani.

73. A Bizottság figyelembe vette az Európai Beruházási Banktól (EBB) kapott tájékoztatást. Az odaítélésre vonatkozó végleges döntés azonban minden projekt esetében a tagállamok általi támogatás közvetlen megerősítését követte.

9. háttérmagyarázat

A tagállam valamennyi kiválasztott projekt esetében megerősítette a támogatást. Az átvételi ártól eltérő támogatási mechanizmusokat is lehetett használni.

74. A Bizottság megjegyzi, hogy a tagállamok a versenyeljárás lezárultát követően elkérhették az átvilágítási jelentéseket. A Bizottság nem volt jogosult arra, hogy rendelkezésre bocsássa a jelentéseket, ha a tagállamok nem kérték.

75. A kiválasztási és odaítélési eljárás kialakításának meghatározására a kapcsolódó végrehajtási jogi aktusban (NER300 határozat) és egyetlen CPUP-mutató alapján került sor. Ezért a projektek kiválasztására és odaítélésére nem lehetett más módszert meghatározni.

A támogathatósági kritériumok között szerepelt az innovációs szintre vonatkozó mutató, amely a támogatásra irányuló pályázat belépési előfeltétele volt.

82. A NER300 kiválasztott projektjeinek mindegyike megfelelt az innovációs szintre vonatkozó rendelkezéseknek, mivel az odaítélés idején egyik technológia sem volt kereskedelemben elérhető.

A tény, hogy a piacok változnak, egyes technológiák más technológiáknál gyorsabban fejlődnek, míg másokat lelassíthat a gazdasági vagy szabályozási keret, a piacgazdaság természetes velejárója.

10. háttérmagyarázat

A NER300 első felhívása 2011-ben indult. Valamennyi kiválasztott projektet innovatívnak értékelték, és olyan projektekről volt szó, amelyek esetében akkor még nem került sor a kereskedelmi tesztelésre vagy végrehajtásra. Ezt a támogathatósági kritériumot mind a tagállamok, mind pedig a Bizottság ellenőrizte. A két említett tengeri szélenergia-projekt az alkalmazás idején innovatívnak számított. Hozzájárultak a SET-terv (stratégiai energiatechnológiai terv) szélenergiával kapcsolatos programjának céljához, amelyet a szélenergiával kapcsolatos európai ipari kezdeményezés csapatának 2010. májusi, 2010–2012. közötti időszakra vonatkozó végrehajtási tervében ismertettek.

85. A NER300 első pályázati felhívásból származó, el nem költött támogatásának kifizetésre használt, kiválasztott pénzügyi eszközök céljait, kritériumait és nyomonkövetési követelményeit az EBB-vel kötött hatáskör-átruházási megállapodások módosításain keresztül összehangolták a NER300 jogalapjának követelményeivel. A NER300 céljai elérésének biztosítása érdekében sor fog kerülni a közös támogathatósági ellenőrzésre.

87. Bár jellegében önkéntes, az integrált SET-terv a tiszta energiával kapcsolatos technológiai innovációkra irányuló (nemzeti és uniós) erőfeszítések összehangolásával és koordinálásával

kapcsolatban elérhető fő „puha” szakpolitikai eszközök egyike marad. Az érdekelt felekkel való interakció platformjai az évek során változtak. Az egyes végrehajtási tervek szerinti tevékenységek teljesítését elősegítő végrehajtó struktúrák kialakítása a lehető leginkább inkluzív lesz.

89. A Bizottság úgy véli, hogy a közös programozás már számos területen létezik. Az ERA-Net (európai kutatási terület) tevékenységei a SET-terv koordinációjára használt, fontos közös finanszírozási eszközök.

90. A végrehajtási tervek jóváhagyására és engedélyezésére vonatkozó folyamat 2018 júniusáig előrehaladt, és a 14-ből 11 projekt engedélyezésére került sor. Sor került az új SET-terv 2018–2023-ra vonatkozó programjának engedélyezésére, beleértve az előrehaladásról és eredményekről szóló jelentésre vonatkozó iránymutatásokat.

A SET-terv irányítócsoportjainak ülésein az egyes végrehajtási tervek eredményeire vonatkozó jelentéstétel a felállítandó, illetékes végrehajtó szervezetektől érkezik majd.

91. Az új SET-terv 2018–2023-as időszakra vonatkozó programja felismerte a nemzeti finanszírozó szervezetek a SET-terv végrehajtásába való nagyobb mértékű bevonásának szükségességét.

92. A Bizottság hangsúlyozni kívánja, hogy a SET-terv ideiglenes munkacsoportjai által kidolgozott ütemtervek is az Innovációs Alap kidolgozásához felhasznált tényanyag részét képezik.

A Bizottság átfogó munkaértekezletet tartott az Innovációs Alap keretében támogatásra jogosult ágazatok bevonásával, amit nyílt, nyilvános egyeztetés követett, melynek keretében a Bizottság szolgálatai együttműködtek a SET-terv közösségének bevonása érdekében. A Bizottság emellett az ipar és a tagállamok képviselőiből álló szakértői csoportot hozott létre, amely közreműködik majd az Innovációs Alapról szóló, felhatalmazáson alapuló jogi aktus kidolgozásában.

93. A SET-terv irányítócsoportja elfogadta a SET-terv 2018–2023 közötti időszakra vonatkozó programját, amely azonosítja a következő 5 év során a terv hatásának és teljesítményének optimalizálása érdekében folytatandó tevékenységeket. Különös hangsúlyt helyeztek a 14 végrehajtási terv megvalósítására vonatkozó működési keret meghatározására.

A Bizottság „Towards an Integrated Strategic Energy Technology (SET) Plan: Accelerating the European Energy System Transformation” („Az európai energiarendszer átalakításának felgyorsítása egy integrált stratégiai energiatechnológiai terv (SET-terv) segítségével”) című 2015. évi közleményében foglalt célkitűzések és a 2018–2023 közötti időszakra vonatkozó terv megvalósulásának irányába való haladás vizsgálata érdekében 2020-ban független értékelésre kerül majd sor. Ezenfelül 2020-tól a tagállamok az új integrált energia- és éghajlati terveik részeként is jelentést tesznek.

A SET-terv végrehajtási tervei megvalósulásának nyomon követéséről a stratégiai energiatechnológiai információs rendszer (SETIS) is gondoskodik. A SETIS tájékoztatást nyújt a 2007 óta elért jelentős eredményekről, valamint hasznos rálátást biztosít az előnyökre.

Végezetül mérhető eredményt jelent a Horizont 2020 keretében kidolgozott, a SET-tervben érdekelt felek igényeinek kielégítését célzó InnovFin energiademonstrációs projekt (InnovFin EDP).

99. A Bizottság fel kívánja hívni a figyelmet arra a tényre, hogy az InnovFin EDP folyamata keretében több NER300 projekt is aktív szűrés, illetve fejlesztés alatt áll. Egyes projektek az InnovFin EDP-ből kapott további támogatás segítségével haladnak előre. A projektek akkor támogathatók pénzügyi eszközökkel, amikor elérik az érettség és bankképesség meghatározott fokát. Ehhez a projekteknek olyan bevételt kell termelniük, amely lehetővé teszi az adósságaik fizetését, illetve biztosítja a tőkearányos jövedelmezőséget. Ez időbe telik, mivel először a technológiai megvalósíthatóságot kell demonstrálni.

102. A Bizottság meg kívánja jegyezni, hogy a Horizont 2020 és az Innovációs Alap jogalapjai eltérő célkitűzéseket határoznak meg, melyek nem valósíthatók meg egyetlen összevont program keretében. Ennek megfelelően megmaradnak egymást kiegészítő programoknak, habár lehetséges, hogy szükség lesz a lehetséges szinergiák fejlesztésére.

103. A Bizottság a közelmúltban fogadta el az Invest EU programra vonatkozó javaslatot, amely program észszerűsíteni és egységesíteni fogja az Unió pénzügyi eszközeit. Az InvestEU rendelettervezet 6. cikke rendelkezéseket tartalmaz a támogatások pénzügyi eszközökkel való ötvözése – mint a különféle ágazatok és kockázati profilok vonatkozásában megfelelő hatékony termékkínálat létrehozását lehetővé tevő kulcsfontosságú intézkedés – tekintetében.

Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz hitelfinanszírozási eszköze szintén tartalmaz a támogatások ötvözésére vonatkozó felhívást. A H2020-at és az InnovFin EDP-t összekapcsoló támogatásötvözési eszköz jelenleg fejlesztés alatt áll.

104. A Bizottság megjegyzi, hogy az EBB-vel kötött hatáskör-átruházási megállapodás a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás biztosítása érdekében szigorú nyomonkövetési és jelentéstételi kötelezettségeket állapít meg.

A Bizottság az EBB-vel kötött vonatkozó hatáskör-átruházási megállapodásban és az Innovációs Alapról szóló, felhatalmazáson alapuló jogi aktusban fogja rendezni a pénzügyi ellenőrzéssel kapcsolatos kérdéseket.

105. A NER300 bevételei és az EBB által kezelt eszközök nem képezik az EU költségvetésének részét és nem állnak a Bizottság ellenőrzése alatt. A projekteket a tagállamok választják ki, valamint a tagállamok kötik meg az azokra vonatkozó szerződéseket, és a fennmaradó bevétel is hozzájuk kerül. Ennek megfelelően azok az Unió 2. számvetési szabálya („Konszolidáció és számvetel közös megállapodások és társult vállalkozások esetében”) értelmében nem integrálhatók az Unió költségvetésébe, valamint nem foglalhatók bele az Unió mérlegébe.

A Bizottság évente tesz jelentést a NER300 végrehajtásáról az irányítási tervében és éves tevékenységi jelentésében.

106. Lásd a Bizottság 104. bekezdésre adott válaszát.

KÖVETKEZTETÉSEK ÉS AJÁNLÁSOK

109. A Bizottság hangsúlyozni kívánja a 2012 óta fennálló rendkívül hátrányos körülményeket. Habár a Bizottság jelentős erőfeszítéseket tett e hat projekt tekintetében, sem az iparági trendekkel és az általánosabb piaci kereslettel, sem pedig a tagállamok kormányainak változó politikai prioritásaival nem mehetett szembe.

112. A Bizottság hangsúlyozni kívánja, hogy az innovatív projektek visszalépése normális piaci jelenségnek tekinthető. Az 50%-os visszalépési arány teljesen normálisnak mondható, és globálisan megfigyelhető az innovációt támogató egyéb programok tekintetében is. Világos, hogy a visszaléptetett projektek nem tudják teljesíteni céljaikat, mivel nem bizonyultak életképesnek a piacon. A tény, hogy ezek a projektek nem hívták le a NER300 forrásokat, biztosítja a források eltékozlásának elkerülését és az új projektek támogatásának lehetőségét (az InnovFin energiademonstrációs projektek vagy az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz hitelfinanszírozási eszköze keretében). A második felhívás után felhasználatlanul maradt források átirányíthatók az Innovációs Alapba, így azokkal új projektek támogathatók. A Bizottság mindazonáltal tudomásul veszi azt is, hogy a „befagyasztott források” nem tekinthetők a program eredményes kimenetelének.

113. A Bizottság szeretne rávilágítani az alacsony olajáraknak a bioenergia-projektekre gyakorolt, összességében hátrányos hatására. A befektetők szerint az innovatív bioenergia piaca az olajárak zuhanását követően beomlott, és nagy mennyiségű olajtartalék került be a piacra.

115. Az innováció támogatására vonatkozó döntéssel a Bizottság, a Tanács és az Európai Parlament politikai kockázatot vállal. A Bizottságot a tagállamok és az érdekelt felek, valamint a CLT-nek az EU energia- és éghajlat-politikai céljaival kapcsolatos nagy potenciálja is ösztönözte arra, hogy támogassa ezeket az innovációs törekvéseket.

A hat EEGP CLT-projektből három esetében a megkötött támogatási megállapodás viszonylag hamar felmondásra került, míg egy esetben kísérleti létesítmény létrehozására került sor. A másik két projekt esetében a Bizottság jelentős erőfeszítéseket tett arra, hogy a finanszírozási rések megszüntetése érdekében további finanszírozási forrásokat találjon. Az érintett tagállamok továbbra is támogatóak voltak a projektekkel kapcsolatban, és a Bizottság úgy véli, hogy az azok végrehajtására vonatkozó terv megbízható volt. Ezért akkor még várható volt, hogy a projektek meg fognak valósulni.

A folyamat során megszerzett ismeretanyagot továbbra is felhasználják uniós szinten, különösen a stratégiai energiatechnológiai terv és az ilyen jellegű projektek során felgyűlt ismeretek megosztására szolgáló európai demonstrációs CLT-projektek hálózatának kontextusában.

116. A Bizottság feladata lesz megvizsgálni, hogy a tagállami tervek és jelentések minden szükséges elemet tartalmaznak-e. Az uniós finanszírozás megítélésekor a Bizottságnak figyelembe kell vennie a nemzeti integrált energia- és éghajlat-politikai terveket.

Azon központilag irányított uniós programok esetében azonban, ahol az elsődleges kedvezményezett nem maga a tagállam, a tagállamok integrált energia- és éghajlat-politikai tervei nem vehetők alapul a projekt finanszírozásával kapcsolatos előnyök értékelése, illetve az azzal kapcsolatos döntés meghozatala során. Ellenkező esetben olyan projektek is meghiúsulhatnak, amelyek előnyösek lettek volna az energia- és éghajlat-politika szempontjából. A központilag irányított programok esetében a Bizottság feladata gondoskodni arról, hogy a projektek összhangban álljanak az Unió energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseivel.

1. ajánlás – A karbonszegény energiával kapcsolatos innovációkhoz nyújtott eredményes uniós támogatás potenciáljának növelése

A Bizottság elfogadja az ajánlást.

Az Innovációs Alap keretében a tagállamoknak világosan ki kell nyilvánítaniuk az elkötelezettségüket, ahol ez releváns. Az ajánlást a Bizottság a kiválasztási szempontok tekintetében is figyelembe veszi.

A Horizont 2020/Horizont Európa esetében a projekt finanszírozásában a nemzeti társfinanszírozás is szerepet kaphat (bizonyos mértékben), ez azonban nem gyakori. A javaslatok értékelése során figyelembevételre kerül a finanszírozásnak a támogatáson kívüli része (legyen az akár köz-, akár magánfinanszírozás), amely a projektek előnyeinek értékelését is befolyásolja. A tapasztalatok mindazonáltal azt mutatják, hogy a javaslatok értékelésekor már biztosnak tűnő finanszírozás a későbbiekben kockázatot jelenthet.

Bizonyos – pl. az európai közérdeket képviselő jelentős projekteket érintő – uniós programok¹ esetében a nemzeti éghajlat- és energiapolitikai tervekkel való összhang is értékelési szempont lehet.

118. A NER300 program együtdöntési eljárás keretében került létrehozásra az innovatív megújuló energiával kapcsolatos projekteknek és a CLT-projekteknek az EU ETS-irányelvén keresztül

¹ Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról szóló rendeletjavaslat (COM(2018)438 final) az odaítélési kritériumok egyikeként például „az uniós és nemzeti éghajlat- és energiapolitikai tervekkel való konzisztenciát” jelöli meg.

történő támogatása érdekében. A Bizottság hatásvizsgálatot végzett a NER300 programnak az ETS-irányelv által meghatározott kereteken belüli végrehajtásával kapcsolatban. Az ETS-irányelv értelmében a támogatás az igazolt kibocsátás-csökkenés alapján volt biztosítható. Ennek megfelelően az odaítélésre főszabályként az igazolt teljesítmény alapján kerülhetett sor, azzal, hogy a tagállamoknak lehetőségük volt az előfinanszírozásra, amellyel csökkenthető volt a projektekkel kapcsolatos kockázat.

119. A NER300 projekt keretében lefolytatott kiválasztási és odaítélési eljárások szabályait a projekt jogalapját képező ETS-irányelv és a NER300 határozat határozza meg. A NER300 jogalapja kiválasztási szempontként egyedül a CPUP-t határozta meg. A NER300 program végrehajtására vonatkozó rendelkezések más szempontokat nem írtak elő, így azok a kiválasztási folyamat során sem voltak alkalmazhatók.

2. ajánlás – A projektkiválasztási és döntéshozatali eljárások javítása a leendő Innovációs Alap esetében

a) A Bizottság elfogadja az ajánlást.

Az Innovációs Alap értelmében a finanszírozási források rendelkezésre bocsátására világosan meghatározott mérföldkövek elérését követően kerül sor. A mérföldkövek el nem érése esetén a források felszabadulnak és átirányításra kerülnek tartaléklistás projektekhez vagy későbbi felhívásokhoz.

b) A Bizottság elfogadja az ajánlást.

A projektek gazdasági megvalósíthatósága és kockázatai a hatékonyságra, teljesítményre és hatásokra vonatkozó egyéb szempontok mellett kerülnek értékelésre az EU ETS-irányelvében az Innovációs Alap tekintetében meghatározott célkitűzések elérése szempontjából a lehető legjobb projektportfólió összeállítása érdekében.

Ezenfelül szükséges a társfinanszírozást biztosító feleknek a kiválasztott projektek tekintetében való megalapozott kötelezettségvállalása is.

c) A Bizottság elfogadja az ajánlást.

Az Innovációs Alap többszemponútú, minőségi és mennyiségi szempontokat kombináló értékelést ír elő annak érdekében, hogy az innovatív projektek minden tekintetben megfelelően értékelhetők legyenek. Ez biztosítja, hogy az odaítéléskor a legígéretesebb és legéletképesebb projektek kerüljenek kiválasztásra.

d) A Bizottság elfogadja az ajánlást.

Az Innovációs Alap irányításában a tagállamok is részt vesznek. Minden bizalmasnak nem minősülő, a projektek haladását segítő információ megosztásra kerül a tagállamokkal is, ami biztosítja, hogy minden érintett fél rendelkezzen a fontos projektkockázatok azonosításához és csökkentéséhez szükséges átlátható információkkal.

e) A Bizottság elfogadja az ajánlást.

A kiválasztási eljárás biztosítja, hogy az Innovációs Alap az EU dekarbonizációs célkitűzéseinek megvalósulását a leginkább előmozdító ágazatok és tagállamok széles körére kiterjedő portfóliót állítson össze. A projekteknek az üvegházhatású gázok kiküszöbölésével/csökkentésével kapcsolatos potenciálja a fő kiválasztási szempontok között fog szerepelni.

f) A Bizottság elfogadja az ajánlást.

Az Innovációs Alapról szóló, felhatalmazáson alapuló jogi aktus az innováció változó dinamikájának tükrében nagyobb rugalmasságot kíván teremteni, miközben biztosítja a program célkitűzéseinek megvalósulását is.

A projektek hatókörét és a kiválasztási eljárást nem befolyásoló változtatásokat a végrehajtó szerv nagyobb hatékonysággal fogja kezelni.

121. A NER300 támogatást a projektekbe juttató pénzügyi eszközök célkitűzéseinek és elszámoltathatósági rendelkezéseinek összhangjával az EBB-vel kötött hatáskör-átruházási megállapodás megfelelő módosításai foglalkoznak.

3. ajánlás – Annak biztosítása, hogy az Innovációs Alap rugalmasan tudjon reagálni a piaci és technológiai fejleményekre

a) A Bizottság elfogadja az ajánlást.

A projektek támogathatóságát közvetlenül az EU ETS-irányelve alapozza meg. A projektek konkrét – előre és bizonyossággal nehezen meghatározható – technológiai vagy termékparaméterek helyett a szakpolitikai célkitűzések tükrében kerülnek majd értékelésre.

b) A Bizottság elfogadja az ajánlást.

Az Innovációs Alap rendszeres pályázati felhívásokat irányoz elő. A pénzügyi eszközökön keresztüli támogatás – ha azt alkalmazzák – az „érkezési sorrend” elve alapján kerül rendelkezésre bocsátásra.

122. A következő programozási időszak egyik fő célkitűzése az uniós programok közötti szinergikus hatások növelése.

A Horizont Európa programhoz kialakításra kerül egy stratégiai programozási folyamat, melynek keretében a Bizottság minden érintett szolgálata részt vesz a prioritások és az ajánlattételi felhívások közös létrehozásában. A cél a közös innovációs keret kialakítása annak érdekében, hogy minden program következetes, egymást kiegészítő módon kerüljön végrehajtásra.

Az elszámoltathatóságra vonatkozó rendelkezéseket a következő programozási időszakban az egyes programok jogalapja határozza majd meg.

123. A stratégiai energiatechnológiai terv (SET-terv) irányítócsoportja elfogadta az új végrehajtási tervet, amelyek a SET-terv keretében megvalósult korábbi tevékenységekhez képest új, világosabb és mérhetőbb célkitűzéseket tartalmaznak.

Ezenfelül az irányítócsoport elfogadta a SET-terv 2018–2023-as időszakra vonatkozó programját, mely azonosítja a következő 5 év során a terv hatásának és teljesülésének optimalizálása érdekében folytatandó tevékenységeket. Mindezeket figyelembe véve a fentiek jobb keretet biztosítanak egy jövőbeni újabb értékeléshez.

A fentiekben említetteknek megfelelően (lásd a 93. bekezdést) a 2020-ban lefolytatandó független értékelés, a tagállami jelentések és a végrehajtási tervekből származó jelentések lehetővé teszik majd a már meghatározott célkitűzések elérése felé tett haladás átfogó mérését.

124. Az új többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslat magában foglalja az InvestEU programot létrehozó rendeletet is. Az új InvestEU Alap egységesíti az Unió pénzügyi eszközeit és észszerűsíti a termékkínálatot a különféle gazdasági ágazatok kockázati profiljának hatékonyabb kezelése érdekében. Az alap kutatási és innovációs kerete egységesíti a kutatással és innovációval kapcsolatos eszközöket. A rendelettervezet 6. cikke a más uniós programokkal – így többek között az Innovációs Alappal – való ötvözéssel kapcsolatos rendelkezéseket is tartalmaz. Ez biztosítja az átfedések számának csökkentését és az egyes befektetési helyzetekre vonatkozó termékek rendelkezésre állását.

125. A Bizottság megjegyzi, hogy a Horizont 2020 és a NER300/Innovációs Alap jelenleg eltérő hatókörrel, nagyságrenddel és ambícióval bír. A Bizottság a következő programozási időszakban hatékony, a programok egymást kiegészítő jellegét szem előtt tartó megközelítést fog kidolgozni a két program keretében a Horizont Európa és az Innovációs Alapról szóló, felhatalmazáson alapuló jogi aktus stratégiai programozási szakaszában lefolytatandó tevékenységek tekintetében.

Az EBB tevékenysége tekintetében elmondható, hogy egyes NER300 projektek esetében az InnovFin EDP vonatkozásában szükség van az EBB általi szűrésre. A pénzügyi eszközökből való finanszírozás megfelelő érettségű projekteket feltételez. E tekintetben várhatóan rövidesen sor kerül az első intézkedésekre.

126. A Horizont Európa első éveire vonatkozó stratégiai programozási folyamat 2018 júliusában kezdődik meg, és a tervek szerint ennek eredményeképpen 2018 végére létrejön egy közös stratégiai kutatási és innovációs terv, amellyel kapcsolatban aztán az érdekelt felekkel való egyeztetésre is sor kerül majd.

A cél egy, a Bizottság minden érintett szolgálata által elfogadott kutatási és innovációs prioritási keret kialakítása, amely aztán hivatkozási alapul szolgálhat minden uniós program számára, biztosítva, hogy a különböző programok ugyanazon célkitűzések megvalósulását mozdítsák elő következetes, egymást kiegészítő módon, szem előtt tartva az egyes uniós programok jogalapjait is.

4. ajánlás – A Bizottság általi jobb koordináció az uniós támogatás koherensebb célzása érdekében

a) A Bizottság elfogadja az ajánlást.

A szolgálatközi értékelést a következő többéves pénzügyi keret felépítése és az Innovációs Alap kialakítása tekintetében már most is alkalmazzák.

b) A Bizottság elfogadja az ajánlást.

A Horizont Európa, az InvestEU Programjavaslatok és az Innovációs Alap fő célkitűzései között szerepel a szinergiák biztosítása. Az InvestEU program – egyéb intézkedésekkel egyetemben – az éghajlattal kapcsolatos cselekvéseket támogató pénzügyi termékinálat egyszerűsítését és észszerűsítését szolgálja. Ez magában foglalja a más uniós programokkal és a kibocsátáskereskedelmi rendszer innovációs alapjával való ötvözés lehetőségét is, amennyiben az célszerű vagy szükséges.

A Bizottság a vonatkozó támogatási felhívások és a pénzügyi eszközök előkészítése érdekében javítani fog a koordinációs erőfeszítések hatékonyságán.

Az egyes szakpolitikai célkitűzéseknek való megfelelés biztosítása érdekében azonban tiszteletben kell tartani a kiválasztási szempontokat meghatározó jogalapokat.

5. ajánlás – Az elszámoltathatóság biztosítása

a) A Bizottság elfogadja az ajánlást.

Az elszámoltathatóságra vonatkozó rendelkezések világosan lefektetésre kerülnek az Innovációs Alapra vonatkozó rendeletben, valamint további fejlesztésen mennek keresztül az EBB-vel a fel nem használt NER300 források tekintetében megkötött együtműködési megállapodásokban.

(b) A Bizottság részben elfogadja az ajánlást.

A források uniós mérlegbe való felvétele során figyelemmel kell lenni a vonatkozó számviteli standardok és a nemzetközi költségvetési számviteli standardok előírásaira, valamint különösen az Unió 2. számviteli szabályára („Konzolidáció és számvitel közös megállapodások és társult vállalkozások esetében”). Az uniós költségvetésből finanszírozott uniós programok rögzítésre

kerülnek a mérlegben, valamint a költségvetési mentesítési eljárás hatálya alá tartoznak. A nem az uniós költségvetés részét képező azon uniós programok, amelyek felett az Unió intézményei nem gyakorolnak kizárólagos ellenőrzést (pl. a Bizottság által harmadik felek nevében kezelt források) nem rögzíthetők az Unió mérlegében, kivéve, ha a többéves pénzügyi keret jogalapjának megfelelően integrálják őket a költségvetésbe (pl. mint célhoz kötött bevételeket).

Az Innovációs Alap nem képezi a többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslat részét, mivel az nem az uniós költségvetés, hanem az ETS keretében kerül finanszírozásra, és életciklusa túlnyúlik a többéves pénzügyi keret költségvetési ciklusán. Ezenfelül a bevételek mértéke előzetesen nem kerül meghatározásra és nem is ismert, mivel az a karbonnak a juttatások pénzre váltásának időpontjában érvényes áráról függ. A hatékony és eredményes pénzgazdálkodás biztosítása érdekében mindazonáltal sor kerül majd bizonyos intézkedések (úgy mint könyvvizsgálat és jelentéstétel) végrehajtására.

c) A Bizottság elfogadja az ajánlást.

Az Innovációs Alapról szóló, felhatalmazáson alapuló jogi aktus a választott igazgatási modell függvényében rendelkezni fog az előrehaladással kapcsolatosan a vonatkozó költségvetési hatóságok felé történő rendszeres jelentéstételről.

Esemény	Dátum
Az ellenőrzési feladatterv elfogadása / az ellenőrzés megkezdése	2017.5.17
A jelentéstervezet hivatalos megküldése a Bizottságnak (vagy más ellenőrzött félnek)	2018.6.8
A végleges jelentés elfogadása az egyeztető eljárás után	2018.9.5
A Bizottság (vagy más ellenőrzött fél) válaszainak beérkezése az összes uniós nyelven	2018.10.5

PDF ISBN 978-92-847-0784-3
HTML ISBN 978-92-847-0815-4

doi:10.2865/821290
doi:10.2865/26445

QJ-AB-18-021-HU-N
QJ-AB-18-021-HU-Q

A 2020-ra szóló, illetve a hosszú távú éghajlat- és energiapolitikai céljai megvalósítása érdekében az Unió 2009-ben két nagyszabású finanszírozási programot indított el a szén-dioxid-leválasztás és -tárolás (CLT), valamint az innovatív megújuló energiák támogatására: az európai energiaügyi gazdaságélénkítő programot (EEGP) és a NER300 programot. Noha az Unió valószínűleg teljesíti 2020-as célkitűzéseit, megállapításunk szerint egyik programnak sem sikerült megvalósítania a CLT gyakorlati bevezetését az Unióban. Az EEGP pozitívan járult hozzá a tengeri szélenergia-ágazat fejlesztéséhez, a NER300 program viszont nem érte el a kívánt előrehaladást azon a téren, hogy támogassa az innovatív megújulóenergia-technológiák szélesebb körének demonstrálását.

Az Unió jelenleg készíti elő a NER300-at felváltó Innovációs Alap elindítását, illetve dolgozza ki az új többéves pénzügyi keretet (2021–2027). Ahhoz, hogy 2030-ra és hosszabb távon teljesülhessenek az éghajlat- és energiapolitikai célok, fel kell gyorsítani a karbonszegény gazdaságra való átállást. Ennek kapcsán több ajánlást teszünk az Európai Bizottságnak arra, hogyan kezelje az ellenőrzésünk során megállapított hiányosságokat és hogyan erősítse meg a jövőbeli programok kidolgozását.

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Kiadóhivatal

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Telefon: +352 4398-1

Megkeresés: eca.europa.eu/hu/Pages/ContactForm.aspx
Weboldal: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

© Európai Unió, 2018

Az olyan fényképek és más anyagok felhasználásához vagy reprodukálásához, amelyek szerzői jogainak nem az Európai Unió a tulajdonosa, közvetlenül a szerzői jog tulajdonosától kell engedélyt kérni.